

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félvre 6 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyre szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
Bánékövich János

Főszerkesztő:
Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 192. — Hirdetéseink díjazásában szerinti.

Felhívjuk olvasóink szives figyelmét, hogy az előfizetési díjat minél előbb sziveskedjenek a „ZALAI KÖZLÖNY” kiadóhivatalába beküldeni, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen. E lap előfizetési ára: Egy évre 10 kor. Negyedévre 2 kor. 50 fill.

A gazdasági folytonosság háborúban.

Irta: SZANTÓ BÉLA

A hónapok óta dúló véres háború, amelyet a magyar nemzet most végigküzd, nemcsak a harcoló katonáinkra, de az itthonmaradt polgárookra is súlyos áldozatokat ró. Bízunk örömmel állapíthatjuk meg, hogy az itthonmaradt polgárság ugyanolyan lelkesedéssel teljesíti kötelességét, mint a harcoló katonák. Amilyen fontos, hogy a harctéren lévő katonák hazát megvédjék, ugyanolyan fontos kötelessége a hazának, hogy a harctéren lévőket ellássa és őket minden gondtól mentesítse. Az itthonmaradottakra rótt feladatot a társadalom minden egyes rétege

megértette, felfogta és mindenki tehetségéhez mérten hozzájárult ahhoz, hogy a hadsereg feladatát megkönnyébbítse.

Óriási feladat a harctéren küzdő milliók élelmezése, felszerelése és ellátása. A monarchia hádseregének hatalmas szervezete az óramű pontosságával bonyolítja le ezt a feladatot, beleértve az elhasznált szükségleti tárgyak pótlását is. A hadvezetőség nagy munkát fejt ki, hogy a hadsereg szükségleteit már jó előre beszeresse és az elhasznált tárgyakat idejében ujakkal pótolhassa.

Az ország dolgozó erőinek jelentékeny része a harctéren van vagy rövidesen oda kerül, a munkások nagy részét a háza iránti kötelesség elvonja az ipartól, kereskedelemről és mezőgazdaságtól. A kereskedelmi minisztérium idevágó rendelete azonban lehetővé tette azt, hogy az iparvállalatok üzemeiket fentartásukkal azáltal, hogy az üzemek folytatására főtőlentül szükséges szakembereket nem küldi el a harctérré, az elküldötteket pedig áldozatok árán is pótolni igyekezzenek. Pótolhatók pedig az elvont erők részben idősebb munkások beállításával és kitanításával, továbbá női munkások alkalmazásával. Az, hogy az üzemek fentartassanak, nemcsak a vállalkozók és gyárosok kötelessége, hanem

együttal a hazának is legszentebb érdeke.

Bizonyos, hogy a fogyasztás egyes dolgokban csökkent, viszont számtalan cikk van, amelyeknek fogyasztása emelkedett. Azok a szakmák, amelyek az előbbi kategóriába tartoznak, redukáltan folytatják üzelmüket, a második csoportba tartozóknak azonban nagyobbított üzemmel való dolgozása többnyire nemcsak az illetők érdeke, hanem a köz szemponyjából is kívánatos. A kereskedelem és ipar intéző körei lehetővé tették azt, hogy minden néven nevezendő iparvállalat dolgozassék, mert különben úgy az ipar, mint a kereskedelem katasztrófa előtt állana, még pedig nemcsak a háború alatt, de bármint végződjk is a háború, utána is. A hazai megkövetelheti azt a dolgozó kereskedőtől, iparosaitól és gyárosaitól, hogy vállalatukat és üzemeiket áldozatok árán is fenntartsák, elvégre az ilyen áldozat, akármilyen nagy, nem lehet olyan nagy, mint az a áldozat, hogy a harctéren küzdők életüket és vérüket teszik kockára azért, hogy az ország fennmaradjon és hogy az elkövetkezendő béke idején a polgárság zavartalanul élvezze a béke örömeit.

Nemcsak a fővárosról, de az egész

Hugomnak.

Mint egy eső fohász
Hozzád száll a lelkelem:
A te hű szivecskéd
Sohase felejtsem.
Sose szeress engem
Édes hugom jobban,
Mint a hogy szerettél,
Mikor otthon voltam.

Hogyha rá gondolok,
Könny gyűlik szemembe:
Mért is van a lelkelem
Nemesebbik fele
Tőlem olyan messze?

Azt mondják a társak,
Hogy szent vasárnap van
S a sapkát levéve
Imádkoznak halkán.

Azt sugja a lelkelem
Az Isten is vélem!
Mert valahol távol,
Az én kis hugocsikám
Imádkozik értlem.

NAGY GYŐZŐ.

A MAGYAR KATONÁK HŐSTETTE.

A koskői diadal.

A debreceni 39-ik gyalogezred nemcsak azért híres, mert színmagyar fűköből áll, hanem azért is, mert a háború kronikája ezideig még egyetlen eszednél sem tudott olyan magas figyelemről és megkülönböztethető fénysugár kiállításáról megemlíteni, mint amilyenben a debreceni 39-ik gyalogezred részesült. Az ezred Koskőnél (Észak-Magyarország) az oroszok kárpáti botorlásánál megsemmített egy teljes orosz lövészdandárt és ezért a kiváló fegyvertényért nem kisebb személyiségek, mint Károly Ferenc József trónörökös, József főherceg, Conrád báró, Boro-

evics és Kolerich tábornokok keresték fel az ezredet üdvözölő távirataikkal.

A minap érkezett haza Kolozsvárra ennek az ezrednek egy tisztje D. D. F. csendőrhadnagy, aki a következőket mondotta a koskői diadalról:

A híres koskői harcokban mint zászlóaljsegéd-tiszt vettem részt és így a harcok detalizált fűsziáról is beszámolhatnék, ha a természetesen indokolt diszkreáció nem kötne. Koskőnél az oroszoknak egy tekintélyes hadoszlopa állott velünk szemben, köztük volt a híres szibériai 15-ik lövészdandár is. Én megelőzőleg az ezrednél csendőrimmel tábori csendőrhöz szolgálatot teljesítettem, melynek tudvaleg az a feladata, hogy az esetlegesen előforduló és indokoltan visszavonulást megakadályozza. — A koskői harcoknál azonban, mint hírszerző járőrparancsnok lettem előre küldve s így én voltam az első, aki patrollal az ellenségetől távol állt foghatom. A honnani Andrássy-kastélyhoz tartozik a régi Rákócivár, amelyet az Andrássy-család vadászkastélynak használ. Eddig a kastélyig haladtam előre, de a vár tőlvén fekvő Várjeszenő községben tartózkodó orosz haderő itt megállásra kényszerített. Tűzeli az ellenségre, mely a faluban gyauatlisan járt-kelt — nem mertem, mert értesültem, hogy a tőlünk jobbra, oldal levő Kálvária helyen erős ellenséges tüzérség van felállítva s így a biztos romlásnak tettem volna.

országáról van itt szó. Arral, hogy az összes üzemeket mindenáron fentartjuk, mindent örökönk. Az igazi termékeknek megvan a piaca, a szükségleti, a tömeg, sőt a luxus-cikkeknél is. Az üzemek folytonossága nemcsak a gyári és mezőgazdasági munkásoknak ad kenyert, de természetesen foglalkoztatja a kereskedelemlen minden ágát és így táplálja az ország egész ithonmaradt lakosságát. Iparunk és kereskedelmünk, habár némileg csökkentett méreteiben, de mégis zavartalanul folytatott működésével megbizonyítottuk a külföldnek azt, hogy közgazdaságunk a háború idején is megállja a helyét. Ennek egyuttal természetes következménye a belső bielelet megszilárdulása és a külföldi hitel megerősödött bizalma is. Az üzemeknek a háború alatt való fentartása bevezetése a várható későbbi fellendülésnek és ezzel a preludiummal elébe vágnak a nyomorúságnak, a kenyeretelenségnek, a munkanélküliségnek. A kereskedő és iparos annál könnyebben boldogul, annál szélesebb körben, annál nagyobb üzletet folytathat, minél jobbmódot az ország lakossága, amelyben mint iparos vagy kereskedő működik. A jómódot még a háború alatt is erősíteni igyekezünk, de legalább is egész erőnkkel álljuk utját a leromlásának.

**Pártoljuk a Vöröske-
reszt egyület!**

**Használjunk hadise-
gély bélyeget!**

**Ne adjunk alkoholt ka-
tonáinknak!**

ki mindnyajuk életét, ha tüz meggyítésával. Állás-
jüket az ellenség előtt leleplezték volna.

Igy hát megelőlegeztünk azzal, hogy a várközeli erődösből orosz támadást markirozva az ellenségesség tüzeiről tüzét vértúra vezettünk s ezalatt hatásos, de rövid tüzelés alá fogtunk a páncélzárunk meglekő oroszokat. Feladatom teljesítése után csatlakoztam utánuim előnyomuló csapatainkhoz s ezredem azt a parancsot kapta, hogy Koskóc felé törjünk ki s támadja meg az ellenségét. Határozott és genitálisan előkészített feljelődés után ráuk kezdte úgy kedvező terepszonyok mellett retetenes tüz alá fogtuk a muszátkat s a harcot ezredünk borzást szorongatama döntötte el, mely a leghíresebb orosz lövészdandárok egyikét, a 15-ik szibériai lövészdandárt az utolsó emberig összemorzsolta. Az ezekben a harcokban foglyul ejtett nagyszámú orosz közül 1049 foglyul kellett átükörnem egy század emberrel Kiskemencéről Nagymihályra s ez az ut okozta azt is, hogy ott kellett hagynunk a harcmezőt, amelyet, ha már megszolgált az ember, nem szivesen cserél fel a béke kövelmével. Utközben t. i. egy folyón kellett keresztül vezetni a foglyokat egy olyan hidon,

Hadi hírszolgáltatás.

Mikor a múlt század második felében a telegraphiát világszerte bevezették, néhány spekuláló fej észrevette, hogy a hírszolgáltatásnak ez a gyors, de drága módja maga után vonja az újságok hírszolgáltatásának központosítását. Még a legzsidagabb újság sem volt abban a helyzetben, hogy a telegraphia magas díjtételei önmaga fedezhesse. A nagyobb országok fővárosában tehát távirati irodák alakultak, melyek a hozzájuk helyelő híreket az újságoknak árnyalg csekély díjért átadják. Persze ezzel együtt járt az, hogy az újságok kénytelenek voltak megelégedni azáltal a szöveggel, a mely valamennyi laphoz azonos módon jelent meg. Így alakult meg a múlt század 50- es években Berlin a Wolff-féle, Londonban a Reuter-féle és Párisban a Havas-féle távirati iroda, a melyek mai nap is az illető országok hírszolgáltatásait kezébe tartják.

A hadi hírszolgáltatás nagyon különböző fasiszonok ment keresztül. Nagy Frigyes és Napoleon csak hivatalos hadi híreket engedtek meg. A múlt század első felének egyes háborúiban már külön magánújságok kezdtek működni. A hadi tudósítások művészi nívóra emelkedtek az 1854/55-iki krími és az 1870/71-iki német-francia háborúban. Azonban már az utóbbi háborúban megnyilatkozott ennek a privát vállalkozásnak ányvoldala. A német hadvezetés megakadályozta a francia lapokból értesült Mac Mahon hadseregének felvonulási irányáról és ennek folyománya volt hírneves előnyomulása észak felé és a sodani győzelem után. Ezek a tapasztalatok arra bírták a hadvezetéseket, hogy az újabb háborúkban elővigyázatosabb legyenek. Az orosz-japán és a balkán háború alkalmával a hadvezetések csak cenzurázott híreket továbbítottak engedtek meg. Ugyanígy történt a most folyó háborúban is. Nemcsak a hadviselő felek, hanem a semleges államok is csak olyan táviratokat engedtek továbbítani, melyek hivatalos cenzúra mentek át. Újságokba sem kerülhet új hír, melyet hivatalosan nem vizsgáláltak. Az újságok ugyan küldhettek haditudósításokat a harcmezőre, azonban ezek nem juthatnak a csatározaliba, a hol különben is csak részleteket láthatnának és így megakadályozták a hadvezetéstől kapják híreiket, leveleit és sürgönyeit pedig előzetes cenzúra mentek keresztül.

Természetes, hogy minden kormány a rendelkezésre álló távirati irodákat használja fel arra, hogy minden a hadműveletekkel összefüggő hírt a

a melyben az emberek csak libasorban vonulhattak át s mivel egyedül tiszt voltam e stábilimányán, a nyelvünket nem érte foglyok átszállításánál a féladómet kiküldtünk (A hadnagy ur sem utogva is csak nagy fájdalom közölt képes beszélni.) Talán az egész háború alatt ez volt a legnagyobb feladat, amelyet kereszteltem, mert ivözve nem akadtak s az eleséget és a foglyoknál aránytalanul kisebb számú loányoséget csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett együtt tartani. De a magyar vér, a magyar önbizalom szeremesere visszaadta a derék harcosokat is önmagunknak s így minden különösebb incidens nélkül megkezdettünk rendelkezési helyünkre.

Azután mutatott a hadnagy ur egy orosz 1914-ben készült srangel-burkolatot, melynek egyik golyója a sapkáját furta keresztül, egy orosz hátibőröndöt (érdekes és praktikus dolog) föltenyektet és egy orosz tiszti revolvert. A szeme rávédevese siklott végig a térfyakon. Talán estebe jutottak a vijjgó éjszakák, halálhódó nagy napok — és mégis mosolyogva jelenti:

— Alig várom, hogy visszamehessek.

legeleszerűbb alakban boc-assa közre. A német újságok a Wolf-Bureau-tól, a franciák az Agence Havas-tól, az angolok a Reuter-irodától, az osztrákok a K. K. Korrespondenz-Bureau-tól, a magyarok a magyar távirati irodától kapják a hadi-tudósításokat. Béke idején ezek az irodák kiserelőlték híreiket, most ez a háborúban álló országoktól megszűnt. Csak a semleges államokban terjesztheti mindnyegik távirati iroda a maga híreit. Így történt azután, hogy pl. a svájci újságok egymás mellett leadják a belüli Wolf-Bureau az és Agence Havas híreit. A melyet egymással a legtoább ellenmondók. A semleges országokból a háborús országokba pedig ismét csak megcenzurázva juthatnak el az újságoknak eme hírei.

Van-e hadi hírszolgáltatásnak még másik oldala is. Minden országnak érdeke, hogy a semleges országokban az eseményekről megfelelő hírek terjedjenek. Ezt hivatalosan szervezni nem lehet, mert a hivatalos apparátusnak működése ebben az esetben nem gerjesztene bizalmat. Sáfkeség tehát, hogy a semleges államok bizalmi emberek által nyervek a valódi tényállásról megbízható tudósításokat. Ezt a hivatást bizonyára a diplomatiai testületek végzik és így biztosak lehetünk a felől, hogy a semleges államok hivatalos köréi a távirati irodák hamis híreinek száján könnyen átlátunk.

HIREK.

— Madame Thóbes a jövő esztendőről.

Ki ne ismerne madame Thóbes nevét, a világhírű párisi Szibillát, a ki a jövőbe néz, de az emberek észéire látja. A bölcs, látó és főképpen úgy az lelő érzékek megadott madame minden esztendőben hullatja paszirta hangját, a mikor kieneségre sz: új esztendő minden titkát. Jóláslaihoz a vele szoros üzletbarátságban élő lapok titkát a tantalom és azok, a kiknek van fölösleges aranyuk, ellátogathatnak a jövendőök tudójához egy kis magánbeszédre. Azonban nem ez az érdekes, hanem csak a hasznos tevékenység. Az érdekesség az, a mikor a köznek jósol, a patriának, a hazának, a szent Franciaországának. A madame tavaly is jósolt, ezúdon is. De a míg a tavalyi esztendőt főnyesség érnek, hánne brilliánsnak mondotta, addig az ideit csak üzleti értekre való köztelímséggel ködös ének l'année brumeuse nek nevezti. Természetes, hiszen 1915-ben olyan események következnek be, hogy még a leglátóbb jöszemek is tévedhetnek. Ó Szibillásza tehát csak nagy vonakodással isogatja az 1915. esztendő pulzását. És így szól Franciaországához: Oh nagyország, a háború végén, mely közeledek, miszoda változásokban lesz részed! Az én kódom előtt érzem: Miro a nap pályájának egy harmadát befutja (tehat április végén), megszülik a te véred hullása. De miszoda áron? Természetes nem azért, a mire te gondolsz. (Tehtát a franciák nem szerzik vissza Elzász Lotaringiát. Milyen kedves a Pythia!) Alj őrt keményen! A sors várakozik rád! — A ki éből kikioskodik, az bizonyára a bölcsnek kövének birtokában van. De a ki csak próbálkozik vele — az a boldogul hazába kerül. Azt hisszük, a madame ezúdon azért látja ködösnek az esztendőt, mert az üzletok, azok a jó zsiros kis üzletek megcsappantak s a szerelmes hölgyek, pikáns kisasszonyok inkább kívánásait arra, a mit Joffre tábornok jelent, mint arra, a mit madame Thóbes beszél, bár ez is hasonlít a francia — haretéri jelentésekre.

— Hósi halál. A háború melóhja, mely ezrelv szedi áldozatait ismét egy szebb életre érdekes ifjú ragadott el Unger Ullmann Viktor szemé-

lyében, ki az északi harcúterén esett áldozatul, mely gyászt hozva szeretteire. Nyugodjék békén!

— **Elesett újságíró.** Egy közkeletűségnek örve alatt, tehetséges ifjú újságíró társunk, Keleti Ármad esett el a harcúterén, ki élte virágában a legzsebb jövő előtt állott a ifjú élete a háború áldozata lett. Nyugodjék békén!

— **Öt kónapos harc után.** A háború le két formáló, térfás értékeket növelő erejéről beszél az a levél, a mely a hadsergnek egyik fiatal, vitéz tisztje ír családjának. Segédfogalmazó a belügyminisztériumban, öt hónapja barcol s a reugeteg fáradság, veszedelem után, december elején a következő higgadt, szép sorokat írta Szerbiából:

Nagyon sok érdekes élményem van, a veszedelmekből bőven kijutott a rézem, de a sors eddig, hála Istennek megkímélt minden nagyban balesettől. Nincs elég szines szó, a mivel hiven vissza lehetne adni azokat az impressziókat, melyeknek az újadokban megjelent harctéri rajzok levázó csak halvány kópiai lehetnek. A háború nagy növelő hatása: hogy az egyén megtanulja értékelni saját statisztikai jelentéktelenségét, a golyófűt és a közös veszedelem egyformán leszállítja az önéét és az önmagunk tulajdonos értékeleait. Menyivel tökéletesebb emberek leszünk mi, ha ebből a tisztítóházból egyszer szerencsésen kikerülünk, s menyivel jobban meg tudjuk majd becsülni a polgári kultúra minden áldását, mint eddig!

— **Az újonnan besorozott népfelkelők behívása.** A most besorozott 24—36 éves népfelkelők közül azok, akik 1887, 1888, 1889 és 1890. évben születtek, a közsétek felhívás értelmében 1915. január 16-án tartónak szolgálattételre jelentkezni ott, ahova a sorozásuk be lettek osztva. — Ugyanezok tartoznak bevonulni azok az 1894, 1893 és 1892. évben született népfelkelők is, akik annak idején be lettek sorozva, de valami okból eddig be nem vonultak. A kik a kiúított helyre és időre be nem vonultak, karhatatalomnál lesznek előzetes és két évig terjedhető börtönnel büntetettek.

— **Mennyibe kerül a háború?** Angliának? Genfben jelentik nekünk: A párisi lapok londoni tudósítás alapján kiszámítják, hogy a háború Angliának sokkal több pénzbe kerül, mint eddig hivatalosan beavallott. Guyot 45 millió frankra tette Anglia napi hadiköltségeit, holott már augusztus elején 55 millió frank volt Anglia hadiköltsége naponta. Ez augusztus második felében ugye van millió frankra emelkedett.

Az angol hivatalos statisztika nem veszi arról tudomást, hogy azóta Angliának Törökországgal is háborút kell viselnie és reugeteg összegeket emészt fel a katonaszervegek és árvák nyújtása, a melyre a hadikormány az önkéntesekből kötött szerződésben kötelezte magát. Késétségelén, hogy Anglia nagyon érzi a háború nyomorúságait, mert a kormány felszólított intézett a londoni lapokhoz, hogy intsekk takarékosra a közönséget. A Daily Telegraph például vasnapon hosszú cikket közölt, hogy a közönségnek takarékoskodnia kell, mert különben beáll az éhség.

— **Az igazi tauglich.** Az antaughiekok sorozása alkalmazható történt, hogy a bizottság előtt egy véna, horpadt mellű és minden tekintetben untaughiekok mutakozó legény jelent meg. Előg jól volt öltözködve, de ruhái úgy löttyögtek rajta, mint a madárjáratón. Csak félig vetkezett le és ez orvostok már is intettek neki, hogy elég, ne is faradjon, ilyen testalkattal és horpadt mellű nem lehet valaki kalona. A fiatalember feléjük fordította sápadt arcát és rájuk szemeztetőg tekintetét. Év megszólalt:

— Mondják meg a doktor urak, miért nem vesznek be?

— Azért barátom. mert magának ugyan szük a melle.

A fiatalember hallgatva simította végig magaa homlokát s egy kis pauza után így felelt;

— Szük a mellem? Talán még nagy arra, hogy elférjen benne egy orosz golyó és elég széles arra, hogy elférjen ratta egy vitézségi érem?

E felelet hallatára a tetszés moraja vonult végig a bizottságon. A főorvosorvos odalépet a sovány ifjú elé, megvergette a vállát, megszoritotta a kezét és hársány hangon így kiáltott:

— Tauglich! Ennek a fiúnak helyén van a szive és nekünk ilyen emberekre van szükégség. Isten éltesse, ifjú barátom!

A katonának bevett ifjú boldogan távozott.

— **Farsang** — bál nélkül. Bécsből jelentik nekünk: A bécsi rendőrség az 1915-iki farsangra megújíttotta, hogy nyilvános helyeken bált vagy táncminiséget rendezzenek.

— **Karácsony estője a német főhadiszálláson.** Kölnből jelentik: A Kölnische Zeitung jelenti a nagy főhadiszállásról 25-iki lekelet: A nagy főhadiszálláson igen egyszerűen ünnepelekk karácsony estőjét, mely annál hatásosabb volt. A császár a főhadiszálláshoz tartozó katonái körében kívánta az ünnepeit töltöni. Az ajándékokkal megélt asztalokt óriási csarokban állították föl, melyek mindenütt zöld fénygolyókat boriítottak, úgy hogy a menyzezeiből semmit nem láttak. A csarok hosszában felállított asztalok mellett, a melyeknek számos gyertyák fényében ragyogó karácsonyfa állott, mindenki megtalálta helyét a császártól az utolsó megéhvott népfelkelőig. Minden tiszt és minden kőzkatonaa hasonló boros kalacsot, almát, diót és a császár képt kapta. A legenyészebbek azokivül dohányzacskót és szivart kaptak. A termek homlokrobbán előtérrel, előtte a nagy jászol, melynek mindkét oldalán hatalmas karácsonyfa volt. Az „Oh boldog derus karácsony!” kezdűtű régi karácsonyi dal vezette be az ünnepeit. A császár a megjelenteket a szavakkal üdvözölte:

Jó eszté bajtársak!
A lőkész rövid beszéde után elénekelték a „Guedos éjjel, szent éjjel-t. ezután Plessee táborunk községnetel mondott a császárnak a szép ünnepe rendezéséért, majd a császár mondotta a következő beszédet:

— Bajtársak! Hadban legyverben állunk itt együtt, — hogy e szent ünnepeit megüljük, — melyet egyébként békében, otthon ünnepelekk. Gondolataink hazaszállnak otthon lévőinkhez, a kiknek azokat az adományainkat, köszönjük, melyeket oly bőségesen látnak asztalunkon. Isten úgy skarta, hogy az ellenséggel a kényseritelen bennünket, hogy ezt az ünnepeit itt éljük meg. Megtámadtak bennünket, tehát védekeznük. Adja Isten, hogy e békénepelekből segítségse révén, bő diadal bárujon reánk és hazánkra a súlyos harcok után. Ellenséges területen állunk, legyverünk az ellenség, szivünk az Isten felé fordítva. Azt mondjuk, a mit egykor a nagy választófejedelmek mondott: „A porba sájtjuk Nemetség minden ellenségeit.” Amen.

Azután a császár körüljárta az asztaloknál és számos kizet, valamint legényégsébeitt magasztalással tántelt ki.

— **Drágaság Pétervárott és Londonban.** Szempet-érvárról jelentik Bukaresztén az: A Novoje Vremja legutolsó számában keservesen panaszkodik, hogy Pétervárott hihetetlenül nagy az élelmi-

szér-drágaság. Az utolsó héten a liszt, bus, árpa, dara, a kenyér, a zsamolya és a gyufa hihetetlen arányban mgdrágult. Egy zsemlyéért két kopéket kell fizetni (tízénető fillár), a kenyér fontja egyik upról a másikra 3 1/2—4 kopéket drágult meg, és egy csomag gyufa ára 3 kopék (7 1/2 fillár). A „Novoje Vremja” a kormányt okozza ezért, mert a drágaságot az élelmiszerüzorsorokk esinálják minden ok nélkül. Egy amsterdami távirat birt ad arról, hogy a londoni malomtulajdosokk hétfőn ismét felemelték a liszt árát. Egy szak liszt ujra egy shillinggel drágult. Ezzel a háború kitörése óta a liszt ára 29 shillingről 41 shillingre emelkedett.

— **Az Est és a háború.** Az újság hírszolgálatát a háború állítja a legezezebb, a legfrászított és a legköltésesebb feladatok élé. Százszorosra nehés a feladat, amikor a magunk káboruját vivjuk, amikor a mi tühelyünk nyugalméért harcolnak a katonáink. Hisznük, hogy minden újegyelvőse megtanulja már és tudja, hogy a hírszolgálat pontossága és gyorsasága előtt más, nagy érdekrekk kell tekintettel lennünk, mert amikor a hadsergnek barcol és vérzik mindnyájunket, mi fáradsuk és nélkülözünk velük együtt, de a nagy elő érdekében a mi magunkat beilleszkedik a haditerve és a katonai szempontokhoz simul. Az Est munkatársai, akik a magyar irodalom és újságírás legelőkelőbb képviselői, ott vannak minden harcúterén, s a táborokból küldik lelkiismeretes, bű tudósításukat és ismarteit, szünes cikkeit, így, ahogyan ók maguk tapasztalják. S boldogan látjuk, hogy nemcsak itthoni közönségnek, hanem a velünk szövöléses és barátságos viszonyban lévő külföldi sajtója is a legnagyobb elismeréssel sorozza Az Estet a világ első hírlapja közé. Hogy pedig még szorosabb legyen a kapcsolat Az Est és a hadserg között, a háború kitörése óta szeszámra küldi ennek az újságnak a kiadója As Estet a tábori postákon és a kórházakba, a örömmel gondoluk arra, hogy a hónapok óta meszi barcoló, vagy idegen kórházakba, gyógyulókatonáink naponta hallhatják a mi szavunkat, a hazai hangot Az Est kiadóhivatala Budapestben, VII., Erzsébet-körút 20. szám alatt van.

Legújabb hírek a háborúról.

Berlin, január 3. Nagy Főhadiszállás jelenti: Nyugati hadsérnter Wistinde előtt tegnapi délben torpedónaszádoktól kiserű néhány ellenséges hajó jelent meg, melyek azonban nem tűzeltek. Egész nyugati arvonalon tüzérségi harcok folytak, ellenséges gyalogalsági támadás csak saint Menehouldte északnyugatra történt, ez a franciák súlyos vesztesége mellett visszaverték. Keleti hadsérnter, Keletporoszországs és Lengyelország északi részében nincs változás. Lengyelországban Vistulától nyugatra csapatainknak több napi kemény küzdelem után sikerült orosz Főhadiszállásnak különösen jól megerősített támaszpontjait Borzymovnál elfoglalni. Ekközben egyezor oroszot hágylt ejtettünk és két géppuskát zsákmányoltunk. Hórum éjjeli támadásban kiserelték meg az oroszok Borzymov visszafoglalását — Támadásikat visszavertük, miközben súlyos veszteségeket szenvedtek. Rowatol keletrre is támadásink lassan előbbre jutott.

Orosz jelentésekben többször említett Inosoladzk körülri orosz sikeres támadra koholmányok. Amá környéken oroszok összes támadásait súlyos veszteségeikk mellett visszaverték és a tegnapi támadások meg sem ismétlődtek. Egyekében Piliódtól keletrre a helyzet változatlan.

Miniszterelnökség sajtóosztálya.

A KIS ÉRDEKES.

Ezzel a címmel egy új képes hetilap jelent meg a művelt magyar közönség érdeklődésébe és figyelmébe. Az új képes hetilap önmagában teljes, kész és az eseményeket összefoglaló hetilap, de — mint címe is öszintén jelzi — Az Érdekes Újságot kívánja kiegészíteni, annak akar az események terelődésével igazolni, rendes heti második kiadás lenni. A rendkívüli idők rendkívüli feladatokat rónak a kötelességüket felismerő képes hetilapokra is. A világ-háború nagy eseményei egymásra torlódnak s egy hetenkint csak egyszer megjelenő, bármilyen gazdag és tartalmas, képes újság ezekben az időkben nem előlítható ki a művelt közönség jogos érdeklődését. Az Érdekes Újság, melyet a különböző barcetereken nemcsak kiküldött fotóriporterei képviselnek, hanem szenzációsul szenzációsabb felvételekkel keresnek fel maguk a harcoló katonák is, nem egyszer féjő szívvel volt kénytelen lemondani igazán érdekes képek közléséről, mert az újság terjedelmének természetes korlátai vannak és minden, ami érdekes, nem szorítható bele a lap egyetlen számába. Pedig az aktuálisítás parancsolná, hogy az ilyen képek gyorsan jelenjenek meg. Ezeknek közlésével nem lehet a közönséget egy hétig várakoztatni. Ebből a kényszerhelyzetből nőtt ki „A Kis Érdekes” gondolata. Címével hozzáilleszkedik Az Érdekes Újsághoz, mely gazdag heti tartalmát szenzációsan fogja kiegészíteni. De külön címmel jelenik meg azért, mert önmagában is teljes, egész és különálló képes hetilap. „A Kis Érdekes” hetenkint második kiadást fog jelenteni. Az Érdekes Újság olvasóinak gazdag tartalmával és aktualitásával pedig olvasó és művésziösen szép krónikáját fogja nyújtani a világeseményeknek, melyek sohasem voltak érdekesebbek és idegeseztőbbek, mint a mai időkben. „A Kis Érdekes” teljesen önálló, független, képes lap, cikkei és képei teljesen függetlenek. Az Érdekes Újság tartalmától. Ugyanaz a cikk és ugyanaz a kép sohasem fog jönni mind a két lapban. Nem emlékeztetui fog egymásra a két lap, hanem kiegészíti egymást. A Kis Érdekes minden hét csütörtökön jelenik meg és egész terjedelmében azaz a mélynyomással készült, mely az Érdekes Újságnak olyan páratlan sikert szerzett itthon és az ország határain túl is. „A Kis Érdekes” előfizetési ára negyedévre 1 kor. 80 fill., fél évre 3 kor. 60 fill. Egyes példányának ára 14 fillér.

Ugy vagyunk meggyőződők, hogy a művelt magyar közönség az új képes hetilapot úgyis, mint a szenzációs világesemények új művészi és olvasó krónikáját és úgyis, mint Az Érdekes Újság szolgálatkészségének és az idők parancsához való alkalmazkodásának jobb bizonyítékát, ugyanolyan szeretettel fogja kegyébe fogadni, mint ahogyan páratlan sikerre vezetett Az Érdekes Újságot is. „A Kis Érdekes” kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut 78. sz. alatt.

Gyermekeimnek nem adok elesztővel készített tésztákat, férjium, ki gyermekorvos, határozottan ellensége az ilyeneknek. Minthogy azonban a kicsinyeknek a tészta kell, lepényt, tortákat s felfújtat Dr. Oetker-féle süttőporral készítek nekik. Vacsorára gyermekeim tejből és tojásból puddingt kapnak, mit a kitűnő Dr. Oetker-féle puddingsporokkal készítek el, vagy pedig éremet Dr. Oetker-féle dibona krémporral. Változatosság kedvéért kicsinyeimnek időközönként Dr. Oetker-féle vörös darát adok, mi egy kitűnően frissítő utóélet. Mindezen ételek izlesek, tapilások és last not least voltak dacára elesők.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

**Erősítő és edző hislaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.**

*) E rovat alatt kölöktékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytiársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillana tig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jeltemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az.

ALAMIZSNA!

MILKA
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ
Suchard

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a kipróbált

„**OTTOMÁN**”- cigarettapapírt vagy hüvelyt!

PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST.

VIII. RÁKÓCZI-UT 43 SZÁM

ELSŐRANGU SZÁLLODA A FŐ- és SZÉKVÁROS KÖZPONTJÁBAN.

A legmodernebb berendezéssel, hideg és meleg víz minden szobában. — Fényes hall. — Lakosztályok, fürdőszobával. — 180 szoba, 5 koronától kezdődőleg.

Elsőrendű étterem és kávéház, estéinkint magas színvonalu hangverseny.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszeri ár 10 korona, létszám 6 korona. Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyszeri szám ára 10 fill.

Feladvány szerkesztő:

Bánékövich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 102. — Hirdetéseket díjazásba soroljuk.

Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét, hogy az előfizetési díjat minél előbb szíveskedjenek a „ZALAI KÖZLÖNY” kiadóhivatalába beküldeni, hogy a lap székhelyére fenakadást ne szenvedjen. E lap előfizetési ára: Egy évre 10 kor. Negyedévre 2 kor. 50 fill.

Az olvasókhöz.

Hazánkban a közérdek és az elégedetlenség, a nyugtalanság és oszka a reménytelenség tünetei közt hányódik. A sajtó a maga ríkító színeivel a közérdeknek szinte torzképet rajzolja meg. E napról napra, hetről-hetire ismétlődő pillanatképek egyre növelik a zavarát az elmékben és szívekben és a nemzetet sötétlétűvé teszik.

Terjedőben van a pesszimizmus, mindinkább nagyobb a fogakonyaság, a bajlálások, a valószínűtlenségek, a hiteltelenségek, a képzetlenségek iránt. A rossz könnyebben talál hitelt, mint a jó: a közfigyelem inkább áll a rombolás, mint a komoly munka, a nemes törekvések és a szeplőtlen példák hiánya alatt. A nemzet e szokatlan, rendellenes

lelkialapotának a sajtó nemcsak tükrö, de részben okozója is.

E nehéz időjárásban a hazafias sajtó feladata szembeszállni a mesterkélt szított reménytelenséggel, rémlátással és színtelt kétségbeeséssel. A gondviselés a mai nemzedék vállaira óriási terheket, nemzedékekre kiható társadalmi feladatot rótt. Magyarország ujjiateremtése ez a feladat. A Zalai Közlöny a nemzet e korszakalkotó erőmegfeszítésében részt kér és részt is akar venni, vidéki utján biztatója, utmutatója, fegyvertársa lesz mindazoknak, akik a nemzet sorsa jobbra fordításán fáradoznak; üldözje, ellensége mindazoknak, akik kishitűségből, tudatlanságból, önérdékből és gonoszságból az ujjiateremtés nagy munkáját zavarják, ocsárolják és lehetetlenné akarják tenni.

Ugy érezzük, hogy a „Zalai Közlöny”-nek, mint teljesen független sajtóorganumnak a feladata nem a helyzet, a dolgok céltalan összehavarása, kiéleltése, haszonleső érdekből és önző pártiszenvedélyből, nem a nemzet vágyainak kigunyolása, osalódásainak frivol kihasználása, eszményeinek kifosztása, hanem a valóság, az akár kedvező, akár kedvezőtlen valóság becsületlen feltárása és pártatlan megítélése, hogy szilárd közvélemény és

közélet képződhessék, mert megtövegyezett közérzettel még a mainál kisebb feladatokra is haszátalanul vállalkoznék a mai nemzedék.

Megtartásunk egyetlen szabályozója, egyetlen rugója tehát: a céljaival tisztában levő, a céljaitól el nem tántorítható igaz magyar közvélemény kialakítása, irányítása és támogatása.

Az eleven életre képes társadalom képe nem hasonlítható az álló tö nyugodt, sima tükörhöz. A természetes evolúció utján levő társadalom is csupa mozgás, csupa élet. E mozgásnak, ez életnek öntudatosnak kell lennie, de nem erőszakoltnak.

A mi társadalmunk lázas tünetei igen gyakran káros állapotra mutatnak és a sajtó legtöbb esetben nem orvososságot nyújt a betegnek, hanem mérget s a közönség, sajnos, szívesen nyúl a mérög után. Az a társadalom, amelynek mindig a gyengéit, a bűneit firtatják az újságokban, nem tud ellenállani a vérmérgőzésnek. Az a társadalom, amelyet naponként a legagyafurttabb izgatott szerekkel kínálnak, nem a békés munkában keresi nyugalmát, boldogulását.

Az ily társadalom új és régi elemei nem tudnak összefogni, mert egymasmnak csak a hibáit látják, ereynéit lebecsömlrik. Az

Minden éjjel.

Minden éjjel oly szép az álmom,

Mint amily rideg nappalom:

A Te édes utcaáat járom

És csevegésed hallgatom.

Ugy beszélsz, mint ki megértetted

Dalom epédő vágyait,

Mert könnyezve kérdi a lelked:

„Mond mi volt az, mi harcba vitt?

Hissen szeret, imád a szívem,

Tied vagyok, tied leszek,

Ha messze kell majd menned innen

Vigy magaddal, en is megyek!”

S én hallgatom, mig a távolban

A riadó kürt felzokog — —

S amit a szívem tele dobban:

Érzem csak voltunk boldogok!

Esztergomi tábor, 1914. dec.

NAGY GYÖZÖ.

Mikszáth-Almanach 1915-re.

Ki keres most oly képet, amely esendölöt ábrázol? Ki kíváncsi oly szerelmi történetre, amelyben az idill arany felhője uszik? A háború dübörgése kikapcsolta érdeklődésünkből, legalább egy időre az elfajta munkákat. A kirakatokba, ahol máskor új regények és novellás kötetek versengve ajánlák magukat a közönségnek, térépek fűgnek. S ami újdonságra rávilágít a könyvesbolt villanyfényre: jóformán kizárólag a népek fegyveres mérközésével függ össze. —

Az írók és kiadók sok új terve, az idői karácsonyra, bennmaradt az arszálfolokban. Egy könyv azonban kivétel. E könyv a „Mikszáth-Almanach”, amelynek szerkesztői örökségét Herzog Ferenc vette át s amelynek megjelenését nem gátolhatta az, hogy újságjainkban ma Höfer vezérőrnagy jelentéseit olvassuk legelőször.

Singer és Wolfner az idén is kiadta a Mikszáth-Almanachot, mert e könyv sokkal több, mint egy új kötet a karácsonyi könyvpiacra. Elmaradásával nemcsak az eddigi Almanach kötetek folytonossága eszenkult volna meg, hanem a közönség asztaláról is hiányzott volna egy mindig vára-várt irodalmi esemény. A Mikszáth-Almanach immár tradíció

Elég kiejtői nevé s az olvasók népes táborra tudja, hogy jeleníti a jó ízlést, a választott eszközökkel dolgozó magyar novellairódalom pompás csokrát.

Ahova posta után eljut a magyar betű, ott megtaláljuk a híros kötetű Mikszáth-Almanachot is. S ahol a kézbeittó leteszi a formás könyvet, ott a magyar mesélőkédv színe és illata tölti meg a levegőt. Mint mindig, az 1915-re szóló Almanachnak is féltő gond-dal készült össze a tartalma. Vaskos teste belletristánk színe-jarvának elbeszéléseit títzi egybe. A szerkesztő Herzog Ferenc két művészi irással szerepel az Almanachban. Egy drámai erjő „Öt óraker” e. elbeszéléssel s a naptári rész után következő „Előszóval”-val, amely — mint annak idején Mikszáth slatt — az ő mondanivalói révén is valósággal irodalmi esemény. Mellette a következő novellisták termékeiből: kötött az új Almanach dus követ: Balla Igncs, Bárony István, Bónyi Adorján, Erdősi Béla, Farkas Pál, Herzog Ferenc, Krády Gyula, Lőrincsy György, Lovik Károly, Malonyay Deszö, Móricz Zsigmond, Pekár Gyula, Scossa Deszö, Szomaházy István, Somlay Károly, Szikra, Szmracsényi Béla.

A Mikszáth-Almanach Singer és Wolfner (Budapest, VI. Andrássy-ut 16) kiadásában jelent meg. Ara 2 korona.

Tárca rovataunkban Herzog Ferenc pompás előszavát közöljük.

E L Ő S Z Ő .

Hajdan a költő és a katona jó bajtársak voltak, mert kölcsönösen megtaláltak egymás palackjában az íltal, amelyre szomjaztak. A költő hősiességre, a katona hírsévre szomjazott.

erkölcsi értékek oda devalválódnak, hogy a bűnt megosodáljuk, az érényben tamaskodunk.

Egy pompás automobil ma irigyeltebb porteka, mint a tiszta kéz és a nyugodt lelkiismeret. Eszmény volna ma a demokratizálás, de főnnheazó góg és szertelen versengés dul a társas érintkezésében, az élet minden módjában, csufaságára a demokráciának. Pedig a legreakcionáriusabb elvnel is nagyobb veszedelme a társadalmi egyensúly és egyenlőségnek a provokáló versengés, a fényezés, a dolyfőség és a hiúság.

A „Zalai Közlöny” amikor a társadalmi egység, a békésen fejlődő virágzó társadalmi élet oéljait kívánja szolgálni, nagyon érzi, hogy a feladat nehezebbik részét vállalta. Mert arra mi pem akarunk vállalkozni, amit könnyebb lenne megtenni, hogy hetenként ok és alkalom nélkül botrányos szenzációikkal kedveskedjünk az eltoplunt idegeknek; nem szórhatunk hetenként erjesztő anyagot a világba, nem léphetjük át a magánélet tiltott határát, nem nyujthatunk táplálékot a nagyzásnak, az irigységnek, az agyarkodásnak, a lóhaságnak.

Kitűzött oélunkat csak akkor szolgáljuk, ha összhangot hirdetünk vágyaink és helyzetünk közt, egyszerűséget szokásainkban, előkelőséget izlésünkben, kedvet a munkához, az élet nemes örömeihez és áldozatkésztséget, a közjávára.

A széttagolt sokféle nyavalyában snylő magyar társadalomnak, amelynek hatása városunkban s környékünkön is érezhető, semmitől sem kell annyira óvakodnia, mint a hazug, az ultramodern társadalom ábrándjaitól, kiszinezett szenzációitól, amelyekről oly sokat olvashatunk a sajtó öntudatlan, vagy nagyon is tudatos részében. E romboló oempész munka tilalmas határa legyen a

A háború volt a költő igazi nagy témája. A társas forgószél, amely kiragadta az élet lapjából, önmaga és mások fölé emelte, harcok lovagjává és énekek hővévé szentelte. A háború esodálattal tette a valóságot és a költő a csatár fölött vonuló felhőkön gigantikus isteuárnyékokat látott agálni.

A mai háborúnak is vannak csodái és azok különbek a régiekéül. A moderu háború istenei azonban nem a vezéri sátrak, hanem a lövéárkok lakóit, nem az egyént, hanem a tömeget avatják hőssé. A gép szerepe a háboruban demokratizálta a viétségét. Száz ezer ember egy megvótó gószussal el tudja magában oszítani az önfentartási ösztönt, száz ezer élni és élvezni vágyó, szerelmes és éhes ifju ember — és olyan csoda, amelyben Homér és Vergil nem tudott volna hinni.

A köztonak áldozatkésztsége nagyobb az eposz hősnél, mert hiszen a hős égi és földi kincsekért, hatalomért, dicsőségért, szerelemért küzd, a katona pedig egy gondolatért bal meg. Haza, király: egy gondolat; köteleesség, fejelem is az.

A halális induló katona artikulatlatlan hurrákiáltása a legmólyebb szó, amit emberi száj kimondhat. Mélyebb a költő és a tudós szavának. A katona,

vidéki sajtó, amelynek küszöbét a „Zalai Közlöny” mindig tiszta szívvvel és azzal a tudattal lépi át, hogy a vidéki sajtó tisztasága egyuttal a vidéki társadalom oltalma, erőssége.

Tekintetünk mindenütt ott lesz, ahova hivatalunk s a Közérdek tisztaságának megvédése hiv s városunk érdeke, legyen bár jelentőségében a legparányibb, fogja irányítai munkásságunkat az egész vonalon. Nem csatlakozunk semmiféle nézethez sem és érdekek rabszolgálatncai sem fognak szókimondásunkban megkötöni. — Programunk lesz ebben az évben is az igaz, a szép, a jó s a tiszta közérdek megvallása, védelme s annak hirdetése.

A lelkünkbelől fakadt eme szavak igaz voltát és őszinteségét a „Zalai Közlöny” jövendő pályafutása igazolni fogja.

Fogadjai társadalmunk közönsége ezt az őszinte programot bizalommal és támogasson nehez munkánkban ebben az évben is

HIREK.

Ki a hamis profétákkal.

Irita: *Palaty Béla.*

Kérdeshető valaki, hát ilyenek is vannak hazánkban? Lehetősége e, hogy hazánkban — ma midőn e hazának mindeó lakója imádkozik a hadak istenéhez haszák szabadságáért, — legyen olyan elvetemült ember, ki hazáját nemzeti gyűlöletből, avagy mellékökkel ölturája és eladja? Tudom, hogy sokan lesznek, kik megbotránokznak ezen állitáson felett, hogy igenis vannak északon és délen ilyen hamis proféták.

Az oroszokhoz hurodó felsővidéki ó hitó papok már részben elvették megérdemelt büntetéseket, óh de hányan vannak még, — kik a magyar nemzet

aki szuronyok elé dobjai ifju életének verőfényes gazdagságát, a legnagyobb áldozat embertársainak Értékek meg az antimilitaristák: a katónát nem azért tiszteljük, mert embert ölni képes, hanem azért, mert meghalni képes.

Fájdalmas kegyelettel nézünk mostanában utódon a gyúrtó szurke kódszárnyékokat. A ködszint ruhájukhoz idegen föld iszapja tapad. A tekintetük merev és üres, mintha a pupillájukat kitágította volna véres borzalom látása. Ami élet, tüz, erő, ifjuság volt benneük, az mind belefolyt a nagy kobóba, a háború tüzezen bómóbbó kobójába, ahol most egy új világot öntenek formába.

Miféle jutalmat adhat ezeknek a hősoéknek a nemzet? Semmifélet, mert a amit adni akartok nekik, azt előbb öltük kell elvennetek, hiszen ók maguk a nemzet.

És mit adhat nekik az irodalom? Halhatatlanságot? A tömeg ép olyan halhatatlan, akár a tenger vagy a hógylánc.

Az irodalom, legyenék ösztintek, egyelőre tehetetlenül áll szemben az új háborúval. Ma nincs irodalom, valamint élet sincsen. Ma csak háború van. A nemzetek rettenetes erőkifejtése megremegtetéi lábak alatt a földet és vérszintre festi tejünk fölött

és a magyar nemzetiség ellen izgatnak. Oh de hányan és hányan vannak, nemcsak északon, hanem délen is kik e háborus világban — bár magyar földön élnek és gádagóznak meg, — ellentünk áskálódnak, a magyar nemzetiség elst, akna munkát végeznek.

Ezek mellett a magyar fajt gyűlölké mellett vannak, kik haszonlesésből, önzésből kerütké jfészának ellenségeinknek és eladják hasznák és hadseregünk titkait, esakohgy öző oéljaink szolgálhassanak.

Ezeket az emberi érzésből kivetközött stórnyategeket, már rég kellett volna a faderekára alkalmasni, de a humánus magyar nemzet mindig eléző volt irányukban, azon reményben, hogy majd megismerve a magyar nemzet őszintelen szeretetét, magukhoz térnek és nem bocsátják rut öző oélokól áruba hazájukat.

De bizon vannak, még pedig sokan vannak ugy északon mint keleten és délen, kik csak könyzszerűsögből tartanak velünk, s amint idő és alkalom kialszkozik ellentök áskálódva folytatják akna munkájukat. Talán a jeli háreteru nem volnának előbbre édes véreink, ha illy árulók meg nem neheztelték volna előnyomulásukat!

Igaz, hogy a jelen háboruban midőn anyoi apa, férj, testvér odamaradt a csatatéren haszák fiai nagyon megfogynak, de a mint az orvos kirágja a fekélyt a testből, nehogy az ép test is veszélyesítve legyen; ugy kell celekedni a magyar állam és magyar kormányának is, hogy azokat kik a magyar nemzetiség ellen izgatnak, eltávolítsa haszánköből.

Eszembe jutnak a vállasháboru történelméből, még az 1700-as években uralkodó érekek ama szavai, jobb ha farkasok és rókké lakják országunkat, mintsem eretekek. Mi is elmondhatjuk, hogy inkább-ezoké lakják országunkat mint a haszárulék mert dudavakkal majd csak megküzödnék, de haszák említi táplált és állitunk dédelgetett orosz és szarb kének ellen nehez a küzdelmünk.

Az albaratásg kontésébe öltözietett s eljarkert érzelmekkel közeltenek hozzánk bebisélgó métes szavakkal ellések ellopják félve özött titkainkat, hogy azokkal ellésegeinknek szolgálhassanak. Haszonlók ezek a szoltártíró szavaihoz, kiknek ajkai ugy tudnak áldani, hogy a szív belől átkoz, ajkai ugy tudnak mosolyogni, hogy a szív belől ól és gyilkol, ajkuk szava édesebb a szimzémnél, lágyabb az olnajnál

az -get. Ki tudná ezt most vorabe szedni? Nem költő, csak egy мүködvejó császár volt, aki a lantját pengette, midőn Róma lángban állott.

Az irodalom várja a holnapot. A dicsőség reggeli féyében égő holnapot, amely egy új és ifju magyar nemzetet fog beugrózni. Mert bármilyen hosszú és bármilyen sötét lesz az éjszaka: egyszer reánk fog virradni és a virradat dicsőségos lesz. A magyar nemzet megújítódva, megerősödve, győztesen kitöplni a homályból. Már győzött abban a pillanatban, midőn ledobta királyi tesztérő a közömbösség, a ketekkedés, a pártokodás és az idegen-imádás kol-dus rongyait.

Ha eljön a holnap: egy új ifjuság pirja fog égni a nemzet arcán. Lesznek munkásaink és lesznek költőink; dolgozói és énekelni fognak. És a költők között lesznek azok is, akik méltók arra, hogy babért és virágot nyujtsanak a nagy háboru szurke hősoéink. Akkor majd a szurke hősoék hajlott dereka délegen ki fog megint egyenesüdni és a szomköben, amely most üres és szomorú, egy új élet visszfényo fog ragyogni.

Majd holnap!

A KIS ÉRDEKES.

Ezzel a címmel egy új képes hetilap jelent meg a művelt magyar közönség érdeklődésébe és figyelmébe. Az új képes hetilap önmagában teljes, kész és az eseményeket összefoglaló hetilap, de — mint címe is ösztönözti jelzi — Az Érdekes Újságot kívánja kiegészíteni, annak akar az események történetével igazolt, rendszeres heti második kiadás lenni. A rendkívüli idők rendkívüli feladatokat rójak a kötelességeket felismerő képes hetilapokra is. A világháború nagy eseményei egymásra történőnek s egy hetenként csak egyszer megjelenő, bármilyen gazdag és tartalmas, képes újság ezekben az időkben nem elégítheti ki a művelt közönség jogos érdeklődését. Az Érdekes Újság, melyet a különböző bartereken nemcsak kiküldött fotóriporterei képviselnek, hanem szenzációsnál szenzációsbab felvételekkel keresnek fel maguk a harcoló katonák is, nem egyszer fájó szívvel volt köztelen lemondani igazán érdekes képek közléséről, mert az újság terjedelmének természetes korlátai vannak és minden, ami érdekes, nem szorítható bele a lap egyetlen számába. Pedig az aktuális parancsolná, hogy az ilyen képek gyorsan jelenjenek meg. Ezeknek közlésével nem lehet a közönséget egy hétig várakoztatni. Ebből a kényszerhelyzetből nőtt ki „A Kis Érdekes” gondolata. Címével hozzálálik az Érdekes Újsághoz, mely gazdag heti tartalmát szenzációsnan fogja kiegészíteni. De külön címmel jelenik meg azért, mert önmagában is teljes, egész és különálló képes hetilap. „A Kis Érdekes” hetenként második kiadást fog jelenteni. Az Érdekes Újság olvasóinak gazdag tartalmával és aktualitásával pedig olcsó és művészi szép krónikáját fogja nyújtani a világ eseményeinek, melyek sohasem voltak érdekesebbek és idegesebbek, mint a mai időkben. „A Kis Érdekes” teljesen önálló, független, képes lap, cikkei és képei teljesen „öngyártottak”. Az Érdekes Újság tartalmától. Ugyanaz a cikk és ugyanaz a kép sohasem fog jönni mind a két lapban. Nem emlékeztetni fog egymásra a két lap, hanem kiegészíti egymást. A Kis Érdekes minden het esztendőnként jelenik meg és egész terjedelmében azaz a mélynyomással készül, mely az Érdekes Újságnak olyan páratlan sikert szerzett itthon és az ország határain túl is. „A Kis Érdekes” előfizetési ára negyedszázra 1 kor. 80 fill., fél évre 3 kor. 60 fill. Egyes példányának ára 14 fillér.

Ugy vagyunk meggyőződve, hogy a művelt magyar közönség az új képes hetilapot ugysis, mint a szenzációs világesemények új művészi és olcsó krónikáját és ugysis, mint Az Érdekes Újság szolgáltatásának és az idők parancsához való alkalmazkodásának újabb bizonyítékát, ugyesolyan szeretettel fogja kezébe fogadni, mint alopalyan páratlan sikerre vezette Az Érdekes Újságot is. „A Kis Érdekes” kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut. 78. sz. alatt.

Gyermekeimnek nem adok élezz-tövel készített tésztákat, férjem, ki gyermekorvos, határozottan ellenzése az ilyeneknek. Minthogy azonban a kicsinyeknek a tészta kell, lepényt, tortákat s felfújtat Dr. Oetker-féle sütőporral készíték nekik. Vacsorára, gyermekeim tejből és tojásból puddingot kapnak, mit a kitchó Dr. Oetker-féle puddingporokkal készítek el, vagy pedig krémot Dr. Oetker-féle dibona krémporral. Változatosság kedvéért kicsinyeimnek időközönként Dr. Oetker-féle vörösdarát adok, mi egy kitchóon trissit utóétel. Mindezen ételök izletosek, tásarlók és last not least voltak társalócsók.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felneottek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) E rovat alatt közöltékirt nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyeből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE

Suchard

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a kipróbált

„OTTOMÁN”- cigarettapapírt vagy hüvelyt!

PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST.

VIII. RÁKÓCZI-UT 43. SZÁM.

ELSŐRANGU SZÁLLODA A FŐ- és SZÉKVÁROS KÖZPONTJÁBAN.

A legmodernebb berendezéssel, hideg és meleg víz minden szobában. — Fényes hall. — Lakosztályok, fürdőszobával. — 150 szoba, 5 koronától kezdődőleg. —

Elsőrendű étterem és kávéház, esténként magas színvonalú hangverseny.

Nyomatott a lapfoglaladonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásba szerelt.

A ZSÚR!

Hgy, ahogy farsang volna, hát írjunk néhány sort a zsúrokról. De már előre is mondhatom, hogy én ellene írok. Nagyon különösnek tartom én azt, hogy ez a fogalom még ma sem halt ki sorainkól. Sőt! Mintha mi sem történnék, nem állának nagy események előtt minden percben; amelyek nemzeti létünkkel kapcsolatosak — úgy folyik most is sok helyen a zsúr. A hadseregében ott áll garmadával a sok pamut, de nincs, aki feldolgozza, mert a zsúr nem engedi. Már bocsánat, nemeslelkű honfitársok, de ez nem magyar nőhöz illik. Különös, sőt egyenesen borzányos, hogy még ma is csak a mulatságon járhat valakinek a lelke gondolatja, amikor fajunk titáni küzdelmét virja fennállításunkért. Vagy önöknek zsúrozó hölgyek nincs senkijük északon vagy dehu a harctéren? Sajnálatos! Vitézeink a harctéren nem mulatnókra gondolnak, hanem olyanokra, akiknek most minden gondolatuk egy-egy gyöngyszem a barcos fiainkra való emlékezés szép füzérében. S ez a gondolat abban nyilvánul, ha tessék valamin a segítség terén. A jó régi nők ilyenkor tépést készítettek s ez alatt minden gondolatjuk a távolban járt s azokkal küzdöttek lelkükben, akik szívükről szakadtak le a harctér haladás tüzebe. Nem lehetne ezt a példát követni? Ha már zsúrnak is kell lenniük ám legyen! De legyen az a hősöké közt zsúr. Ez lesz igazán nemes s a magyar nő lelkehez illő szórakozás! Próbáljuk csak meg! Hamarosan különben

Harctéri ima.

Édes jó Istenem, Hozzád fohászkodom,
Mentsd meg életemet borzalmas utamon.
Halált osztunk s kapunk ezrével pusztulunk,
Mégis Hozzád küldjük esedékelő szívünk.

Nem ami életünk, amit mi úgy féltünk,
Gyermekeink atyja szállna sírba velünk.
Ártatlan angyalid kíméld meg öh Isten,
Legyen akaratom mindörökké Amen.

Bodó László

cs. és kir. hadgyógy.

Hösi csaták az uzsoki szoros körül.

Ötszáz magyar foglyot szabadítottak ki a honvédek.

Egy nagyváradi sebesült katona beszélte el a következő érdekes háborús dolgokat:

— Már másodszer kerültem fel az oroszok elleni harctérre. Az első nagyobb csata, amelyben

cikkorozatot nyitunk s közülük a zsúrok történetét. De egy másik sorozatot is vezetünk! S ebbe azok neveit iktatjuk, akik hazafias, jó lelkű szép gondolatját a hadsegélyző számára ajánlák fel minden percben és sok hős katonáikat védtek meg ideális munkájukkal a hideg pusztító hatalma ellen.

A háború és a vallás.

„Háború van most a nagy világban” énekelte a Szózat költője, — de hogy ilyen háború lesz valamikor, azt nem hitte volna. — Hogy négy világresz boruljon lángba — hitte-e valaki csak egy évvel előbb is?

Zug a srappell, bóg a gránát, ágyúfüstbe burkolta magát az öreg földgolyóbis, ha valamelyik csillagról néznők, azt hinnék, hogy pipázik.

Milliók állnak egymással szemközt s a milliók között lehet sok, aki otthon nem igen gondolkodott a véges dolgokról, az Isten létezéséről. Előtte az égbolt csak egy tetőzet volt, amely ha elunja magát, hát dörgést, villámlást, esőt, havat bocsájt át földre, aztán mulat rajt! milyen furcsa most a föld, mintha sártenger, víztenger ölelné át, vagy mintha hófehér liszt ömlött volna szájell. Hogy a tüneményeknek mozgató

ereje, parancsolója van, aki mindent szépen elrendezi, az elemek szertelen játékát féken tartja — arra a milliók közül bizonyára sokan nem gondoltak. Hogy a betegség, egészség, öröm, bánat nem magától jó — nem a véletlen műve azon vajmi kevesen törhettek az esztétek.

Ott a lövészárokból mintha valami földöntúli erő szállna meg az embereket, mikor az ember belefelelzik, elgondolkozik sok mindenről. Kikerülök-e innen még? Egészségben-e, beteg-e?

Oh mily jó mester a föld mélye. Megtanul itt mindenki imádkozni. Istenhez fohászkodni, aki otthon az Isten nevével vagy ritkán, vagy soha nem vette ajkára. Itt ugyan sokszor emlegeti: Édes Istenem csak most segíts meg!

Szeretném látni azokat a vallás ellen izgatott zuglódozókat, vajjon ott-a fagyós földön az Isten szabad-ege alatt töltve éjjel-napot hosszú egytornaságban — néha-néha a gépfegyver csörgését hallgatva — jobbra-hullanak a solyók, egy-két bajtárs utolsó nyög, ráborul a földre „Isten veled p ajtás sóbajtva, ugyan nem kéri-e ök is a Jó Isten igralmát, kegyelmét, hogy vezérleje őket is még egyszer vissza... haza! Nem,

rászorítottam. Takesány körül történt. Innen előző nap jelentették nekünk, hogy sok orosz van a községben. Előőrseink egy hadtestről tettek jelentést. A tábor maga a község körül volt, míg az orosz vezetés a községben volt elhelyezkedve. Mi észrevétlenül közelítettük meg a községet. Tüzereink pompás pozíciókat foglaltak el s egyszerre kezdődött az ütközet. Az első gránát, ami az orosz táborba csapott rejtetlen pusztítást csinált. Az oroszok a faluba menekültek. Tüzereink precíz lövése az oroszok egész sorát pusztította el. Este parancsot kaptunk a rohamra. Három oldalról rohantunk a faluba. A muskátör tejeszettel menekült. Leszkámnunk nagyzerő volt 9000 orosz két konyha, két ágyú jutott birtokunkba. A nehéz ágyukat sikerült az oroszoknak elszállítani. Mi az egész falun keresztül:

— Bajta! Bajta! kiállással üldöztük a muskát. Kiállításaink közben egyszerre magyar szavakat hallottunk.

— Hurrá! Hurrá! Mintha valahonnan a pincéből jöttek volna a hangok. Nyomban megállított egy szakaszunk és a hang irányában kuttattott. Egy istállóba törtünk be. 500 magyar baka rohant reánk. Sirtak a fiúk. A nyakunkba ugráltak s úgy örltek a szabadulásiunk. Elmondták, hogy már három napja nem kaptak enni. Az oroszok kisebb őrszertők alkalommal fogdosták össze az ötszáz katonát. Tény az, hogy velük nem nagyon éreztették azt a nagy humanizmust, amit szerzte hirdettek. A katonák mint a farkasok rohanták meg az orosz konyhákat s darabokban szedték ki a pompás főtt húst. Ezalatt mi

tovább üldöztük az oroszot Fenyvesvölgy felé. Másnap Sakesány környékén 600 orosz hullát találtunk. A magyarok részéről tizenkét halott volt.

A mostani ütközetben elfogott oroszok egészen más képet adna a győzhetetlen orosz hadseregről, mint szeptemberben. Takesány körül például az elfogottak között voltak 42 — 50 éves emberek is. Sőt, ami legjellemzőbb, az egyik orosz katonától, mikor megkérdeztük, hogy mióta katona, szinte sírva mondotta:

— Öt hete vagyok katona és ebből már három — harctéren töltöttem. Kiképzésre tehát két hét maradt volna. És a két hét azonban a felszereléssel és az utazással telt el. Odahaza mikor behiták őket, összefogták és mint egy nagy csordát a vágóhidra terelték.

— Nem is fél senki tőlünk, az orosz fegyvergolyóitól, csak a gépfegyvertől. Ha lehet, első feladatunknak tekintjük a gépfegyvereket elnémitani.

— Az orosz katonák ellátása rossz. Főtőlét ritkán kapnak. Rendesen nyers húst osztanak ki közöttük és azt a katonák meguk főzik meg, ha mi engedjük...

— Ézsel a hadsereggel nem sokra mennek. A legnyírság nem szívesen harcol és ha lehet, megadja magát. Akárhányszor megtörténik, hogy a lövészek tele vannak orosz lövedékekkel, amit a katonák dobáltak el.

Takesányból Nagyberezsnán felfeljöttünk, mindenütt nyomon követtük a muskát. Itt az orosz táborok

Tévednek tisztelt Urak! Lehet, hogy a büszkeség nem engedi az őszinte vallomást, de én tudom! Tudom, hogy a legkáromkodóbb, legistentelenebb is elfelejti a nagyhangu elveket s káromkodást.

Megtanul Istent imádni! Megtanulja, hogy istentől jó a jó és a rossz! Megtanulja, hogy odafont az égbolt mögött lakik valaki; aki talán könnyek hullat az emberiség ily irázatos mézárklása felett.

Isten! Be sokszor mondják el e szót a küzdők, fiatal, öregjel Szegevénye, gazdagja, — a közlegény, a tiszt be sokszor néz fel oda: segits meg Istenem!

Olyan gyermeki áhitattal tud fohászt küldeni minden katonára az égre, mintha egész életében burgó lett volna.

A legvadabb katona is mily szeretettel hordja össze a galyat-virágot, diszíteni az oltárt; s mikor felhangzik a Dominus vobiscum — mily mély áhitattal omlik térdre s merül buzgó imába

Vallástalan Uramék! szeretettel és tisztelettel szölok önkökhöz, ha nem hisznek szavaim igazságában, kérem szépen itt az alkalom, tessék önként kimenni a svárm-linibe s meggyőződni mindenről! Hogy a paraszt gyermek (akinek Önök szerint nincs szükség „butításra“) be szépen mondja: Istenem! — s írja haza: imádkozzon értem édes anyám!

A szabad ég, a természet mostohasága, a süvöltő szélben elpukkanó srappel, a bugó hófergeteg — oly szépen kucsolja imára a fagyos kezeket.

sikerült tábort űteni és eláncolni magát. Mi is állást foglaltunk s irtozasot tölbe fogtuk a föld alatt lévő muska hadat. Ez a tüzelés nem tartott sokáig, mert H. százalparancsnok kiadta a parancsot:

— Boham!

En a parancsnok mellett voltam, mikor a roham megkezdődött. Tíz-tíz lántram a következő esetet. Egy őrmester tíz emberrel támadt az orosz rajvon ellen, amelyben három gépfegyver is dolgozott. Az őrmester a lövérből egy orosz századost, egy hadnagyot és két altisztet emelt ki. A két altiszt a parancsnokot megkérte, hogy engedje őket vissza, szivesen meghálálják, hoznak még át egy századot. A két altiszt el is ment és vasárnap déli felé ismét megkérdezték. Nyolcvanhat orosz katonát vezetett a két altiszt a magyar táborba. Sapkát levetve mosolygva jöttek az oroszok.

— Fenyvesvölgyön egyik főhadnagyunknak az volt a feladata, hogy kutasssa fel, vajjon a községben van-e orosz katona és ha igen, milyen erős az. A főhadnagy két altisztet és még egy őrmestert társaságában indult el. Minden akadály nélkül jutott el a faluig. A falu utcái néptelnek voltak, ami gyanút fogott a tisztnél, óvatosan haladt előre a kis csapattal. Mikor a falu közepére ért, a házak alakaiban egy-néha után jelentek meg az orosz katonafejek. Az orosz katonák ijedten bámészkodtak a kis magyar csapatot. Pár percig egyik fel sem tudta, hogy mit csináljon. Végül is a főhadnagy törte meg a csendet.

— No! tütertek ide! Nem lesz semmi bántódásotok!

A közeli halál gondolata, az édes haza — az édes otthon hiánya a legszebb harmoniává fonja össze a golyó vérfagyasztó zenéjét az ima esendes mormolásával.

S így van ez jól? Talán így? Ki hogy fogja fel? Az az egy azonban bizonyos, hogy nem árt az emberiség magasan szárnyaló gondolkozására, Istentől való eltávolodására erős kézzel becsapni; — mi vagy? Semmi! — egy porszem, ha rád lehel a halál, (az Isten sujtó csak megváltó keze, oda jutsz, ahonnan csak egy feltámadás van.

Szép dolog eszméket hirdetni, de még szebb megvallani az eszmék ferdeségét. Különösen nekünk, az elszigetelt, testvér, rokon nélkül álló nemzetnek van szükségünk a hatalmas Isten pártfogására. — Nincsen testvérünk, kire támaszkodva szembe nézessünk minden bajjal. Egyedül maradtunk — ezer esztendő véres történelme tanított meg erre, míg nemzetek tüntek fel s veszték el, addig a magyar megmaradt ősei hagyatékában s a koszorú kárpátokkal körül bástyázott gazdag alföldet eddig is megvédték, s ezután is, ha Isten hatalmában és segédelmében bizni megtanulunk

Pártoljuk a Vöröske-
reszt egyeletet!
Használjunk hadise-
gély bélyeget!
Ne adjunk alkoholt ka-
tonáinknak!

És a muszkák lassan kezdtek előbujni rejték helyeikből. Kétszázhatvan orosz katona jelent meg fegyveresen a főhadnagy előtt, aki három emberével a magyar táborba kísérte a muszkákat.

Ugyancsak Fenyvesvölgy mellett történt, hogy egy este a mi táborunkból egy román baka kiszórt fegyver nélkül. Egyenesen a faluba ment, hogy onnan pityókat hozzon sütni. Nagy bünt, követelt el. Fegyver nélkül nem szabad a tábor elhagyni. Alig egy óra múlva már vissza is jött a baka, még pedig pityóka nélkül. Fenyvesvölgyön ugyanis, mikor a falu egyik házába bekopogtatott, hogy ott pityókat kérjen, egyszerre öt orosz toppant elébe.

— Mit keresel te itt?

— Pityókat akarok vinni!

— Messze van ide a ti táborotok?

— Nincs az Egy óra járás csupán.

— El vinnél minket oda?

— El én!

És ezzel se szó se beszéd, a román katona tegyver nélkül öt orosz kísért foglyul a magyar táborba. A dicséret helyett ugyan egy nyakleveszt kapott a puská elhagyása miatt. de azért ő büszke volt, mert puská nélkül fogta el a muszkákat.

Fenyvesvölgyről, mint tudjuk, csakhamar Úzsok felé törték elő a mi seregünk, s nagy harcok után visszafoglaltuk az oroszok szorost s kiverünk az oroszokat.

General von Paszuly.

A legkedvesebb vidámságokat maga az élt írja és ilyen mulatságos históriák teremnek a háboru vérrózsái körül, mint amilyen a General von Paszuly esete is.

Valahol Bychawan tul, orosz-legend földön éltevédt Paszuly András. Paszuly utjanai legény, magyar baka felderítő járataban volt többedmagával. Orosz gépfegyverüz székörgette a kis szakaant a mire rejtekhekkből előlétek, infanteriszt Paszuly nem volt feltalálható. Bizonyára berukkolt a „nyunyörországba, gondolták a lársai és elaspnálták, mentek a dolguk után.

Paszuly András pedig nem halt meg. Hanem a különös pech érte, hogy egy gépfegyvergolyó a uadrágzsebbe záradt át, ezesközben meggylözt a pakli gyufát. Paszuly — nehogy lángoló célponttá legyen — beszaladt a közeli erdőbe, bevetette magát a havas sátrába s így elolította lángoló ruháját, amely csatokban lögett le róla. Mialatt eme tény-körülmény miatt káromkodási gyakorlatokat végzett, beesteledett és eltévedt az erdőben.

Valami tanyaí épülethez érkezett. Amint közelebb ért, vette észre, hogy egy feldult urasági kastély áll előtte. Óvatosan bemelegkedett. Selőle egy teremtet lélek. Bevárlól, a holdviláglal, annyit látott, hogy itt oroszok tanúyáltak, akiket alighanem a miénk kergettek el onnan. Kis csata is lehetett a kastélyban és körülötte. Erre vallott néhány orosz halott, amelyekben Paszuly András megbötölt. Az egyik végig tapogatta s miután megállapította, hogy használható ruha van rajta, levette a magtét s amaz öltötte fel. Talált egy kis pálinkát is, felhajlotta s azzal elment diszes orosz ruhájában magyar katonák keresni.

Ment-mendegélt a csatások országuton. Bal hóna alatt köpenye alá rejte szorongatta a puskáját jobb zsebében pedig a zsákmanóvott Frommer-pisztolyt szorongatta. Egy ut kanyarulánál orosz járőrrel találkozott. Menekülésre már nem gondolhatott. Bebuszított a kőpenyű foglyú gallériába a ment lövölt a járőrvetelő fölélemlen tisztaelget, elébe állt és érthetetlen orosz nyelven jelentett valamit. Paszuly ráordított, mire a hattagu órcsapat ijedten loholt tovább.

Paszuly András majd elkurjantotta magát örömben, hogy megmeuekült. Azt szerette volna tudni, mit hoz a jövő. Találomra befordult a fagyott szántó-földre, jóérteke sugallta, hogy arrafelé magyar katonákat láthat. Kuszva-lopva, mint macska, kereste az utat az éjszakában.

Egyezzerre csak ordítás állította meg:

— Megállj! Meg ne moocanj, vagy lüvök!

Mire Paszuly körülnézett, már megkötöztek és vitték. Nem is ellenkezett. Magyar huszárok kerítették közre. Hadd legyen meg az örömök gondolata, a hozsintézett kérdésekre morgással felelt. Annál inkább fülelt hogy mit beszélnek a huszárok. Össztozkodásról tanakodtak és azon vitázták: mennyit is fognak jutalmul kapni az elfogott tábornokért, mivel-hogy ilyen magasrangú ollelőséges tisztért tekintélyes summa jár.

Hajnali két óra volt, amikor beérkeztek a magyar haraktáborba. A huszárok a parancsnok elé vitték Paszulyt, mondva:

— Alásson jelentünk, elfogtunk egy orosz generalist. Itt van!

A parancsnok épen udvarias német megező-lissal fordult a fogoly „tábornok“ felé, amikor Paszuly András kiköltözött a bő orosz katonaköpenyből.

— Generális ám a vakapátok! — kiáltotta

A huszárokban leesett az álluk, a parancsnok nagyot nevetett. Paszuly Andráson pedig rajta ragadt a „General von Paszuly” név. Így tisztelik már az utjányán is, ahova sebesülten hazérkezett.

H I R E K.

— Hósi halál. Talán egy hete adtunk hírt arról, hogy Unger-Ullmann Viktor tartalékos hadnagy, Unger Ullmann Elek fia az északi harctéren hősi halált halt. Most megjelent a családi gyászjelentés is már, amely a szomorú hírt megerősíti. Hísi fájó szívvel adtunk hírt a reményteljes és jómodoru ifjú haláláról mult számunkban, épen olyan érzéssel teszünk eleget a szomorú kötelezettségünknek s hogy a családi gyászjelentés a köz nevében tudomásul vesszük. Hiszen mindannyiunkat érdekel, ha valaki körünkől esik el nemes áldozatként szent ügyünk diadalért. S Unger Ullmann Viktor csakugyan a mi körünkől való volt. Nagykanizsa társadalmát jól szive s lelke, az a nemes és jószágos szív, amely mindenkét szeretetére adott. Örök távozásválaszt támadt társadalmi életünkben, mert ő is jövő társadalmunk egyik hívatott tagja lett volna. Csendes, hallgatag természetű s munkaszerepet csak szerepkört biztosítottak neki. De ma... ez a remény szízfoltosult. Annyi más nemes közt lelte hősi halálát. Emléket sokan őriznek szívükbe zarva, akik, míg a hazéért el nem esett, rokonszenves egyéniségét is szívükben hordták igaz érdekekkel oda öltve. Fájdalomban emyhülést, hogy ifjú barátunk a legeszebb halállal mult ki, amely az igaz magyar névre a legdicsőségesebb — a magyar hazéért halt meg. Unger Ullmann Viktorért ma deklétolt volt az engedélt szent mise-áldozat. A hó-ök Istene adjon a buszonót éves hósnak az idegen földben örök nyugalmat!

— A koldussasszony kenyeré. Hangos zokogással lipgett hazafelé a Hunyadi-utca sárában egy szegény koldus asszony, fején kenyér-szakasztó kosárban, valami az utca sárának színevel megegyező kenyérnek csufolt őt darabra repedt. fakéreg keménységére összepörkölt tényleg koldus kenyeret vitt. Hogy melyik kelletlen pék kemencéjéből került ki, nem kutatjuk, de elfacsarodott szívvel gondolunk ama szegény fogatlan koldus asszonyra, ki ajtóelőttora jarva fillérenként kaparta össze amaz ittelten szegény kosznak árát, melyből kenyérét összehozta s a melyen hazánkban a spekulánsok meggazdagodnak, az élelmiszertárusok meghiznak addig. — amíg, — akiknek vérei a haremestón életüket áldozzák, — itthon koplalnak.

Kezves Halts Ur!

Azokból a helyes kis miniatúr, mikroszkop alá való személyek és kislíkból s azokból az édes kicsi kis virálikból ténészen néhányat a város muzeumába s jegyezzen fel néhányat azok nevéből, kik azokat előállították. Hadd lássa az utókor a jelenlegi élelmiszerek árát olvasva, hogy mi vár azokra, kik vérei ket a harcba küldik s lássák meg, hogy a legnagyobb ellenséggel nem ott a tőzvonásban, hanem itthon állnak szemben, — azokkal, kik a hadvezető ség mindun lépését lekritizálva a kávéházi asztalok mellett rémképeket látva, az itthonmaradtok bőségre spekulálnak s a háboru lezajlása után, mint győztes felek, dzszzadt zsebekkel minden jó hazafit, nyomortul, bántat kiröhögnek majdan.

— Szomorú képek. Sárral, vérral, piszokkal mocskos ruhájuk valóban beillik a ködös luskos időbe. Vajon kik lehetnek? Úton-utfélen látjuk őket a mult a fáradságtól beesett, iszagtól lesoványodott arcral, felkötött karral, bekötött fejfel, mankóval, bottal szomoruan elhaktanak mellettünk. Szinte nem is újság. Egészen meg is szoktuk s csak akkor kezdjük valóban szánni őket, amikor a „Centráli” fényesen kivilágított üvegablái előtt megállnak s elgondolkozva bámulnak azon, irigykedve nézve, amint a vidám zenész mellett folyik az aszú s a pezsgő, az ő szemökből pedig hull a köny a sáros piszkos ruhára.

A házimester könyhájában gubbaszt egy sovány sebesült katoná. Sebe gyógyesedések indult, foga vacog a hidegtől, leszokott szobájából, bekönyörögte magát a könyhába melegedni. Szegény harcslak, hat meg a meleg szoba sem jut ki nektek, kik értetek ott a harctéren szenvedtek s bönau visszatérték?

— Hirdetmény. Felhívom a város lakosságát, hogy minden hányás és hasmenéssel járó megbetegedést — mivel a legkisebb késedelem is nagy veszélyt vonhat maga után — a polgármesteri és rendőrkapitányi hivatalnak azonnal bejelentsem, mihelyt az illető megbetegedésről tudomást szerzett.

A mulatság és késedelem kihágást képez és 600 koronáig terjedhető pénbüntetéssel s behajtatlanóság esetében 30 napi elzárással büntetendő.

Nagykanizsán 1914 évi dec. hó 29.

Dr. Sabján Gyula s. k.
polgármester.

— Atyám, egészségesek vagyok. ... Ez is a rikató szavu háborus történetek köztül való. Azok köztül, a melyek hallatára elkezd az ember arcán bu rászdát vágni a köny. És hallik csendes sírása valami ismeretlen öregnek, a ki hiába várja hazá katonáifát.

Történet pedig, hogy egy haditudósító a lodi csala után bejárta a halál földjét, a hol még temetetlenül fektütek az orosz halottak. Az egyik orosz sánokban a szétépett drótsúlyeny mögött egy longyel katoná holtteste hever. A hája szőke, s ázame kék. A keszfejére olvasó esavardók, a végén egy kis érem, rajta a szent szűz képe. A fiut akkor ölte meg a golyó, a mikor imádkozott. Imádkogó volt az utolsó sóhajtása s ezzel repült a lelke el a békesség országába. Nem messzire tőle egy lövőárokban egy német gyalogos kihílt teste pihau. Abban a pörében érte a halálos lövés, a melyben levelet írt. A betűk katonás rendbe sorakoztak a tábori levelezőszalon. A haditudósító lehajlik, elővassa. Csak ennyit írhatott: Atyám, egészségesek vagyok... Igaza volt. Már nem fá nekü semmi...

— Katonazenekar. A hadsegélyző javára a központi kávéházban a 48. ezred zenekara minden szombatkor hangversenyt rendez. Belepódi 50 fillér. A hangversenyt a nagy közönség figyelmébe ajánljuk.

— Szomorú háborus történet. Vanak gyengébb l-lkek, a melyek nem tudnak hozzáadóni sához a szörnyű teherhez, a melyet a háború könyyszerít nek mindenkire. Az ilyesimből az után szomorú, könyes tragédiák fakadnak, a melyek megtétek a reánk neheződ amugy is súlyos napok terheit. Kolozsvárról jelentenek most egy fájdalmas hírt: a lactalusi állami iskola igazgató-tanítója, László János, súlyos sebbel került vissza a harctérről és hiába volt orvosok, apólok minden igyekvése, meghalt az egyik kolozsvári kórházban. Fialat felesége, leánynevű Pap Mariska, ott vergődött férje halálós ágyánál s a mikor a hős tanító agonizálást kezdett, fölbelötte magát és nyomban kisenvedett. Néhány percelt meg meg is előzte férjét a halálban: A boldogtalan fiatal asszony hátrahagyott levelében megmagyarázta öngyilkosságának az okát. E szerint tudomaimat teti, hogy ha férje elesik a háboruban, ő is követni fogja a halálba. Utolsó kérese az volt, hogy imádot férjével köts sírba temessék, s mihet a kolozsvári katonai hatóság megadta hozzájárulását.

Meghívás.

A Nagykanizsai VI—VII. Kerületi Keresztény Pogyzástási Szövetkezet

XVI. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

a f. évi január hó 24-én délután 2 órakor a rác-utcai

iskolában tartja meg, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meg-

hivja

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóságának a mult üzetlővre s a szövetkezet állására vonatkozó jelentése.
2. A fologyelőbizottság jelentésével a záró-számadás bemutatása, a vagyonmérleg végleges megállapítása, a mutatóköz nyereség felhasználása s a számadók felmentése.
3. Megbízások lejárta következtében az igazgatóságba: az elnök s négy rendes, valamint 2 póttag, s felügyelőbizottságba öt rendes és 2 póttag választása.
4. Esetleges indítvány, mely az igazgatóságának a közgyűlést legalább 3 nappal megelőzőleg írásban beadott.

ÉRTESÍTÉS.

Hazánk ugy Monarchiánk érdekében beállott katonai kötelezettségéből kifolyólag tisztelettel értesitem nagyrabecsült vendégeimet s a tisztelt közönséget, hogy az eddig pártfogásnak örvendő

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ ÜZLETEMET

nevem alatt továbbra is fenntartom. — Akkor, amidőn a beállott kivételes állapotok engem a civil-polgári életből a katonai kötelezettség terére szelítolt, gondoskodtam arról, hogy tisztelt vendégeim és pártfogóim a jövőben is kifogástalanul, a hygieniának megfelelőleg tisztán és gyorsan kiszolgálva legyenek. — Kérem nagyrabecsült vendégeimet és tisztelt pártolóimat, hogy az eddig irántam tanusított jó indulatukkal a jövőben is szerencsétlenségem, hogy üzletemet — ha Isten segítségével visszatérek a civil-polgári életbe — ismét személyesen is tovább folytathassam megkezdett szerény életpályám érdekében.

Megköszönve az eddigi szives pártfogást s kérve azt a jövőben is, maradok kiváló tisztelettel

KIRCHKNOPF ERNŐ borbély és fodrász,

Nagykanizsán, Deák-tér 1. sz.

Az Érdekes Ujság előfizetési felhívása!

Négy tartalmas és izlées kötet: „Az Érdekes Ujság” két sávfolyamának kötött példánya jelzi „Az Érdekes Ujság” eddigi törekvéseit, eddigi sikereit. Néhány ezer oldalon csupa beváltott ígérlet, csupa jelölés és művészi kép, csupa aktualitás és lelki szenzáció. Aki látja, már ismerősnek tűnik, mert „Az Érdekes Ujság” két osztendő alatt fogalommal lett. Meglepetéssel jött és úgy győzött, mint egy kellemes meglepetés: az első órában már meghódította a közönséget. Azon a napon, melyen „Az Érdekes Ujság” először kopogtatott, bebocsátást nyert a sápióta a háboru kitört, ugy hozzártatosik az élet székesületéhez, mint a kenyér. Úneep; amikor friss szám kerül a család asztalára. „Az Érdekes Ujság” azt, a gyors népszerűségei nyilván annak köszönhető, hogy nemcsak a közönség jógu kíváncsiságát elégíti ki gazdag és aktualis képiartalmaival, de súlyt fektet a képek művészi szépségére és izlées kiállítására is. A legszebb, a legérdekesebb és a legaktuálisabb haretéri képek mindenkor „Az Érdekes Ujság”-ban találhatók. „Az Érdekes Ujság”-melynyomán borítottá pedig egyenesen szenzációi annak a hétnek, amelyen megjelennek. Hozzájárultak „Az Érdekes Ujság” gyors népszerűségéhez mellékletei is, melyeket állandóan fejlesztett. Amit „Az Érdekes Ujság” az asszonyok, a gyermekek, a sportok és a tudományos tudnivalók iránt érdeklődő közönség számára hetenkint nyújt, az igazán fölöllegesség teszi a családok számára a külön család járátását. „Az Érdekes Ujság” számol a család minden igényével és öröme az egész családok, szülőknek és gyermekeknek egyaránt. Fokozott buzgósággal tökéletesíti magát. „Az Érdekes Ujság” és fokozott buzgósággal gazdagítja kedvezményeinnek sorozatát. A lap technikai kiállítás tekintetében pedig fölveszi a versenyt a külföld legelőkelőbb képes lapjaival.

Ebben a tudatban bizalommal és szeretettel kéri az új élevesztésében is előfizetőinek és olvasóinak további támogatását.

„Az Érdekes Ujság” előfizetési ára negyed évre 2-80 K, fél évre 5-60 K, egész évre 11-20 K

Az Érdekes Ujság kiadóhivatala, V. Vilmos császárt 78. alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fixtal leányok számára. — Szerkeszti Tótsék Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-út 16. szám. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kiadóhivatal szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak

arról, hogy gyermekeik áplító izlées és édestésztákat, kapjanak vacsorára. K-vás fáradsággal, olesón, kitűnő édestésztákat készíthetünk dr. Oetker-fele pudding-porokkal, melyek különbözők mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé izekben kaphatók a kicsinyek által unjogó fogadatiában részeslehek. Egy 15 filléres pudding-por csomagból $\frac{1}{4}$ liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Míntbogy pedig a puddingokat gyümölesztel, tejföl nélkül készíthők, ezen szerek fokozták a jóit valamint a ípértéket. 11.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnöttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hizlaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvételnek.

*) E rovat alatt közlötékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, mínthogy ne késsünk egy pillanatkig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA

KITŰNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

Suchard

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hetén és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszeri 10 korona, félév 5 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyes száma ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásán szerint.

Erőmérés.

A fájdalom és szenvedés életünk szükségserű alkotó része.

A legnemesebb, amire az ember képes, az önzetlen, önfeláldozó osezekedat.

Emberrársaink iránt nemcsak igazságosoknak, hanem méltányosoknak és irgalmasoknak is kell lennünk.

Minden haladás feltetele a tökéletesség eszményében való hit.

A legmelyebb tudomány értéktelen, ha nem ihleti meg az erkölcsösség szelleme

Az erkölcs forrása nem a tudás, hanem a hit és szeretet.

Az emberiség, nagy részét ezek az igazságok humanizálták.

Az erkölcsi örök igazság eltiporhatatlan ereje bontakozik ki azokból a győzelmekből, melyek arra az oldalra billentik a mérleget, ahol a lelkeket az örök eszménybe vetett hit vezeti.

A kérelhetetlen sors sujtó kezét látjuk működni ott, hol a népek alól a felvilágosodás, haladás hiru mázába öltöztetett ön-

hittség kirántotta a talajt, megbontotta az egyensúlyt

Az ethika fényének melege gyümölcsöt érlet. A küzdelmes jelent felváltja a béke áldásából születő boldog jövő. Az erotika által táplált dözsölésből fakadt hisztéria nyomán bomlik minden és a bomlás felszabadult gőzeiből támadt bűzhódtt moesárból kikandikál a nyomor.

Ebben a küzdelemben az erkölcs áll haroban az erkölstelenséggel, a vallás az erotikával.

Az emberi eszmény, az örök emberi ideál harca ez a haladás mázába bujt ön-hittség által táplált vaksággal, mely legázolni törekszik mindent, hogy helyére állithassa az emberi szellem örökeletűnek vélt kártyavaráit.

Ám hátraznek, milliók állanak az élet és halál határmezsgyéjén, hogy ezt megakadályozzák.

Gyermekek is mennek mosolygó, tüzből égő szemekkel, dalos ajakkal.

Az anya, a hitves, az ara, a testvér bucsuzik. Sehoh egy könyösepp, sehoh a kétségbeesésnek, a zugolodásnak, az elégedetlenségnek a legcsekélyebb nyoma.

Fáj a bucsu és mégis kiül az arca a szivekben égő lelkesedés rózsapirja.

A sziveket tépő kín valami megindító kacajba olvad, mely lelkesít, extázisba ejt.

De mi hát az az erő, mely a szívbe a szemeken ülő könyeket, hogy helyet adjon annak a csodálatos fénynek, mely most az anya, a hitves, az ara, a testvér tekintetéből mindenkire — még a gyerekekre is átragad, melynek melege a gyöngéből is hőst, föléstent teremt?

Mi az, minek nyomán az önfeláldozás, a rettenhetetlen bátorság, megszámlálhatatlan cecei előtt áll, könnyes szemekkel, de büszkén a magyar ember?

A költő szép gondolatában erre is feleletet talál az ember, mert amely nemzet növilágát, az erdő bugásából, a gyűgyögtető anyaszóbból. Erre tanít a történelem: felisteneinek légiója.

Ez az erő vezette a magyart ezer éven át. Ezt tanulta a patak csobogásából, a márdárdalból, az erdő bugásából, a gyűgyögtető anyaszóbból. Erre tanít a történelem: felisteneinek légiója.

Ezt az erőt a magyar nőnek köszönheti a nemzet. Az anya, a hitves körében alakul ki a gyermek, a férfi hit, gondolat-

Pihenő napon.

Fütyül a szél ottkinn,
Tépzazza a fákat,
Belakarja hóval
Az idegen tájat,
Fagyos kézzel rizza
A kis vászonszárt,
Hóval lepi be a
Magyar huszárlábrót.

Kínéző a kicsiny,
Pökhalós ablakon,
Messze hegyeken túl
Száll a gondolatom:
Messze hegyeken túl
Az a széles völgy,
Könny gyűl a szemünkbe
Ha beszélünk róla.

El-el emlegeti
Az egyik az anyját,
A másik elhagyott,
Csendes kis faluját,

Aztán csend áll be —
Egy-egy sóhaj lebben
De, hogy ez kihez száll,
Nem mondja senki sem.

SAKONYI LAJOS.

A szellő meséje.

Irta: DEZSÉNYI VIKTOR

Szép este volt. Apró felhők-kék, mint fáradt, pirosesórtú gölyök lomhán usztak az égen, egy-két megkésült upusgarat összegyűjtve díszes, bíbor szegélynek fehér puhájukra. A szellő szomorúan zörgette a sárga leveleket, autogott is nekik valamit, valami szomorú históriát, mert hát a hangja mást nem mondhatott. A levelek hallgatták, s amelyik megunt, lepergett eszedesen a földre.

— Messziről jövök — sugdosta a szellő. — Nagy utat bejártam. Sokat, nagyon sokat láttam! Átszálltam tombolva. Ittalon erővel, törve, zuzva a jeges óceánon Jöttem tovább s elertem a békés szárazföldre, hol az eszkinők tengődnék nyugodtan, csak a halállal küzdve az életért. Melegebb tájra érttem. Gyöngült erőm de csak tovább-tovább, amerre

égő álmon hívott, a szép, virágos örök tavasz felé s Alig vártam, hogy megpillantsam az első virágot, mely karjaimba dobja elhaló szirmait s hallhassam az emberek csöndes boldogságát, érezsem az apró gyermekek üde csókjait. Jöttem, előre — mindig előre! S oh borzalom, mit láttam! Képzelték, el! — Ott ahol máskor az ősz a természet halálát búsan, csöndesen sirat, küzdő emberek kiáltását hallám, a kunyhókban sirás és nyomor! Ágyuk dörögtek! Hulltak az emberek, nyugós és hajlok szálltak felém! Nem akartak innoni! Előttük a halál! Vissza! csak vissza! Nem lehet — nem mert ott a kancuka vár és a szegénylőcs halál! Előre hát, előre! De ott meg, miut a megindaghatatlan szirtfal a magyar katona áll, a Ti gazdáitok, a Ti gondozóitok. Védik a hazát, hogy ti, akik szívőkőhöz öntöttek, újra csak nekik viragoztatok! Siettem tovább, hogy ne lássam e szörnyű egyenlőtlen csapást — a lelkes bátorság küzdelmét a gyáva kényserőség tömegével.

Szálltam tovább Sötét volt. Egy-két csillag pisálkolt csak az égen, az is álmosan, retegve. Néha-néha az ágyuk villogó tüze szakította meg az éj sötétjét Lassan mondom — fáradt voltam már s pihenni vágytam, midőn egy-egy bokor körül fájdalmas sóhajok szálltak felém. Egy katona volt — sebesült. Lassan szivárgott vére. Arca sápadt — a halál színe rajta. A sóhajai hoztam szóltak, valam

világa. A nemzet egész életét az anyák, a hitvesek egyéniségéből kisugárzó nagyszerű érték dominálja.

Nálunk ez az érték az örök, mely hibából kiáradó szeplőtlen női erkölcs párosulva a kitűnőtelenség honszerelmével.

Ezért irigyelnek bennünket. Ezért vagyunk bosszúk reájok. Ezért áll a magyar férfi előtt a magyar nő mindenkor a legmagasabb piederstalon Mária kultuszában.

Ez a kínos a magyar nő lényéből ó gyermek, a férfi lelkébe átplántált örök eszménybe vetett rendületlen hit, a mi legnagyobb erősségünk, jövődő győzelmünknek, boldogságunknak biztos záloga.

Bizalom az anya által szívünkbe oltott végtelen jószág, örök Istenben.

Remélhetetlen hit az ő megdönthetetlen hitvallásában, mely átkarol, megtisztít, magához emel, megdicsőít.

Benne meghuzodik minden a születéstől a sirig, ami az emberi léleknek reményt, vigaszt, feledést, boldogságot ad.

Boldog az a nép, amelynél az erő gyökere a ringó bölöső felett elhangzott bájos hitregékig, e gyermekkor édes ábrándképeihez nyulik vissza, miket a hitvés lelkeből kiáradó vallásethikai világnézet erősít; de jart annak a népek, mely a vallás által teremtett lelkinyugalom szelid köröbül kilép és törekény ábrándok realizálásával tör uj, bizonytalan világ felé.

Az emberi véges oéoktat állitva az örök végtelen helyébe, az összeroppanás hamar bekövetkezik és ennek ereje lesújtó.

A győzelem a miénk, mert a jövő kulcsát a felülmúlhatatlan erkölcsi erő dominálja. Mig ez az erő fennmarad, és így marad fenn, addig biztos a jövő. Hogy pedig fennmarad, arról gondoskodik a magyar nő páratlan hazaszereteté, kulturaképessége, etikai fölnye.

üzent, hogy vigyem el meszte-meszte, — ahova már nem tud visszatérni — szerettei kéze. Ajka már alig mozgott, sattogása nagyon gyenge volt, de azért én minden szavát megértettem, emlékembe véstem.

— Mond meg édes szellő Neki — szólt. — Mond meg, hogy meghalok! Mond meg, hogy utolsó szavam is az volt — az igen! — az ő neve! — Erzsikém! — Mond meg, hogy örökké szeretem — és szeretem is ott tul, ahova most megyek! Köszönd meg novemberben, hogy szeretet! — Kéri, hogy néha-néha gondoljon reám! S he tán valaki — egy élt — majd elfelejtett véle, néha-néha boruljon le a térdelőre s egy-egy imát küldjön értem az Istenhez fel a magas égbe! — Csókolod meg szellő lágyan, puhán; öleld át és sugd a fülebe: „Ó meghalt, de azért örökké szeret! — Nem fáj semmi, csak töle a válság! Oh szellő — vidd el — mond meg — Erzsikém!

Hallgaltam. Vártam. Ajka elnémult. Meghalt Szálltam. Tovább. Minden hába be-be néztem, hogy megtaláljam azt, akinek az üzenet szólt.

Nem mondta kinek, nem mondta hová, de láttam egy képet, melyet kezében tartott, láttam az

Esetek.

A citrom és a tót — Nagy István foglal.

A hazafias kötelesség

Vonaton történt Sebesülteket hoznak valamelyik harcétéről. Az egyik fölkebesul ut egy tót katona és kötelességesen rág valamit. Látszik rajta, hogy nem izlik az eldel, de rendületlenül tömi magába. Egy-szerre csak keringeni kezd vele a világ és... és megtörténik vele az, ami együtt jár a tengeribiztonsággal.

Jön az orvos és apólas alá veszi. Közben kiesik összeszorított markából az elvezeti cik: egy fel citrom.

— Mit ettél szerencsétlenül? — kiáltott rá az orvos.

— Omá éttém! — nyögte a tót.

Ugy esett a dolog, hogy az egyik kisebb alkalomán, amikor már nem maradt idő a sebesültek etetésére, egy vöröskeresztes néniuke egy egész citromot nyomott a tót markába. A tót civilben a Tátra bércei között tehettek legeltetett, embert se igen látott, nemhogy citromot ismerne volna. Azt tudta, hogy a parancs: parancs s mivel neki oladták azt a citromot, rendületlenül hit benne, hogy azt el is kell fogyasztania.

Boldog volt, amikor megtudta, hogy a maradékok nem muszáj megenni.

Kitűnő intézmény az a polgári őrség! Mióta éjszakánként vállra akasztott Werndiek őzik a város nyugalmát, a szegény terjeknek is kell kimaradai engedélyt kérni a feleségétől. Csak azt mondja vacsora után:

— Hazafias kötelességet kell teljesítenem. Ma polgárőr leszek...

Egyik jámbor férj-ismerősöm szintén felespott polgári őrnék. Kérdetben minden második este „hazafias kötelességet teljesítek,” de mikor a felesége egyszer megtudta, hogy férjürum a legjobb esetben csak minden tízedik este kerül sorra s a többi estéken a Tálóseknél polgári örökődik hát egyzeriben vége szakadt a jó világnak.

arot, amit bájosan mosolygott s tudtam, hogy megismerem, ha könyvtárat is

Bepultem át sok-sok csatlás s elértem a bakás rónáságra, vizsgáltam a haló virágot, kerestem, kerestem azt a könyvtárat arot.

Benéztem kunyhókba. Besurrantam díszes patiótkba, de nem találtam sehol-sehol.

Jöttem tovább. Átléptem a Dunát s elértem Pestet a nagy zajgó várost.

Sorba jártam valamennyi házat s végre megtaláltam.

Puba berendezett kiséke lakába a diványon ült, nézett, miutha gondolata meszte meszte járna. Arcán sehol bánat. Lukább a nagy várás, az idő lassúsága vágott rá ideges vonásokkal Vári.

Szép volt

Níztem — körül ölelgettem. Szántam, — hisz remélt még!

Vári. Viszavárta.

Nem akartam szívét földelni egészen.

Nylott az ajtó. Ösengetyű is szólott s egy férfi lépett be.

Erre már más fortélyhoz kellett folyamodni.

A legközelebbi este azt mondja:

— Hazafias kötelességet teljesítem! A limanorói győzelem alkalmából bankettet tartunk Hínden-burg tiszteletére, — és elment.

Másnap így stólt:

— Hazafias kötelességet teljesítem. Lakomat tartunk a törökök tiszteletére kaukázusi győzelmek alkalmából...

Harmanad az uj déli hadvesztőség, negyedik nap Vilmos császár tiszteletére írtak. Végre is egy napon, mikor hazamegy az irodából, sirva fógadja a felesége.

— Miért sirsz? — kérdi a férj.

— Hogyne sirnék, — feleli zokogva a felesége, — olvastam, hogy az afgán emir elfogott husz orosz toherszállító öszvért, képezem, mennyire be fogsz rugni ma éjjel ennek a tiszteletére...

— Vigyétek a Zeussannámat! Sokan ismerik a kis felvidéki városokban B. Mihály gazdát, aki bátor ember, a muszka elől se menekült el, csupán egy valkától (ál) a feleségétől. Róla beszéltek most azt a mulatságos történet, hogy miképpen akart megszabadulni feleségétől.

Három kozák rontott be a portájára és megfenyegette:

— Pálinkát, vagy az életedet!

— Pálinkám az miúcsan, — felelte hidegvérrel Mihály bácsi, — de vagyték el az én életemet, a Zeussannámat!

A kozákok megnézték a Mihály bácsi Zeussannáját és sietve eltávoztak más portájára.

— Hábóruban dolgozok. Az iskolában, ahol a segélyezés céljából összejárják a szegény gyermekek, régig kérdezi a jelentkezőket a tanító, hogy van-e munkája az apjuknak. Sóra került egy vöröshajú fu.

— No, a te apudnak van munkája! — adja fel a kérdést a tanító neki is.

— Van kérem nagyon sok.

— Hát akkor miért kérsz segélyt? Mit csinál az apád?

— A hábóruban dolgozik — feleli büszkén a kis fu.

Az asszony arcán kigyult a vér tüze, öröm látszott rajta és ölelő karokban tnt el bájos, törékeny alakja.

— Szerettek! Szerettek! — sugta a férfi. — Szeretsz-e Krizkém? Szeretsz-e?

— Szerettek! — mondotta az asszony és ajkát nyujtotta a férfinak bizonyosságul.

Megcsalja hát? — Ez a szeretője?

Megdermedtem. Álltam. Sajnáltam szegényhóbat ott a csatlárán s édlőben összeszedtem — nagy — minden örömet, zugra süvöltöttem. az ablakot ráztam, kiabáltam, nyögtem:

„Meghalt! — Meghalt! — Vége! — Meghalt az urad, aki szeret! — Akit megcsal! — Akit meg nem érdemelsz!”

Hiába volt minden, ő csak nem értoete és még reszketőbben bujt meg a férfi ádjába.

Fűjt a szívem s elrohantam onnét, csak tovább-tovább; előre, előre.

A közönség köréből.*

Beteg katonáink gyógyítása a városi közkórházban.

Közkórházunk missziója teljesítésében igaz, hogy dicsejére nem szorul, azonban önkéntelenül eszembe jutott az örökös igaz ídezet: "Dicsőség a mennyben, bőség a földön a jó akaratú embereknek." Ezen idézet uralkodott rajtam akkor, amikor karácsonyt követő vasárnapon a közkórház járványos betegek részére ujjonnan felelőt kölöniményébe a sors vezetett, mint szomorú beteglátogató. Látogatási célom az aggodó apai szeretet, kísérve hitresemlőt és mi kor bús szemekkel kerestem, hogy melyik ágyon fekszik azokra fiám súlyos beteget, szívembe szállott egy megkönyvübeli érzet, amit a harctérről vissza került beteg katonák részére felszerelt kórtérben látása idézett elő megtépett lelkeletemben.

Párját rikkó tisztaság, minden egy felszerelve egy, hogy az egész kórtérben isehérlik előttük s levegőjében egy parányi szóc, ami súlyos betegek hajlékára következete.

Az irgalmas szamaritanus teljes apothoizisa nyitvaúttal itt a szomorú látogatók előtt, mivel az ápolás az itt szenvedő hadfiaink részére, minden dicséretet felmul.

A kedves testvérek gyöngéd, önfeláldozó szorgoskodása a betegek körül, az aggodó szülők és hitvesek borongós lelkeletére jóleső érzészel hat.

Az apól személyzetét, a kedves testvéreket, magasatosabb, lélekelőbb missziót elképzéni lehetetlen. Nemcsak a kedves testvér nyitvaúttal itt meg, hanem a gyermekeiktől legrajongóbb anyai szeretet apothoizisa fogamzott itt meg ezen kórtérben.

Az az ötemzerü pontosság, a mellyel a kiadott orvosi utasítások teljesítik, meglepő. S ezt mind szeretettel, az irgalmasság mosólyával, a kötelességűdszet magasabb fokával végzik a kedves testvérek. Ez a magasosság, nemcsak a beteg-hadfiak szenvedéseit enyhíti, hanem a szenvedők hozzátartozóira is jól eső, s eltávozza inen, nyugodtabb, esőndesebb nyugvó éjszakára hajthatják le fejüket, mert az itt szenvedőknek az anyai és hitvesi szeretet sem nyújthat különb gyöngédséget és apólást.

Ezen apólási misszió minél igen meglepő és magasos és eszköz kórházunk feunkkolt lelkeletű igazgatásnak méhéből fakad az emberi irgalmasság legnagyobb dicsőségére.

Áldott legyenek azok, kik az itt szenvedő hadfiaink fájdalom enyhítés s ily oadaon apólják. Ez a szeretet visszaidja nem egy halálnak szánt embernek az életet a háza oltárára.

Megkönyvübelve, megviszatalódva hazyram el ezen minta tisztaságu kórtérmet, mert irgalmas szamaritanusi kezekben vannak itt a súlyos betegek.

A kórtérmet egy beteg család s szomorú család csarnoka a látogatók alkalmával, a melyekben azonban biralszomat nyujtanak a kedves testvérek, az apóló személyzet szamaritanus irgalmasságukkal.

Áldott legyen ezen irgalmasság és felebaráti szeretetűl duzzadó intézmény vezetője és személyzete. Hallgassa meg a Mindenható a sok szenvedő és azok hozzátartozóinak áldó imáját az irgalmasságú gyakorlatok egészégségéért és törelméért, hogy ne hár, magasos feladatukat — béke időben is — sokáig teljesíthessék a szenvedő emberiség javára.

Kaptuk e pár hátalkodó sort, amelynek örömmel adunk helyt lapunk hasábjain.

HIREK.

Arany könyvet s emléktáblát a mi hőseinknek.

Órök becsü emlék marad az aranykönyv, melyben a helyi fölet bizottság, a nemesszívő adakozók usevit megörökíteti szándékotza.

Ami örökbeesítésre méltó az az áldozat készség, mellyel az itthon lévők e tetemes megpróbáltatások idején a hazafü kötelességnek áldozták, — époly, — tuda nemesebb, szeutebb kötelességük, nekük, itthonlövőknek, hogy a kik ott az ismeretlen földben nyugosznak s éretlünk elvzértettek, egy maradjandó becsü emléket állítsunk mellyre az elhunyt hőskötődi a mi s mindenkor házköszéggel nézzünk a tekinthessünk fel s elmondhassuk, hogy a mi apánk s hozzáuk tartozóink a 48-as és 20-asok voltak azok, a kik az 1914-ik évvel nevéket örökre beírják a történelem nagykönyvébe.

Órizzuk meg emlékeket Nyissuk meg orszonytunket, kezdjük meg alapját, egy oly emléknék — mely a késő utodoknak mindenkor fényesen fogja hirdetni, — hogy a mi városnk nemcsak a békében, de a harcban is mindenkor megmutatták s bebiztosított, hogy e föld, melyet ezer év óta birunk, másé nem lehet, mindesek a miénk.

S ha a sors — a mi el nem következtetik, — mégis ellenünk esküdné — az elsodorhatlan történelem mindenkor igazolni fogja, megj ellenünk előtt is, hogy ez a nemzet, mely ezer éven élt e földön hőseit megtudta becsülni mindenkoron.

Bánekovich János.

Adományokat szerkesztőségünknek kérünk.

Zugódnak a vendéglősök a 9 óras záróra miatt.

A mozgásis kezdete óta, nem tudni minő intencióból s honnét eredő rendeletből vendéglőséink esti kilenc órák könytelenek bezárni. Hogy e záróra rojdetel érkeési szempontok szülték e kötésgen kirül áll s hogy ily szempontokból helyán való, azt meddő dolog volna vitálni is.

Mindazonáltal vannak szempontok, amelyek indokoltnak bizonyítják, hogy e szigorú intézkedés már most enyhíthessék, mert miatta, különösen a kisebb vendéglősök tetemes kárt szenvednek s a eöl mit vele elérni akartak még sines teljesen elérve.

A cél mint értesültünk, a tömeges bevonulások alkalmával s 9 óras zárórával az volt, hogy a bevonuló ifjaknak a dözölésre ne nyulják alkalom s a magukkal, hozott néhány koronát ne dörbözölásra fordítsák.

De viszont az esti vonatokon érkezőknek s a bevonultak és sebesültek látogatóinak nem volt a mód ilyen képen megadva, hogy egy-egy ilyen kisebb vendéglőben meg vacsorázhassanak s ott magukat éjjelre megbuzhassák s ne legyenek könytelenek egyik vagy másik éjjeli kávéháza telepedni.

De a helybeli, özsöli alkalmában levő, vendéglőben vacsorázó egyénekre nézve s a korai zárórának sok kellemetlen hátránya van, mert sok esetben meg sem vacsorázhattak.

Végre s mindeuiké nem tilhet a Korona vagy más étterembe vacsorálni s nem válthat magának előkelő szállóában lakást, ki egy korosma padon is szivesen meghuzza magát éjjelre.

S amikor az éjjeli kávéházakban a dörbözölés folyhat akár reggel 10 óráig is, ahol szintén sört sör, szeszt mérnek mérve drága pénzben, mérret nem lehetne a kis vendéglős 11 óráig nyitva, hol ol-

csóbban étkezhetnek s ihatnak az arra reá utalt egyének, mint a kávéházban. S ha már az efféle szempontok nem jönnek számításba, csupán erkölcsi szempontok, akkor szőljanak ugyancsak szabályok a kávéházi záróórára is, ahol sokkal több alkalom nyulik a züllésre és pénzparázásra, mint bármely kis vendéglőben.

— **Bischitzky Miksa gyászsa.** Bischitzky tanárt, a nagy zongoravirtuost nagy csapás érte. — Feléssége ma meghalt.

— **Hösi halál.** Szomorú levelet hozott a posta a harctér tábori lelkészötöl, mely tudatja, hogy Vastagh György, a sormásiak kedvelt kántortanítója Orosz Lengyelországban egy véres ütközésben hősi halált halt s Stari-Korzi alatt nyugszik társával közös sírban. A szimpatikus ifjú, aki alig élt még, boldog házaságának első éveiben költözött el az élők sorából s jobb sorsra érdemes élte korán szakadt meg. Nyugodjék békében.

— **Az igaz magyar asszony.** Bagonyi Szabó Ödönne urnőröl szölkun röviden, hogy példaképet állítunk oda sok magyar asszony elé. Bagonyiné 54 db. hősapát, 15 pár érmelegítőt, 16 pár térdvédőt kötött eddig, mint a hadsegélyző tanúsítja. — Holgyimen, kévessük ezt a dicséretes példát.

— **Orbán István balecote.** A nagykanisai pedagógusok egyik kiváló tagját ma délután baloldalon szélütés érte. Orbán István állapotai iránt állandó a részvét szerzte a városban. Kívánjuk, hogy ne messé s lelkes foglalkozása között minél előbb egészesen idvözölhessük.

— **Megnyitnak az iskolák.** A mai nappal egy az elemi, mint az iparos tanonciskolában a a tanítás kezdetét vette, miert is mindazok kik ez ideig, még be nem irratkoztak, azt mindlább meg tegyék, mehegy velük szemben a törvényes megtörölő intézkedést kelljen fogamtatni venni.

— **Az "ÉLET"** szepirdalmi képes hetilap (szerkesztői Andor József) minden számban egész sokaságú közli a kitünő közleményeknek és read-kivül érdekes képeknek. Előfizetési ára: Egy évre 20 kor, félre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal. Budapest, I. Fehérvári ut 15. Mutatványaszámot késséggel küld a kiadóhivatal.

— **"BERLIN"** nagymozgó színházban szombaton és vasárnap nagy Elio előadás tartatik gazdag és változatos műsorral. E soha nem látott szépségű műsört óriási áldozattal szerzte meg az igazgatóság, hogy a n. e. közönségnek egy élvezetes és kellemes estélyt szerzesen. Hogy egy élvezetes és foztaná meg magát, ki e gyönyörű műsört megzenei ölmulasztaná. — Bövebbet a falragaszok!

Legújabb hírek a háborúról.

Berlin, január 13. Nagy Főhadiszállás jelenté: Nyugati hadszíntér Niupert környékén heves ütközésig hár folyt, amelynek következménye a Palinekrubrg (Niupert külvárosa) előtti ellenséges lövésárkok kiürítése volt. Labacsi csatorna mentén ellenünk intézett támadásokat végleg visszavertük, — ugyancsak visszavertük franciáknak Labiselle és Nouvrou magaslatok ellen intézett támadásait is a franciáknak tegnap a csernyei magaslatok ellen intézett sikertelen támadásait német ellentámadás követte, amely franciák teljes vereségével Cuffiellé és azakkeltre és Orougilló északra fekvő magaslat megtisztításával végződött. Brandenburgi katonákna kütt francia hadállást elfoglaltak és egyezkedésnek írték ojettek, hogy ágyút és több géppögyvert zsákányolnak. — Egy francia arkutmadást St. Michellől délre sikeresen visszavertünk. Osztainak elfoglalták Nemytől északra és északkeletre fekvő magaslatokat. Vögzeiben helyzet változatlan. Keleti hadszíntér keleten helyzet tegnap nem változott.

Ministerelnökség sajtóosztálya.

ÉRTESÍTÉS.

Hazánk egy Monarchiánk érdekében beállott katonai kötelezettségemből kifolyólag tisztelettel értesitem nagyrabecsiú vendégeimet s a tisztelt közönséget, hogy az eddig pártfogásnak örvendő

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ ÜZLETEMET

nevem alatt továbbra is fentartom. — Akkor, amidőn a beállott kivételes állapotok engem a civil-polgári életből a katonai kötelezettség terére szólított, gondoskodtam arról, hogy tisztelt vendégeim és pártfogóim a jövőben is kifogástalanul, a higiénia-nak megfelelőleg tisztán és gyorsan kiszolgálva legyenek. — Kérem nagyrabecsiú vendégeimet és tisztelt pártolóimat, hogy az eddig irántam tanusított jó indulattal a jövőben is szerencséltessenek, hogy üzletemet — ha Isten segítségével vissza-térek a civil-polgári életbe — ismét személyesen is tovább folytathassam megkezdett szerény életpályám érdekében.

Megköszönve az eddigi szives pártfogást s kérve azt a jövőben is, maradok kiváló tisztelettel

KIRCHKNOPF ERNŐ borbély és fodrász,
Nagykanizsán, Deák-tér 1. sz.

Az Érdekes Ujság előfizetési felhívása!

Negy tartalmas és izlése kötet: „Az Érdekes Ujság” két ávfolyamának kötöt példánya jelzi „Az Érdekes Ujság” eddigi törekvéseit, eddigi sikerit. Néhány ezer oldalon csupa beváltott ígért, csupa izlése és művészi kép, csupa aktualitás és lelki szenzáció. Aki látja, már ismerősnek ödvözi, mert „Az Érdekes Ujság” két esztendő alatt fogalomná lett. Meglepetésül jött és úgy győzött, mint egy kelles meglepetés: az első órában már meghódította a közönséget. Azon a napon, melyen „Az Érdekes Ujság” először kopogtatott, bebecsületárat nyert s amióta a háború kitört, úgy hozzátartozik az élet székségletéhez, mint a kenyér. Únnap, amikor friss szám kerül a család asztalára. „Az Érdekes Ujság” ezt a gyors népszerűsége nyilván annak köszönheti, hogy nemcsak a közönség jóság kíváncsiságát elégíti ki gazdag és aktuális képtartalomával, de sulyt fektet a képek művészi szépségére és izlése kiállítására is. A legszebb, a legérdekesebb és a legaktuálisabb harszíri képek mindenkor „Az Érdekes Ujság”-ban találhatók. „Az Érdekes Ujság”-melynyomásu borítékai pedig egyenesen szenzációi annak a hetnek, amelyen megjelennek. Hozzájárultak „Az Érdekes Ujság” gyors népszerűségéhez mellékletei is, melyeket állandóan fejlesztett. Amit „Az Érdekes Ujság” az asszonyok, a gyermekek, a sportok és a tudományos tudnivalók iránt érdeklődő közönség számára hetenkint nyújt, az igazán fölöslegessé teszi a családok számára a külön ujságok járatását. „Az Érdekes Ujság” számol a család minden igényével és öröme az egész családnak, szülőknél és gyermekeknél egyaránt. Fokozott buzgósággal tökéletesíti magát. „Az Érdekes Ujság” és fokozott buzgósággal gazdagítja kedvezményeinek sorozatát. A lap technikai kiállítás tekintetében pedig fölveszi a versenyt a külföldi legelőkelőbb képes lapjaival.

Ebben a tudatban bizalommal és szeretettel kéri az új féléstendőben is előfizetőinek és oltsóinak további támogatását

„Az Érdekes Ujság” előfizetési ára negyed évre 2.80 K, fél évre 5.60 K, egész évre 11.20 K.

Az Érdekes Ujság kiadóhivatala. V. Vilmos császár-ut 78. alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára — Szerkeszti Tutsek Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Elfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 16 szám. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kiadóban szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak

arról, hogy gyermekeik aprító izletes és édesdesszátka, kápanak vacsorára. Kéves fíradtság-sággal, olesón, kítűnő édesdesszátka készíthetünk dr. Oetker-féle pudding-porokkal, melyek különbözök mint pl.: vanília málna citrom és csokoládé izletben kaphatók s a kicsinyek által unjonő fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filleres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kítűnő vacsora készíthető 5-6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümöleszettel, tejföllel nékül készíthetjük, ezen szerek fokozása a jórt valamint a tápértéket. — II

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatórium- és vizgyógyintézete
felnttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hizlaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kiséret nélkül felvétetnek.

*) E rovat alatt közöltékét nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne kössünk egy pillanattig sem. hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA
KITÜNO ALPESI TEJ-
KITÜNO ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE
Suchard

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszer 10 korona, féléve 6 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Kultúra és háború.

Maga ez a szó; kultúra — harcot, küzdelmet jelent; a világosság, az értelmesség, az erkölcsösség harcát a sötétséggel, butasággal, bigottsággal és erkölcstelenséggel.

A kultúra harca nem a technika modern-embert gyilkoló, földet rengető, öldöklő fegyverekkel, hanem a megértés, a felvilágosítás, a szelidség, a humanizmus jelszavai alkalmazásával — a modern pedagógiai vívmányok igénybevetésével zajlik le — szereznyen — és oszondesen dolgozik.

Tudjuk igen jól — régi igazság: van tulontul elegendő műveltséggel — ismeretekkel bíró ember, mindamellett határozottságban, cselekvéseiben nincs meg a kellő finomság; mint mondani szokás: tanult, intellektuálitással bíró ember — de nem intelligens.

Amint az egyének egyéniségük szerint különböznek, — úgy a kultúra is — egyes nemzetek vérmérséklete, temperamentuma szerint más és másféle — noha a kultúra oélya, hogy egyformán hasson az emberiségre, egy mintára képezze ki az egyéneket. A barbarizmusnak, vandalizmusnak, kapita-

lizmusnak éppen úgy megvan a sajátos kultúrája, mint a hamisítatlan humanizmusnak, idealizmusnak.

E két csoport sohasem egyezhetik egymással, sohasem lehet kiegészítője, helyettesítője egymásnak; — ellenségek lesznek, mint a multban voltak, harcolni küzdeni fognak egymás ellen; a végén mégis az ideális nyomokon haladó kultúra fog győzni. Ez a dolgok természetes rendje!

A kultúra egyes csoportjai, szélsőségei alapjai egyuttal az egyes hatalmi érdekszféráknak, kiinduló pontjai eme érdekszférák eltolódásának, terjedésének megnyirbálásának; okozói az egyes érdekszférák kötelékébe tartozó nemzetek összekoccanásának, küzdelmének, harcának; a kultúra egyes jelszavaiért, törekvéseiért és irányaiért nemcsak tinta — de embervér is patakokban szokott ömleni.

A jelenben az emberiség milliói állanak egymással szemben. A cárizmus autokratia, az angolok kalmár, a franciák negédes kulturája hadat üzent a közép-európai hamisítatlan, eszményi kultúra térlődítésa, érvenyestülése ellen. Ők azt állítják, a gyengébb védelmére (ertűk) alatta a szerb és belga

népet a german militarizmus tultengése ellen fogtak fegyvert.

Hamis állítás! A királyait gyilkoló — más ország trónja várományosát megölréc — a hamisítatlan kulturalfelfogás szerint: nem érdemel kegyelmet; a belgák nemes erkölcséről pedig a Kongo gyarmat megcsontított, rabláncot viselő négerrei tanuszkodhatnának. Nos amilyenek a védenek, olyanok a védők is! A cárizmus nevelőintézetét — Szibériát, nevelő eszközeit a kaneszkut, pogromokat, ezek szülőit; a nihilizmust, — nagyon jól ismeri a világ. És az angol civilizáció külön fegyverekkel dolgozik? A dum-dum golyók — a fokgyarmati burok letörése; a franciák idegen légióinak minden emberi képzeletet meghaladó kínjai, szenvedései méltó társai amazokénak!

A german militarizmusról van szó! Vajjon a nemes értelemben vett kulturapokát építők — a nagy építményt védők — pillérek nélkül hagynák-e; eme kultúra érdekszférájában levő népek évszázados munkásságát, igyekvése eredményét a martalócok, barbárok, kalmárok — sem isteni, sem emberi jogokat nem ismerő rablók hadatöl

30 □ centiméter.

Ne panaszkodj szegény halott
Ott a föld alatt,
Hogy nem tudod kibővíni
A szűk sírfalat.

Neked hat láb jut a helyből,
Térben drága kincs!
Pedig már az egészszéged
Kockázlatra sincs.

Nátha nem bánt s köhögés se,
Boldog a sorod;
Áldd az orvost a ki léged
Oda lehozott.

Ha iskolás gyerek volnál,
Fogadni merek:
A levegő hiány miatt
Guta ütne meg!

Harminc négyzet centiméter
Lenne a helyed,
Héring módra kéne által —
Élned a telet.

No de hiszen sokan vagyunk,
Még mindig sokan,
Muszka ágyuk torka elé
Nem elég rohan.

Difteritisz öfelsége
Majd segít lehal.

Pár százezeret a halálnak
Még ő is lead.

Igy bőséges hely jut annak
A ki megmarad ...

Hát csak dolgozz ön Halál, a
Háború alatt! ...

OMIKRON.

A leghiresebb hipnotizőr.

Versceob, a tipikus kis délvidéki német városban, csöndes elhagyatottságban, bennün, betegün élt egy öreg ember, akinek családost, szuggesztív ereje volt az emberek fölött. Neukomm Ferenc, a volt nagy hírű hipnotizőr.

Neukomm Ferenc harminc éven keresztül gyógyított, hipnotizált, s csak akkor hagyta abba a működését, amikor szél ütötte, megbénult a bal oldalára sokáig mozogni sem tudott s elvesztette az emberek feletti hatalmát. Első volt nálunk, aki hipnotizmussal foglalkozott rendszeresen, báros és értelmetlen dolgokat művelt, betegeket gyógyított.

Neukomm Ferenc, meghívást kapott főri várakba, ellátogatott óségi kuriákba, kastélyokba. Salamon Ellával — a híres neves, óségi alapi Salamon család gyönyörű sarjával — végeztet kísérleteiről, szentstairól, mágnások beszéltek a család süttő hangján, újságok írtak hazáinkat, orvosprofesszorok hosszú kommentárokat írtak hozzájuk. Aztán — kilencvennégy márciusában, vagy áprilisában történtetett — a szép Salamon Ella nem ébredt föl többé a hipnotikus álomból. Agyszéthúsdé konstatáltak az orvosok, de azért megindult az eljárás Neukomm ellen is. Hosszu ideig tartott, míg

meg ne védelmezzék, eme védelemhez szükséges erők biztosításáról ne gondoskodjanak?

Az ellenkező oldalon levők kulturfelfogásának, erkölcsi álláspontjának legékeesebb bizonyítéka — a german militarizmus tulengedése — említése.

A középeurópát domináló german-magyar elem fegyverkezik, hadseregeit növeli, de nem ám azért, hogy mások érdekeit veszélyeztesse, de hogy a maga érdekeit védje, hogy az általa alapított — évszázados kultúra további fejlődését biztosítsa.

A németek mindennemű ténykedését — „vaskaloposság”-gal jellemzik — gunyolják; s ugyanakkor a német egyetemekre mennek tudományt szerezni; a technikai vívmányok mintáit a németektől kölcsönzik; a német harcokészséget, kitartását; a magyarok honszeretét, királyhűségét vitézségét oszadják — bámulják.

Órök természeti törvény: az erősebb a gyengébbet legyőzi! Kézzelfogható igazság: a fejlettebb, magasabb fokon álló, az erkölcsiileg nemes nivón álló kultúra legyőri a másikat, a kulturálatlant.

Az oroszok számbeli túlsúlya, az angolok zsarolt kincsei, a franciák hetyke pöffeszkedése eltröpl — eltűnik a német-magyar szövetség beoszlétsége, erkölcsi fenntartása, kulturai tökéletességével szemben.

A pedagógia vívmányainak bölcsője — Németországban ringott; a vitézség, hősiesség a magyarok-németek egyaránt közös jellemvonása; a szedáni győzelmet biztosító schulmeisterek utódai — a korszerű nép-

tanítók, pedagógusok nevelte armádia végig gázol a muszka carizmuson, az angol kapzsiságon és a francia elbizakodottságon.

„Lassan haladnak messzire” mondja találon a magyar-közmondás. A harotéri eseményekre éhes olvasó kérdi — bosszankodik; miért nincs a döntés? A kulturailag képzett hadsereg nem kookázta semmit, „vaskalopos” bölcsességgel teszi minden lépését — de győzni fog — győznie kell.

Legyünk türellemmel!

Jóslás 1916-re.

Egy magyar csillagász jóslása:

Csillagászati megállapítás alapján az új esztendő uralkodó bolygója a hold. Az elmúlt évben a Mars uralkodott s ez alaposan igazolta a csillagászati babonát, mert az év hutedik hónapjától végig, de talán a hatodiktól is számíthatjuk már, a földön lefolyt legnagyobb vérengzés folyik s tart még most is.

A Holdnak, mint uralkodó bolygónak, nincs olyan jelentése, mint a Marsnak, vagyis ez esetben nem tudjuk megmondani, hogy a Hold képeben milyen földi mozgalom fog jelentkezni. A hold uralkodását ugyanis a legrégibb időkől kezdve úgy értelmezték, hogy a világ vége abban az évben fog bekövetkezni, amikor a Hold uralkodik, de mert évszázados följegyzések igazolják, hogy a Hold bolygó uralkodása alatt soha sem volt háború s a legnagyobb alkotások évében éppen a Hold volt az uralkodó bolygó (a világ vége természetesen, mint azt mi is egészen bizonyosan tudjuk, egyszer sem következett be), vagyis a Hold helyett eddig még mindig a Merkur uralkodott, most is állítatjuk, hogy az új és uralkodó csillagzata a Merkur lesz.

Ebből azonnal látszik, hogy a háború az újévben nem foglaltat le már hosszú időt, vagyis a hónapok tulajdonképpen többségében már a Merkur fog uralkodni. Világos, hogy ebből viszont az következik, hogy nyolc-tíz hét múlva be kell következni a háború végének. Nézzük meg, hogy mit mond a horoscope.

A Merkur évét az általános hit zaidővnek nevezi. Abból az okból, mert a kereskedelem a domináló eleme. Hogy ez mennyire vág a vallási babonával, bizonyosság ott van az év kezdő napja — a péntek, amely közhit szerint zsidónap tehát szerencsés nap. De még fényesebb bizonyíték a jó esztendőre az is, hogy az év péntekkel végződik is. Ime a péntek-év, amely háromszorosan bizonyítatlólag szerencsés.

Azoknak is igazuk van, akik a péntekkel szerencsétlen napnak tekintik s így az egész évet szerencsétlenségnek tartják. Háborúban élünk, tehát világos, hogy ami nekünk szerencsés, az az ellenfeleinknek szerencsétlen.

Igy is lesz, amit az év többi napjainak vizsgálata bizonyít. Február és március hététtől kezdődik, április pedig péntekkel végződik. Ime az év második és harmadik hónapja ritka normálisan, tehát úgy szólván abnormalisan rendezkedett a hogy két hónap egymásután ilyen kezdődik, igen jó jel az eseményeknek ránk nézve kedvező emelkedést tart a negyedik hónap első péntekjéig s onnan hull a katasztrófális verecsé az antáutra egészen a hó végéig, az utolsó napig, amely péntek. Tudni kell ugyanis azt is, hogy áprilisban öt pénteki nap van az új évben.

Könnyű belátni, hogy az áprilisi utolsó péntek talán a teljes véget jelenti. Az év első négy hónapjának tizenhat hetében ugyanis nem tizenhat péntek van, hanem tizennyolc.

Az év többi hónapja közül kiválóan fontos az október, amely elsőrendű kritikus nappal kezdődik. Október első napja ugyanis péntek. E napon írják alá a békeszerződést, amely — az előbbiektől szerencsés miránk — kritikus az ellenfelekre.

az iratok végigjárták a törvényszéki táblát, Kuriat, Neukomnak nem lett semmi bántódása.

A tragikus eset után egy ideig abban hagyta Neukom a hipnotizálást, de azután újból elkezdte csodálatos működését. És tett is csodákat.

Egy csodálatos esetét most föllevenítették, mely érdekes azért, mert egyik szereplője Kálmán Gusztáv miniszter felesége.

Az esetet Neukomm Ferenc így mondja el:

— Levelet kaptam, melyben Kálmán Gusztáv államtitkár neje kétségbeesetten panaszoalta, hogy nagyértékű gyémánt nyakéke elveszett.

— Néhány nappal később valami ügyben Osernovics Diador jószágigazgató volt, aki már látta az én produkcióimat, meghívott, hogy látogassam meg őt. Este tíz órakor mentem fel hozzá. Nagy és előkelő társaság volt ott, köztük egyik kiűnő médiumom.

— Vasora után megkezdtem a produkcióimat. Előbb egy aradi előkelő uriaszonyt, egy huszárpánnyá elvált feleségét hipnotizáltam s azt szuggesztáltam be neki, hogy ő most három éves. Az uralmaszony leült a földre s babával, labdával kezdett játszani. Ha a labda elgurult, négykézláb csuszított-mászott utánna, mikor pedig elvették tőle a játékokat sírni kezdett.

— Sok produkciót végeztem már, médiumommal dolgoztam éppen, amikor reggel három óra felé eszembe jutott, Kálmán Gusztávné levele. Elmon-

dottam a társaságnak, hogy miről van szó s aztán a médiumhoz fordultam:

— Most augusztus másodikán! Megértett augusztus másodikán!

— Igen! — felelt halkán a médium.

— Menjen el Gödöllőn ebbe és ebbe az utcába, ebbe és ebbe a házba.

Rövid idő múlva válaszolt a médium.

— Már ott vagyok!

— Egy magas hölgyet lát ott. Kék szoknya van rajta és fehér blúz! Látna?

— Igen!

— A blúzba egy hosszukés alaku arany brosz van tűzve, a közepén nagy opálkő! Látna?

— Igen!

— Mit csinál most az a hölgy?

— Most felkel az asztal mellől, kimegy a szobából, — a folyosón, — a lépcsőn most kiér a ház elé.

— Tovább, tovább!

— Most az utcán megy... befordul egy házba... bemegy egy szobába... ahol egy másik nő fekszik... betegeu...

— A brosz meg van még?

— Meg...

— Most mit lát?

— A két hölgy beszélget. — 10 óra két perc van — most egy légy száll az asszony homlokára.

A médium most nagyon izgatott lett, rá kiáltottam:

Tovább! Folytassa!

— Egy légy száll a homlokára — a hölgy kezével a homlokához kap — elhassagati a legyet — és a brosz? — kémszodulatal — leverte a mellről.

— Tovább! Mi van a broszal? Látna?

— Igen — a brosz a földön fekszik — a hölgy nem vette észre — most a hölgy — elmegy — egy kutyá jön a szobába... egy dazli — a broszhoz most... most a szájába veszi... vizi el... ki a kertbe... jobbra... egy virágágyán... leleji... aztán... most a két mellő lábával... — a földre kaparja.

— A földre? Ott van még most is?

— Most?... Igen... ott... van... még...

— A médiumot felkötöttem — folytatta Neukomm. — Az egész társaság oda volt a csodálkozástól. Osernovics ur azonnal megírta az eredményt Kálmán Gusztávnak, én pedig másnap közöltem az eredményt levelben. Harmadnap jött ez a levél Kálmánéutól. A levelben tulengő örömeük adatkifejezést a méltóságos asszony, hogy a brosz megvan!

A péntek-év szignaturája ez lenne a háborúval kapcsolatban: ☽

Az időjárásban más abnormalitás nem várható, mint az, hogy igen korán fog tavaszodni a nyár retentetesen forró lesz. Ehhez képest nagy viharok várhatók, főleg május közepén és július elején. Így e tekintetben elsőrendű kritikus nap lesz május tizenhat és július hét. A tavasi viharos napok szintén jelentékesek. Ilyenek a február kilenc, tizenöte, március tizenöt, húsz és az április három, huszonhét és harminc.

Az új évben egész Európában nagy lesz a jégihány s a járványok lektudása igen nehéz lesz. Igen sokat fog szenvedni a járványoktól Oroszország és Belgium területe, de hazánk határai is, főleg az utóbbi a főváros jut veszélyes helyzetbe.

Igen jó lesz a termés s ennek ellenére is magas lesz a gabona ára, mert Oroszországban semmiféle termés nem lesz.

Az év első felében egy államot még fogunk gyilkolni, de az semmiféle hatással sem lesz a háború akkor már diplomáciai munkájára, sem pedig hazánkra.

Angliának komoly összetűzése lesz Észak-Amerikával s a megégett hatalmu Anglia újabb megaláztatással kerül ki az affairából.

Érős földrendések egész sora fog pusztítani. Legulyosabb lesz az olaszországi, egy eddig még egészen ismeretlen s földrendéstől eddig még mentes helyen.

Tűzvész lesz Franciaországban, Dániában Romániában és hazánkban is a legulyosabb lesz a dániai.

HIREK.

— Városi közgyűlés. Városunk képviselői testülete holnap kedden délután gyűlést fog tartani, melynek tárgyszorának egyik legfontosabb pontja az új rajongóházak felépítésének ügye stb. kevésbé fontos és lényeges tárgy. —

— Az Erdem és a Hála meséje. Egy országban nagyon elhanyagolták az „Erdeme” t. Egyszer csak észbe jutott a királynak. — királyoknak lehetne ilyen szeszélyei — hogy az Erdemet meg akarja jutalmazni.

Elküldte tehát egyik udvari emberét az Erdem keresésére.

Útközbén találkozik a követ a „Hálával.”
— Kedves Hála — szó! — mond meg kélek, hol lakik az Erdem?

— Sajnálom — feleli a kérdező — nem szolgálhatok. Ismertem ugyan a tartózkodási helyét — egyszer De tudod, nekem ugyan rövid az emlékezőtehetségem. Fordulj a szomszédomhoz az „Irígy-ség”-hez. Az talán megmondja. Mert — tette hozzá sokmódon — az mindent tud. —

A Szövetségről sok mindent hallottunk és olvastunk már; a vezetőiről is. Azok, akik veddrel merítették, amikor a Szövetség befolyását kellett igénybe venni, elfelejtették, amikor hasznunkra lehettek volna. De bezeg észében tartotta a címünket a másik... a szövetség.

No de nem baj! Azért ajtók tárva-nyitva eszünk is, mindenki számára, akiknek szívességet tehetünk.

— A hős fiúk. A szombatban hadba vonult menet zászlójánál több 14-16 éves fiú megmozdított városunkból, köztük egy hatodik gimnazista is. kik valóban meg szívenyittek az itthon remegőket s

kávéházi hőseket. — Valószínű azonban, hogy hőskösdök nem fog sokat tartani s mihamar hasa fogják őket kötsébe esett szőlőkhöz szállítani.

— Kiknek kell e hó 20-án bevonulni. Városunk polgármesteréhez érkezett egy magyarizótávírat értelmében e hó 20-án 40 éves korig az összes katonailag bármily fegyveremmel tartozó s bármily pozícióban levő egyénnek be kell vonulnia, ha külön személyre vonatkozó felmentéssel nem bírnak.

— Megvannak a botorok. A közel múltban városunkban előretört botorúsk tettesei, mint értesültünk közre kerültek. A tettesek egyik vezetői a helybeli tisztességes vasutas elnöktől fia, kinek haszallatására városunk rendőrbiztos Hájós Ferecz már el is utazott.

— Ragály a harctéren. Leverő szomoru hír érkezett hős vitézinktől, hogy a golyó és srapel pusztítása mellett a fellépett hólyagos himlő is kezd szedni áldozatát. Hát még mi?

— Sugár-ut 7. Hogyan mi lehet? Mi? ... Akora sár és víz a járdán, hogy aki arra megy ugyancsak áldja a házi gazdát, de még a rendőrséggel is, hogy a járdák tisztántartását miért nem őrsi ellen! Tossék csak utána nézni s büntetés alkalmazni, mert ott a közlekedés valóban élvezetvesztés!

— Egy szerenéses halálugrás.

Péntek délután a Bethlheim-féle szalma és széna telepről a katonaság több százkaros presélt takarmányi szakmá szállított s a földemelt magasságnyira rakott lakarmány tetéjére létek fel a katonák. A telepről levezető gyakorlatosan nyaktörő uton, hol már több székér felborult az egyik megrakott terhes székér teljesen feldőlt s hogy a rajt ülők szörnyen nem talak, szerenéses lélekjelentőiknek köszönhetőek, mert hirtelen egyenes leugrottak.

Nem tudjuk, kit illet azon nyaktörő út tartarása, de a Bethlheim cég, mely a háborúból oly sok hasznot húz, egy kis gondot az utra minden este fordíthatna, nehogy szegény katonáink, kik amny is sokan elpusztolnak, nem itthon nyakuk torjék, hanem gondatlansága miatt. (Helytelennek egy a rogyásig megterhelte szék tetéjére rántni, ugyhiszem ez nem volt parancsbán. . . Szedő.)

— Nem szűnik a vörheny és sarlach. Az az epidemikusan fellépett ragályos s járványos beteg-ség, mely városunkból oly sok apró gyermeket ragadott magával a halál birodalmába, meg mindig. Különösen a VI—VII. kerületben egyre szedi áldozatát, aminek nagy oka a szűk gondatlanságban lehetők, kik az ily beteghegek magukkal hurcolják apró gyermekeket is es ezzel a rajgy terjedését csak elősegítik. — Nem kevésbé terjed a ragály az I—V. kerületben is, ahol január 1-től 20—30 ragályos beteg-ség fordult már is elő.

— Hadifoglyok levelezése. A napilapok több ízben közölték, hogy a külföldi több városban a Vörös kereszt és más egyesület iródatt rátt főn, melynek az a feladata, hogy az osztrák és magyar hadifoglyoknak övéikkel való levelezését közvetítse. Ez-kről az iródtrók és intézményekről annyit esett, hogy az az impressiót kelti, mintha a mi hadifoglyaink számára nem volna hasonló intézmény s erre a célra a már annyiszor említett külföldi intézményeket kellene igénybe venni. A hadügyminiszterium ezért közli, hogy mindjárt a háború kitörése után az általános középnyit tudakozódó iródásban (Zentralnachweisbureau) külön hirszerző hely állított föl a hadifoglyok számára (Bécs I, Jasomirgottstrasse 6.) Ez az iród megbízható és biztos utakra tereli a mi hadifoglyaink által küldött vagy azoknak szóló leveleket. Ennek az iródának működése fölöslegessé teszi a külföldi iródokat, melyek a levélküldőt megglehetősen nagy költséggel terhelik meg, e mellett az ilyen közvetítést nem mindig tekinthető ered-

ményesnek és biztosnak. A mi hadifoglyainkhoz intézett irásbeli közlemények, melyeket a mi iródánk közvetít miud a küldőnek, mind a címzettnek nem kerülnek egy fillérjébe sem, mert a 100 grammal könnyebb levél portmentes. A levél címzését latia bettvel kell írni s meg kell jelölni a címzett katonai rangját, ezredét, tartózkodó helyét s az országát, a hóvá szót. A címzés föl, a levél egyik sarkába olvashatóan irandó ez a megjegyzés: Küldemény hadifogly számára. (Prisonnier de guerre.) A levélbirtokosnak oldásra rá kell írni a feladó címét és nevét. A levelet nyitottan kell feladni. A levelet a bécsi iródunk címzett botorkába kell tenni (Gemeinsame Zentralnachweisbureau) és egyszerűen egy postagyűjtő-szekerénybe dobni. A hadifoglyoknak hozzátartozóikhoz intézett leveleit a legegyszerűbb módon az említett iródá közvetíti. Sűrűn megtrótnék, hogy egyesek a hadifoglyoknak zárt levelet a nyilvánosság orgánumi útján akarták a címzettől küldöni, a mi sokszor nagy kiadással jár és teljesen eredménytelen.

— Az olcsó hus és kenyér városa. Miskolc város tanácsa, élén Nagy Ferecz dr., polgármesterrel azon fáradozott, hogy a város közelmezése a háború folyamán is jó és olcsó legyen. E fáradozások siker is koronázta. A husarak talán az egész országban Miskolcon a legolcsóanyagok: Marhahus kilója 1.60 korona, borjúhús 2 32 korona, a sertésbús 1.84 korona. Ez alacsony áratok a város egy érte el, hogy husfogyasztási szövetkezetet létesített és a bevásárlást is maga eszközi. A kenyérárak szabályozását a polgármester egy vitte keresztől, hogy városi kenyérgyárat létesített. A kenyérgyár naponta 40 métermagas elödragy kenyeret gyárt és kilójt 48 fillérről árúsítja. A kenyérgyár busz is vásárol és maga örölteti, hogy a listát így meg olcsóbb legyen. A városi népkonyháa naponta több mint 500 szegény ékezik és a város a szegények között több vagonon vágott fát osztott ki.

Legujabb hírek a háborúról.

Berlin, január 17. Nagy Főhadiszállás jelenti: Nyugati hadszíntér Flandriában mindkét részről csak tüzérségi harcok folytak. Blangy mellett Arrastól keletre egy nagy gőrpáreltet robbantottunk fel, mely alkalommal néhány foglyot ejtettünk, többi arconvalról változó hevességgel folyó tüzérségi harcokon továbbá árok és aknaharcol folytatásán kívül semmi lényeges jelenteni való nincs. Argonokban kisebb előhaladást láttunk. Vihar és eső ugyózióval egész arconvalon gátolják harczi tevékenységet. — Keleti hadszíntér: Helyzet általában változatlann, körülbelül négy héttel ez-ölté közzétettük e helyütt az az általános támadásra vonatkozó hadparancsot, amelyet francia főparancsnok kevéssel francia törvényhozó testülettel összedüles előtt decemberi kibocsátott ellenségeinknek nyugati hadszíntéren megkísérelt támadásai, amelyek erre megkezdődtek semmikeppen nem gátolták német hadvezetőséget abban, hogy a részéről célszerűnek talált minden rendelkezést végrehajson az említett kísérletek ellenség számára egy helyen sem jártak említésre méltó előnyül, míg eszaptaink Labassettől északra Alen—menten és Argonokban igen kielégítő előhaladást tudtak felmutatni, ellenség veszteségei ezen idő alatt köztök voltai: Halottakban megemléltünk huszonhatot, meg nem sebzálott foglyot tizenhátezerötszázhatvan, egészen vére a veszteség, ha a sebzálottak létszámának meghatározásánál a tapasztalat szerint egy a négyhez arányt veszszük alapul, eltekintve a betegektől, azoktól a halottaktól, a kiket számba nem vettünk és az elhaltakról legalább egyhátszázötvenre lehet a mi összes veszteségeink, elönbuho ugyancsakban az időben ennek a számnak negyedrészt sem őrí fel.

Ministerelnökség sajtóosztálya.

ÉRTESÍTÉS.

Hazánk egy Monarchiánk érdekében beállott katonai kötelezettségéből kifolyólag tisztelettel értesitem nagyrabecsült vendégeimet s a tisztelt közönséget, hogy az eddig pártfogásnak örvendő

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ ÜZLETEMET

nevem alatt továbbra is fenntartom. — Akkor, amidőn a beállott kivételes állapotok engem a civil-polgári életből a katonai kötelezettség terére szorított, gondoskodtam arról, hogy tisztelt vendégeim és pártfogóm a jövőben is kifogástalanul, a higiénia-nyak megfelelőleg tisztán és gyorsan kiszolgálva legyenek. — Kérem nagyrabecsült vendégeimet és tisztelt pártolóimat, hogy az eddig irántam tanusított jó indulatukkal a jövőben is szerencséltessenek, hogy üzletemet — ha Isten segítségével visszatérek a civil-polgári életbe — ismét személyesen is tovább folytathassam megkezdett szerény életpályám érdekében.

Megköszönve az eddigi szíves pártfogást s kérve azt a jövőben is, maradok kiváló tisztelettel

KIRCHKNOFF ERNŐ borbély és fodrász,
Nagykanizsán, Deák-tér 1. sz.

Az Érdekes Ujság előfizetési felhívása!

Négy tartalmas és izlőes kötet: „Az Érdekes Ujság” két évfolyamának kötött példánya jelzi „Az Érdekes Ujság” eddigi törekvéseit, eddigi sikereit. Néhány ezer oldalou csupa beváltott ígért, csupa izlőes és művészi kép, csupa aktualitás és lelki szenzáció. Aki látja, már ismerősen üdvözli, mert „Az Érdekes Ujság” két esztendő alatt fogalommal lett. Meglepetésül jött és úgy győzött, mint egy kellemes meglepetés: az első órában már meghódította a közönséget. Azon a napon, melyen „Az Érdekes Ujság” először kopogtatott, bebecsültatást nyert a amióta a háboru kitört, úgy hoztákörtök az élet székségelethez, mint a kenyér. Ünnepe, amikor friss szám kernl a család asztalára. „Az Érdekes Ujság” ost a gyors népszertársagei nyilván annak köszönheti, hogy nemcsak a közönség jogos kíváncsiságot elégíti ki gazdag és aktuális képtartalmaival, de sulyt fektet a képek művészi szépségére és izlőes kiállítására is. A legzsebb; a legérdekesebb és a legaktuálisabb harctéri képek mindenkor „Az Érdekes Ujság”-ban találhatók. „Az Érdekes Ujság” mélynyomásu borítékai pedig egyenesen szenzációi annak a hetnek, amelyen megjelennek. Hozzájárultak „Az Érdekes Ujság” gyors népszertársagehez mellékletei is, melyeket állandóan fejlesztett. Ainit „Az Érdekes Ujság” az asszonyok, a gyermekek, a sportok és a tudományos tudnivalók iránt érdeklődő közönség számára hetenkint nyújt, az igazán fölöslegessé teszi a családok számára a külön ujságok járatását. „Az Érdekes Ujság” számol a család minden igényével és öröme az egész családnak, szülőknek és gyermekeknek egyaránt. Fokozott buzgósággal tököfötesíti magát. „Az Érdekes Ujság” és fokozott buzgósággal gazdagítja kedvezményeinek sorozatát A lap technikai kiállításá tekintetében pedig fölvieszi a versenyt a külföld legelőkelőbb képes lapjaival.

Ebben a tudatban bizalommal és szeretettel kéri az új félévsztendőben is előfizetőinek és olvasóinak további támogatását.

„Az Érdekes Ujság” előfizetési ára negyed évre 2-80 K, fél évre 5-60 K, egész évre 11-20 K.

Az Érdekes Ujság kiadóhivatala. V. Vilmos oszár-ut 78. alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkeszti Tutsek Anna. Megjelenik minden vasárnap! Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 16. szám. Mutatványszámot kívántra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kitandón szerkesztett képes hetilap mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyuk gondoskodnak arról, hogy gyermekeik ápláló izlőes és édesestéztákat, kapjanak vacsorára. Kevés fíradtsággal, olcsón, kitűnő édesestéztákat készíthetünk dr. Oetker-féle pudding-porokkal, melyek különbözők mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé ízekben kaphatók s a kicsinyek által unjogó fogadtatásban részesülnek Egy 15 filléres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümöleszettel, tejjel nélkül készíthjük, ezen szerék fokozzák a jóit valamint a tápértéket. II.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnöttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hizaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvételnek.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALANIZSNA!

MILKA
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE
Suchard

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétlőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszeri év 10 korona, fél év 5 korona, Negyedévi 2 korona 50 fill. — Egyszeri szám ára 10 fill.

Feladvány szerkesztő:

Banekovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Tel.: 182. — Hirdetések díjazásában szerelt.

A mindenható állam.

A rettenetes viaskodás még mindig folyik és egyelőre beláthatatlan, mikor lesz vége. Az államok a hadi szervezet kiegészítésével, a veszteségek pótlásával és a hadierőnek folytonos kiegészítésével kapcsolatban nagy erőlködésre kénytelenek a gazdasági téren is, hogy előteremtsek egyrészt a hadisereg szükségleteit, másrészt pedig a háború idejére megzavart közgazdasági rendet valamiképpen helyreállítsák és a gazdasági élet folytonosságát biztosítsák. Ha már a békében is az államhatalom a legfőbb rendező és szabályozó tényező, még inkább domborodik ki az állami omnipotencia a közgazdasági jelenségek világában a háború folyamán. A termelés nagyrésze ugyan üncsen államosítva, de a legfontosabb fogyasztási cikkek forgalma teljesen az állam által előírt módon és kényszerítő kormányrendszá-
bályokkal történik.

Politikai és földrajzi helyzetünknel fogva az osztrák-magyar monarchia a német birodalom mellett az, amelyben az államnak a rendező keze és parancsszava a közgazdasági élet mezején a legérzékenyebbé válik.

A szerb határon.

*Égbe nyúló hegyek között, havas éjszakakon,
Szegény baka szomorkodik ott a szerb*

[határon.

A lelkében ezer édes emlék melengel,

Kis faluról, barna lányról, otthon hagyott

[boldogságról

S golyó sívút el a füle mellett.

Valahol egy kis faluban szomorúság járja,

Valahol egy barna lánynak könnyes a

[párnyája.

Ajakáról ima rebben, sóhajok bus szár-

[nyán,

Hogy ottan a szerb határon, puská golyó

[ne találjon,

S ne maradjon, elhagyottan árván.

Angliának az a törekvése, hogy a maga tengeri hatalmával lehetetlenné tegye az osztrák-magyar és a német szövetségeseknek az élelmiszerek és nyersanyagok tengerentúlról való hozatálát, amely törekvés jórészt sikerült is, úgy a német birodalmat, valamint bennünket a saját termelésünkre szorít és reakényszerít, hogy fogyasztásunkat teljesen a saját termékeinkkel lássuk el. A semleges államokból való importunk csak jelentéktelen lehet, egyrészt azért, mert a mozgósítás folytonos lehetősége a semleges államokat is tartózkodókká teszi, másrészt pedig ez államok kivételi feleslege a legtöbb esetben a saját belfogyasztási szükségletüket csak jelentéktelen mérvben haladja meg. Az Anglia által letesített újabb formájú kontinentális zárlat párosulva a semleges államokból való import lehetőségét korlátoztólattával, első látásra igazolni alkalmas Angliának azt a reményeséget, hogy a szövetséges hatalmakat a kieléhtetés kegyetlen feyverével fogja végül is a háború feladására kényszeríteni.

Es ezzel a veszedelemmel szemben a két szövetséges birodalom rálép az állami kényszerszabályozás útjára. Mind több és több kormányrendekezés lát napvilágot,

amelynek célja az, hogy a meglévő élelmiszer-készleteket mentül hosszabb időre megővja az elfogyasztástól és a táplálkozás egyre nagyobb mértékben és több tekintetben állami kényszerszerekkel korlátoztatik. Ma még csak a gabonakészletekben való takarékoskodás nyomait észleljük a lisztőrlés és kenyérsütés szigorú szabályozásában. A németek a legutóbbi rapokban e téren ismét tovább haladtak egy lépessel és a buza- és rozskészletek még nagyobb mérvű kiemelését léptették életbe állami parancssal, amennyiben még az eddigi aránynál is nagyobb mérvű szurrogátumokat tettek kötelezővé a kenyér előállításánál. A német császár asztalán is „Kriegsbrod” fekszik és a német birodalom legtudósabb közgazdaszai szüntelenül tanulmányozzák azt a problémát, hogy miként lehet a kenyérmagvakban való készleteket mentül hosszabb időre kihuzni. Nálunk is történt ilyenféle szabályozás és az elkényeztetett közönség nagyobb nehézségek nélkül megszokja a gyengébb minőségű kenyéret.

A gabona maximális árának megállapítását nyomon fogja követni egy olyan kormányrendekezés, amely az armegállapításnak szankciót is ad, minthogy hamarosan

Egy álom.

Irta: SIENKIEVICZ HENRIK.

Egy jó -bed után, fenyesen kivilágitott kényelnes szalonban, különféle csodálatos eseményekről, tüneményekről és hasonló megmagyarázhatatlan dolgokról beszélgettek. Egy orvos is volt a társaságban, aki egy szkeptikus kifejezésével mosolygott ezeken a beszédekben és feltéveseken. Ekkor egy bájos hölgy fordult hozzá azzal a kérdéssel, hogy vajon vele nem történt-e még soha olyasmi, ami megmagyarázhatatlannak tűnt föl előtte?

— Fialat éveimben — válaszolt az orvos — volt egy álomom, vagyis inkább egy egész álma, amely különöség tekintetben mindent fölmlui, amit valaha hallottam. Ha kíváncsi, szivesen elbeszélem.

A társaság egyhangú kérésére az orvos ekképpen folytatta:

— Ezelőtt tizenkét évvel egy nyáron Biaritzban tartózkodtam fürdőzés végett. Itt beleszerettem egy angol nőbe, aki egy pikkelyekkel borított sajátos fürdőjelmezt szokott viselni. Nagyon eredeti hölgy volt, telve különös ötletekkel és gondolatokkal. Egy ízben meghívott engem és több tisztelőjét hajnali három órai esőnakázásra

— Kis esőnakunkról a csillagokat vizágtuk és a lelkeknek egyik bolygóról a másikra való állítólagos vándorlásáról beszélgettünk. Hazakértemkor nagyon fáradt voltam, úgy, hogy egy levél olvasása közben, melyet irásztalomon találtam, szökemen álva aludtam.

Alig huyntam be a szememet, egy ösmertelen nagy városban találtam magamat és egy idegen bázban léptem ki, mely előtt egy halottas kocsai állott.

Egy fedett kocsai volt minden oldalról beüregve, egy látszó ajtóval a koporsó befogására. A kocsai előtt egy körülből tizenöt éves fiú állott, feketeződű, rézgomos izakabtanban.

Amidőn engem meglátott, kinyitotta a halottas kocsai ajtaját, meghajlott udvarias kézmozdulatot tet felem, engem beszálásra szólította.

Na ha az ember gyakran álmodik furcsaságokat, mégis világosan emlékszem, hogy álomban nagyon megijedtem és oly hovában hőkentem vissza, hogy fejemet a szék jarkába böttem. Természetesen tüstént felébredtem.

A következő két nap alatt bájos társánóm oldalán teljesen megfeledkeztem különös álomról, de a harmadik éjszaka csodálatos hasonlósággal megismétlődött. Es azután szabályszertu minden

kiderült, hogy a gazdák gabona-készleteiket a maximális árakon sem adják el, hanem még magasabb árak elérésére töreksznek, ami nekik a malmok igen nagy nyersanyag-szükséglete mellett többnyire sikertől is. — Azonkívül Ausztria is mind nagyobb mértékben lép fel a magyar gabonafélék vásárlójaként, még pedig a maximális árakat meghaladó árakon. Rövidesen kormányintézkedésre van tehát szükség, amely a gabona tulajdonosait rákényszeríti készletüknek a maximális áron való áruba bocsátására. Egyelőre ez csak a katonai rekvizitációk esetében történik meg, de előre lehet látni, hogy a hatóságnak egy ilyen általános rekvizicionális jogot adni az ország egész fogyasztó közönségének érdekében mellőzhetetlen lesz.

Az élelmiszerek sorában egészen biztosan rá fog kerülni a sor a husfogyasztás és husfoglalom állami rendezése is. Az országra nézve a husfogyasztás teljes szabadsága mellett a depekoráció veszedelme feltétlenül beáll és már is mutatkoznak előjelek, hogy az állat-állomány megóvása

harmadik vagy negyedik éjjel újra jelentkezett. Végnyugtalom lettem a legkülönösebb az volt a dologban, hogy a ház, a kocsai, az öltöny és a fu arca mindig ugyanaz maradt és hogy a fu mindig hasonló udvarissággal kért fel a beszállásra. Mindezt egészen biztosan megtagadtam emlékezetemben a finom ruhákat, rozgombákat, szőke haját, szürke szeméit, melyek távol állottak egymástól és élően emlékeztettek házamekrekre.

On természetesenek fogja találni, hogy egy álmomk ilyen csokányos ismétlése végig is bárkitlen nyugtalanságot kelt. Néhány héttel ezután Párisba utaztam és ugyanabban a fogadóban szálltam meg, melyben az angol nő. Este érkeztem meg nagy társasággal. Sietsen öltöztem át s aztán a liftbe mentem, hogy az étterembe felvonassam magamat. A folyosón találkoztam utitársaimmal akik szintén a liftre várak. Én megfogtam a villamos gombot és pillanatra mulva hallottam a liftet lefelé jönni. A lift ajtaja felnyílt és — én bистelen visszahátráltam mintha kísértet pillantottam volna meg: az ajtónyílásban egy körülbelül tizenöt éves fu állott, szőke hajjal, szürke halszemekkel, fekete inas-kabátban, rozgombokkal éppen úgy, ahogy álmomban láttam Udvariassá meghajlással kért fel a belépésre.

Megvallom, életemben először éreztem, hogy a hajam az égnek mered a borzalomtól. Visszahordultam és örült rohanással futatom le a lepedőnk. Odalent egy szőke rogytam és igyekeztem magamat megnyugtanni, mert éreztem hogy külön nagyon halvány és féldudor lehet.

Ekkor — nem tudom hogy pillanatok, vagy percek teltek-e el ezekben, — iszonyú sikoltást és rezesenést hallottam. A lift lezakadt. Amindön ismét észmeletré tértem, az utasok véres testét láttam a földön, akiket gyorsan febr lepedőbe hurkoltak és elhordták. A fu töstént meghalt és később három utas, is, miut több hallottam.

Mindenki a maga módja szerint magyarázhatja az esetet. Egemmel joggal neveznek szkeptikusnak, mert ha ez egy más emberrel történt volna, akkor nem hittem volna el.

végetl ilyen hatósági rendezés már nem fog sokáig magára várni! A borjulus és a fiatal malachus fogyasztásának nagymérvű korlátozása lesz az első lépés ezen az uton.

Kik a honvédek?

Ira KOMÁROMI JANOS.

Mikor még a honvédek sorában forgolódtam s hozzátessenem nyomban: nem kevés ébereséggel, — bizonyos gondolatfársítás révén napokon át, heteken át ott szongott a fejemben egy ehaló töredéke valami régi-régi versnek, melyet nemzeti ünnepeken pántlikásan, muzetiszim kokárdásan szavalgatunk az iskolában. Turbulens kisbőr-aszonyt egy sirt ilyenkor, mint a nyári zápor. Hogy is volt csak:

Apa elhalt és a fu
Ráborult a vérző före:
— Csak egy szót meg, édesapám!
A hadkök fölézett rá
És azt mondta, hogy: Előre!

Előre! Előre! . . . Ni-zok veres utat harcában — egyik egy kapualjban, másik a város alatt — ott maradt a Parkas vén örönszter két legényfia is. Az öreg mikor megtudta, hogy a soraközön nem soraközön többet sem az István, sem a Gyurka, megöröhlte a szemét, akkor megizagította kardja szíjját s tovább masirozott velünk Krakó irányába.

Apa elhalt, világ a fu elhull, talán mindkettőnek szemére rászakad az örök jfól, a többi aztán, a ki megmaradt, megigazítja bajonette szíjját s tovább masirozik Krakó felé, Lengyelország felé s többnyire háttal azoknak a csillagoknak, melyek messzi Nagymagyarországnak a csillagjai az utat.

Különös képzellet játszik velem s olyan érzésem van, hogy a nagyenyenyolcas március soha nem múlt ficsóséggel kilépett a sirjából. A fővároszrakban ott szorongatja a puskát a magyar paraszt a Bereaságból, Tiszalátról, egymásnak feszít vállat szegedi tanító és a pesti rendőr s elfog a mglatottság, mikor olvassom, hogy a pataki és debreceni kolégium tanolugusa, (mert a jogászok rég a grániceon túl vitézkednek szuronyjal, kelevézzel). hát hogy ezek a teológusfik egymásután beállnak kőzabakának, honvédek . . .

Honvéd! Ma már fogalom, diadalmas fogalma magyar katonának, magyar vitézségnek. Magyar katonai! Ézt a szót alázatom, mert ma már nincs külön honvéd és közös katona, csak magyar és honvéd. A nemzetvaredek a muszka gyalogosok nem veszik észre a szürke vagy sárga fekete zsinórt, csak szűknadrágos bakát, tehát honvédet látnak. S mikor egy-egy roham megindul, mint a fergeteg, a szegény muszka csak azt lesi, hogy pantallónban lábát vagy szűknadrágosok vágatnak-e feljé. — Oh ezek a szűknadrágosok könyves-keserűs iskolát adtak sok-sok szétugrasztott, elfogott, legizott muszka regimentnek. Ezek a szűknadrágosok gyzásos konc-reket adtak az ellenség tisztelőitère Lublin, Komarov, Grodek alatt, Lengyelország bus avarján Limanova mellett és szunyij helyen másutt s a rajta-val és a hajrá-val felszáradok multán is orosz dajkák orosz eszesembéket fognak jészgetni! Hej, csak olyan sokan ne volnának, akik azt a rajtát utolszor kiáltották.

Ti könyvelnes polgárok pedig kiknek nem adattott meg a diésőség, hogy lábatok elfagyjon a lengyel hidegben, kik hiába irigykedtek, de soha karfiés ellen, szuronyerdő ellen nem mohattak s kiválasztott halállal meg nem halhattok, hát ti polgárok s magyar lányok és delnök. ha egy-egy ilyen leonygolt, révedező, béna harcolt láttok, kinek nadrágásra rászakadt vére s szemére melankólia borít fátyolt,

oh ne forduljatok el tőle, de csudálatok utat neki! Mert az a fako vérfölt és rongyos dolmány hirdetője, nemes magyar nemzet, te diésőség az égig föllobogásának. —

Keserű kenyér.

Hogy lesz az édes kenyérből keserű kenyér? Hát csak úgy, hogy amit a nota mondja:

Edes volt az anyám teje,
Keserű a profont bele.

A háború megtanította az ugynevezett Nagymagyarországnak is a lakosságát arra, hogy mi az a más kenyér. A kukorica-listből süített pogácsát hívják málnának s az ezzel elölyített kenyér a más kenyér.

Erdélyben egyob gabona mellett bőven megterem a kukorica (török buza) s listjéből főzik a puliszkát sntik a máltét és az elölyített más kenyeret, nemcsak a szegények, hanem a jó módúak is, mert az jó ítel, kellhemenes édeskes és mindeuk fölött egészséges étel; de úgy, hogy saját maga hátrazza meg az ember, hogy mikor, hányszor, és mennyit egek belőle, nem pedig a kormány, a király, a kereskedő vagy a molnár.

Általában azonban igen szegényes ételnek tartja ezt a nagy világ s különösen a nagymagyarországi igen lenézölög szól róla s azt szokta mondani hogy d már csak a disznóknak adja azt.

Később már Nagymagyarországon is nagyobb-mennyiségben terem, — sőt még Danustól is. — De csak terem Isten jóvoltából Termelő nem tudják, sem megérlelni, sem eltartani. Éretlen, nyers vagy vizes, penészes, keserű, duhos és bűdös.

Erre pedig az erdélyi ember aztán azt mondja, hogy d bizony ezt meg a disznóknak sem adnák oda.

Huam most már az erdélyi ember is, a nagymagyarországi is ezt a duhos keserű kenyeret eszi, meg pedig olyan mértékben, amilyen mértékben azt neki a molnár és a kereskedő.

Köszyteraktarokoságban esszük a más kenyeret. A takarekosságra rákényszerít a kormány. A takarekosságnak a módját, vagyis a listkoverést rábiza a molnárokra és kereskedőkre, a hűséges sáfárookra.

Érett keserű a mi kenyérünk S nem édes, mint a régi erdélyi más kenyér. Az csak szégyes volt. Ez keserű és bűdös is. Más keveri s más eszi. Különbön ez csupa munkamegőszás. Mint a gyermekesében hogy ez elmeut vadászni, a másik megöltte a nyulat, a harmadik megszóltta, a negyedik megette s az ötödiknek nem maradt semmi.

Az még nem jött divatba, hogy a kereskedő szabja meg, mennyit sőt és mennyit ejetet szabad és muszáj tennünk ételünkbe.

Lehet idő, hogy még azt is le kell nyelünk.

Bizony keserű kenyér már ez a mai is.

Pártoljuk a Vöröske- reszt egyeletet!

Használjunk hadis- egély bélyeget!

Ne adjunk alkoholt ka- tonáinknak!

HIREK.

— Kérem a jót. katolikus klerushoz, az összes lapokhoz, szerkesztőkhez és a közönséghez.

1892-ben kiadtam az 1848—49-iki szabadságharcban részt vevő „Paphonvédek Albumát”. — A könyv 4000 példányban kelt és még most is gyakran keresik; mindez fényes bizonyítéka annak, hogy jó munkát végeztem.

A jelen dúló világháborúban a katolikus pap-ság ismét kivézi hazafias és önfeláldozó részét; máris több pap ottlatta drága vért király és házaért; mások részt a hadifogság keserű kenyerét; és mások végezték oly heroikus dolgokat, hogy azoknak híre a trónig hatott s csillag-éremekkel igazolják a halhatatlan, dicső tetteket.

Nem szabad engedni, hogy a katolikus pap-ságnak bátor, hősi, önfeláldozó, esodátolt és bűmálatoló káló hazafias cselekedetei, a világháború befejeztével, elfelejtse s a mulandóságok Átváda legyenek. A katolikus pap-ság dicső tettei megérdemlik megparancsolják, hogy azok ne legyenek a holnappal a semmiségbe eltemetve, de örökké éljenek s a történetnek drága kincsévé átváda s a jövő nemzedéknek megdríve tanítással, buzdítással, minténi kell a hazáért életet s vért áldozni.

Ezeket a hazafias felfigyeléseket akarom a korai elmulástól megmenteni, szorgalmazom azokat összegyűjtve könyvekben a hazai kultúrának és történetnek átadni: miért is alázatlan kérem az összes f. klerust, egyházi és világi hírlapírókat s más minden rendű és rangu polgárokat, hogy amit a nagy világháború folyása alatt katolikus papnak hazafias tetteiről, vagy szuevedéséről tudnak, vagy olvassnak, vagy jövőben tudni látnak, olvasni fognak, azokat alulírottal, ha röviden is közölni kegyeskedjenek. A haza és történet fogja a csekély fáradságot megjutalmazni. — Torontól 1915. január 16. (Torontólmegeye.) Ambrus József, plebánus.

Az igaz magyar asszony. Örömmel beörvít az a katalógus, amely azoknak a hőnököknek nevóráit foglalja magában, akik ebben a nehéz időben éntünk kedvő katonáinknak ajánlják szabadságjukat: Dr. Szekeregyé volt az első, akiről ezen a téren az alismerés és díszretek hangját hallottuk. S azóta adag a névsor, nő a védekezésben részes sereg. Ma Öv Vioz Lászlónéról és leányáról, Márkó Nándornéról emlékeztünk meg, a kik a Hadségélvő részére 67 hősögrót, 31 pár érmeögrót, 3 hasvédőt, 4 pár térdvédőt és 7 nyakvédőt készítettek.

— A Déli Vasút ügye. A háború kitörése előtt tudvalevőn hosszas tárgyalások voltak a Déli Vasút szanálása ügyében. A háború kitörése után is többféle terv merült fel, hogy a tulajomórszít francia részvényesek tulajdonában levő vasutnak bizonytalanság ügyei valahogy elintézzék.

A törvek egyike most nyerte meg a nérvadó körök hozzájárulását. — A helyzet az, hogy meg 1913-ban egy általános jellegű megállapodás jött létre az illetékes tényszerők között és a megállapodásnak ez év január elején kellett volna életbe lépnie.

Ez a meggyezés az ugynevezett adminisztratív tarifa-biztosítás után rendezendő a Déli Vasút pénzügyét. Hogy azonban ez életbe lépjen, ahhoz szükséges lenne, hogy a magyar és az osztrák kormány között külön megállapodás jöjjön létre a Déli Vasút magyar vonaláról.

Értéselőségek szerint már legközelebb tárgyalások kezdődnek meg a két kormány között a magyar vonalak ügyében.

— **Osalódás.** A nagykanizsai városi közközhézi tisztviselőket szomorú meglepetés érte az 1915. évi költségvetésnek a belügyminiszeriumban történt tárgyalása alkalmával. A városi közközhézi bizottság, a városi tanács, a városi képviselőtestület belátva a nevezett tisztviselőket tarthatatlan helyzetét, mely szerint a gondnok osalódás ember léteére, családi pótlékban nem részesül és 26 évi szolgálat után még sem kapja meg a többi tisztviselő által már megévezett fizetését osztályba való sorozást; az irnok pedig 15 évi szolgálat után most is fizetésének utolsó fokozatába, miután csak most választották volna meg hivatalába. Feltejesztést intéztek a belügyminiszterhez, kérve a méltányossági és igazságos okok figyelembe vételét. A miniszter azonban rideg elutasítással felelt. E szomorú helyzetben a városi képviselőtestületre hárul a neves feladat, hogy megmentsen tisztviselőit a végromlástól, melyhez hasonló eset nem fordul elő az ország egész tisztviselői körében.

Bizunk és számítnak polgármesterünk nagylelkűségében, hogy ezen méltányos ügyet magáévá teszi.

— **Hogyan írnak a katonáink a harctérről.** Egy bajszotlan, teljes száju gyerek tabori lapja került ma a kezembe. Reggel hozta a posta. De jó, hogy jött! Már-már könnyre állt néhány pár szép szem, mert a gyerek alig hogy kikérült a fauillióból. Hísz: tavaly még diák volt, gyerek. S ma már katona, főtánc freiwilliger... Maga a németekkel együtt táborszék s meg katonák közül írja a következő tudósítást, amely azt miundányiúnak jól esik elővonnunk. — Kőzért messé!... A muszka meszse... s csak a hátát látjuk s mi utána megyünk, de nem akar megtörölni, csak szalad...

— **Kanizsa István orosz fogságban.** A Zalai Hírlap után szerkesztője, Kanizsa (dr. Ström) István hónapokkal ezelőtől az orosz harctérről mint a 20. honvédelgyalozozór kadétja. Eleinte írt néhány levelet, aztán semmire sejtelt nem adott, magáról. Végre a Vörös Kereszt-tudakozó azt választotta, hogy a kadt-t megsebesült, de holléttéről semmit sem tudnak. December 31-én végre megérkezett Kanizsa német-nyelvi levele Kivüvből. A levél december 4-ről kelt. Kanizsa azt írja, hogy könnyű sebesüléseit orosz fogságba került és Kieve hoták ahol jól bínnak vele. Felgyógyulása után Szibériába viszik a többi sebesült tisztel együtt.

— **Hét testvér a háborúban Glass Samu** levai meszárészkei felügyelőnek hét fia van a háborúban. A hét testvér még az általános mozgósítás alkalmával vonult be, kettő a tüzrséghez, egy a honvédséghez, a többi a közös gyalogsághoz. A testvérek közül az egyik vitézségeért egyszerre kaplárba leptettek elő a harctéren. Eddig meg egyik sem sérült meg közülnk, de az egyik fu orosz fogságba került.

— **Harc a békeösszettség ülésén.** A svájci békeösszettség legutóbbi bizottsági ülése kinos jelentet és e miatt a nélkül végződött, hogy a bizottság határozatot hozott volna. Az ülésen a belga bizottsági tagok közül Lafontaine jelent meg és képviselő volt az osztrák és magyar monarchia, Németország Anglia, Oroszország, Sráje és Hollandia is. A francia delegátusok távol maradtak. A zavaró incidens az oszlag delegátusok az az indítvány adott okot, hogy a bizottság néjje el a háború folyamán támadt nemzetközi jogszérelmeket. Az indítványokat ellene szóltat a német delegátus, a ki kijelentette, hogy Belgium semlegeségének kérdése még nincs tisztázva. Erre a kijelentésre hevesen fölpatant helyéről az angol küldött és így szólt:

— Ha a béke érdekében akarunk működni, akkor a jogtalanságokat kellengérről kell állítanunk! A bizottság üléset erre berkesztették a németek, hogy határozatot hoztak volna.

— **A przemylai postás.** Kassáról írják a M. T.-nak: A legszorgalmasabb przemylai postás Kvasz András; a ki már a béke idején is a legkamarább és legügyesebb pilótáink közé tartozott. Egyik felad-magyarországi nagyobb városunkból indult el Przemyslba, a hova rendszerint peronyi pontokkal szökött megérkezni akárenek a postavonat. A mit vitt leadja, megrakja gépét a przemylai küldeményél és visszatér elindulása helyére. Az ut oda vissza rendszerint három óra hosszat szökött tartal. Przemylai utáiban hűségese társ, Tóth József, volt rakosi pilóta-társ. a ki épp oly bravurosan hozza a postát, valamint a hadiparancsokat és jelentéseket be a várba és ki a várból.

— Szegedről jelentik: Háltint Imre miniszteri osztálytanácsos felesége Budapestről levélben értesítette Nyári F-wre szegedi városi tisztviselő neje, hogy férje, a ki tartalékos hadnagy, jól érzi magát, bent van az oroszok által körözött Przemyslban. A levél így szólt:

Férjem a légi postán Przemyslból levelet írt, a melyben arra kér, hogy azonnal értesítesem kegyed, hogy férje a legjobb egészségnek örvend és ezer eskőköt köszönti.

— **Bevonulási hirdetésny.** A népfelkésze kötelezőeknek az 1886. évi XX. t. cz. alapján történt általános behívása folytat azok a népfelkésze-köt-lezettek magyar állampolgárok, kik az 1914. évi november 16-tól december 31-ig terjedő időben megartott népfelkészei bemutató szemlén vagy a későbbi utalmatós szemlén népfelkészei fegyveres szolgálatra alkalmassáknak találtak és 1883, 1884, 1885, és 1886. évben születtek 1915. évi február hó 15-én, ellobben azok, a kik 1878, 1879, 1880, 1881, és 1882. évben születtek 1915. évi március hó 1-én a meunyiben névszerint felnevelte nincsenek — a népfelkészei igazolványi lapon feltüntetett n kir. honvéd kiegészítői illetőleg és ez kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfelkészei tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

A magyar szent korona országai területén tartózkodó és népfelkészei fegyveres szolgálatra alkalmassak talált osztrák állampolgárok és bosznia-hercegovinai tartományi illetőségűek közül azok, a kik az 1884, 1885, és 1886. évben születtek 1915. évi február hó 1-én, ellobben azok, a kik 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, és 1883. évben születtek 1915. évi február hó 15-én a népfelkészei igazolványi lapon feltüntetett és ez kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére vannak be.

— **Marhalevelek bevonásáról.** Tudomására jutott a földmivélségi miniszternek, hogy sok helyen a katonai élékra megvásárolt lovak marhaleveleit nem vonták be s így azok továbbra is a volt tulajdonosoknál maradtak.

— Az ilyen eljárás mellett a visszajeléseken kívül még az államkincstár is megkárosultak, miért is a miniszter felhívja a törvényhatóságokat, szigorúan intézkedjenek, hogy a még be nem vont marhalevelek a községi előjárások által pótlólag bevonassanak és az előfokú hatóságok beszoállításuak átvizsgálás és megsemmisítés végett.

— **Miért nem nő az asszonyoknak bajussuk.** B. orvos, a rettenetes rágalmasz, fel-felafelozta az okát, miért nem nő az asszonyoknak — kivéve a kivendékök — bajussuk. Konstatálja, hogy hogy a gyengébb nemek alkál folytonos mozgásban vannak, akár azért, hogy beszélgessenek, akár azért, hogy nevessegen vagy mosolyogjanak s hogy a termelő területnek ez az örökös mozgása akadályozza meg azt, hogy az asszonyoknak nem nő bajussuk. Ha nem így, eléggé találó.

— **Sláger műsor a „BERLIN” nagy-mozgó színházban.** A szezon egyik legkitünőbb műsorát mutatja be a „Berlin” színház szombat és vasárnap előadásán. A legérdekesebb és legnépszerűbb felvételökéi gyönyörű összerakásban kerülnek a szemléző elé, hogy mindenki a legteljesebb mértékben kielégítő érzetével konstátálja, hogy a „Berlin” színház ismét jó hírevezés mellett produkált.

ÉRTESÍTÉS.

Hazánk egy Monarchiánk érdekében beállott katonai kötelezettségéből kifolyólag tisztelettel értesitem nagyrabecsült vendégeimet s a tisztelt közönséget, hogy az eddig pártfogásnak örvendő

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ ÜZLETEMET

nevem alatt továbbra is fentartom. — Akkor, amidőn a beállott kivételes állapotok engem a civil-polgári életből a katonai kötelezettség terére szorított, gondoskodtam arról, hogy tisztelt vendégeim és pártfogóim a jövőben is kifogástalanul, a higiénia-nak megfelelőleg tisztán és gyorsan kiszolgálva legyenek. — Kérem nagyrabecsült vendégeimet és tisztelt pártolóimat, hogy az eddig irántam tanusított jó indulatukkal a jövőben is szerencsétlenségem, hogy üzletemet — ha Isten segítségével visszatérek a civil-polgári életbe — ismét személyesen is tovább folytathassam megkezdett szerény életpályám érdekében.

Megköszönve az eddigi szíves pártfogást s kérve azt a jövőben is maradjon kiváló tisztelettel

KIRCHKNOPF ERNŐ borbély és fodrász,

Nagykanizsán, Deák-tér 1. sz.

Az Érdekes Ujság előfizetési felhívása!

Négy tartalmas és izlőse kötet: „Az Érdekes Ujság” két évfolyamának között példánya jelzi. „Az Érdekes Ujság” eddigi törekvéseit, eddigi sikereit Néhány ezer oldalon csupa beváltott ígért, csupa izlőse és művészi kép, csupa aktualitás és lelki szenzáció. Aki látja, már ismerősen örvöl, mert „Az Érdekes Ujság” két estendő alatt fogalommal lett. Meglepetésül jött és úgy yzózott mint egy kellemes meglepetés: az első órában már meghódította a közönséget. Azon a napon, melyen „Az Érdekes Ujság” először kopogtatott, bebecsültatást nyert a amióta a háború kitört, úgy hozzatartozik az élet szükségleteiből, mint a kenyér. Csupa, amikor friss szám kerül a család asztalára. „Az Érdekes Ujság” azt a gyors népszerűsége nyilván annak köszönheti, hogy nemcsak a közönség jogos kíváncsiságát elégíti ki gazdag és aktualis képtartalomával, de súlyt fektet a képek művészi szépségére és izlőse kiállítására is. A legszebb, a legérdekesebb és a legaktuálisabb haretéri képek mindenkör „Az Érdekes Ujság”-ban található. „Az Érdekes Ujság” melynyomásu borítékai pedig egymészen szenzációi annak a hétének, amelyen megjelennek. Hozzájárultak „Az Érdekes Ujság” gyors népszerűséghez mellékletei is, melyeket állandóan fejlesztett. Amit „Az Érdekes Ujság” az asztonyok, a gyermekek, a sportok és a tudományos tudovalók iránt érdeklődő közönség számára hetenkint nyújt, az igazán fölöslegessé teszi a családok számára a külön újságok járatását. „Az Érdekes Ujság” számot a család minden igényével és öröme: az egész családnak, szülőknek és gyermekeknek egyaránt. Fokozott buzgósággal tökéletesíti magát. „Az Érdekes Ujság” és fokozott buzgósággal gazdagítja kedvezményeinek sorozatát. A lap technika kiállítás tekintetében pedig fölveszi a versenyt a külföld legelőkelőbb képes lapjaival.

Ebben a tudatban bizalommal és szeretettel kéri az új féléstendőben is előfizetőinek és olvasóinak további támogatását

„Az Érdekes Ujság” előfizetési ára negyed évre 280 K, fél évre 560 K, egész évre 1120 K.

Az Érdekes Ujság kiadóhivatala. V. Vilmos osztráz-ut 78. alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szepirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkeszti Tulák Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Elfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andráss-ut 16 szám. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kiadóhivatalon szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegeu ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik apláló izletes és édesestékat, kapnak vacsorára. Kéves fardit-sággal, oleón, kitűnő édesestékat készíthetünk dr. Guter-tele pudding porokkal, melyek különbözök mint pl.: vanília málna citrom és csokoládé ízekben kaphatók s a Gutesnek által újított fogadtatásban részesültek. Egy 15 filleres pudding por csomagból 1/2 liter tej, 2 toás és 0 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5-6 gyermek részére. Mínt hogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejjel nélkül készíthetjük, ezen szerék fokozták a jozt valamint a tésperéket. II

NYILTTÉR.*)

Dr. Szegő Kálmán szanatóriuma- és vízgyógyintézete felnőttek- és gyermekek számára, Abbáziában.

Erőitő és edző hízaló-kurák egész éven át. Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül felvételnek.

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelőseget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, mínt hogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül végük igénybe

A

„Zala: Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zala: Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLADE

Suchard

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik kétfőn és csütörtökön.

Efónaszóli árak: Egyszeri ára 10 korona, fél ára 5 korona, Negyedévi 2 korona 50 fill. — Egyszeri száma ára 10 fill.

Feladvány szerkesztő:

Banekovich János

Főszerkesztő:

Kémény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 192. — Hirdetések díjazásában szerinti.

Az orosz sajtó és a rendőrség.

Meg kell adni, hogy dicső északi szomszédunknál, a ki most mindenáron a mi nyakunkba szeretne zúdítani telhetetlen tömegeivel, — már a béke idején is mindenkor idealisan szeretett alkalmazkodni ahhoz a szép elvhez, hogy gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti. Ezt az elvet ők t. i. kissé önkényes gondolkozásmódjuk fonalán mindig akképpen értelmezték, hogy az a tisztelt mindenkinek éppen csak addig legyen szabadon, míg a gondolatait leközölte, — ennek megtörténte után azonban tüstént a nyakára helyezett erőlyes tenyerét a könyörtelen rendőri közege. Ha ez így volt béke idején, — elkepezhetjük, hogyan mehet az most oroszéknál odaát, a világháború kellős közepén, mikor ott tudvalegőleg nincs is egészen rendben az a bizonyos széna. Csak egy igénytelen adatként éppen nemrégiben közölték a mi lapjaink is azt a híreket, hogy a „Dan” című szentpétervári (boosánat: petrográdi) lapot a békekilátásokról írt cikke miatt 10.000 rubel (38.100 kor.) pénzbüntetéssel örvéndeztették meg. Tehát nem is olyasmiről. hogy — mondjuk — az a mi csapataink Przemyslnél kegyetlenül tönkre-

silányították a várat ostromló orosz sereget, avagy hogy katonáink vitézsége váresen visszaverte a jó orosz urak Kárpátokon inneni bekukkantásait, hanem tisztán egy bekéért sóvárgó, így hát a légynek sem váltó újsággözléményért.

Mindnyájan tudjuk, hogy a „bekecár” lélek nélküli birodalma sohasem volt az ember jogok és egyéni szabadságok modern értelemben veit védőbástyája. Nem az ma sem s így odaát szinté magától értetődő dolognak tűnik fel az, hogy ott az újságírás felette nehéz kenyér és akárhányozor nyaktörő mesterség. Legutóbbi időkben e téren a Pravda című progresszív irányú lap szerkesztői jártak elől szomorú példával. Ez az ugyeesen szerkesztett pétervári újság 1912. évi április havában indult neki a kevés örömmel biztató életnek s hogy gondolatait milyen szabadon közölhette, az is mutatja, hogy ugyanebben az évben, tehát mindjárt fenállásának első esztendőjében negyvenszer kobozták el és végösszegben 7700 rubelt (29.337 kor.) kellett lefizetnie különböző pénzbírságok fejében. a mellett a szerkesztőség három baltáját három-három hónapi börtönrre ítélték. A mult év május havában ezt a lapot éppen huszonhatszor kobozták

el, néhány hét múlva pedig végképpen megtiltották megjelenését.

Ehhez hasonlatos meglepetések csaknem mindennapiak az orosz újságírás életében béke idején. Most, a háború forratagában meg végképpen lakat alá van helyezve mindennemű gondolatközlés. Számot vehet sorsával az, a ki most a mindénható censoredoknak nem tetsző — bár életétől végéig igaz — sajtóközléménnyel merészkedik kedveskedni olvasóinak. Az elkobozások napirenden vannak s leggyakoribbak az 500 rubelen (1995 kor.) pénzbírságok. A mint azt egy európai látkörű orosz újságíró: G. Raffalovics az orosz sajtót ismerető egyik ügyes cikkében — természetesen nem orosz, hanem angol folyóirat hasábjain — példának okából feljegyzí, hogy az 1913. év folyamán volt olyan hét, mikor három nagy újságra suttott le az orosz rendőri hatalom haragja; a pétervári Bourse Gazette-nek 500 rubel pénzbírságot kellett fizetnie ugyan azért, mert az orosz birodalom rendőri szervezetét s annak működését ismertette; aztán a charkowi Utro c. újságra 150 rubel pénzbüntetéssel szabtak kí az orosz detektívtürelről szóló cikkéért; míg a Golos Moskoy című lap 200 rubel pénzbüntetéssel

Asszony a testamentumban.

Írta: Verner Jenő.

Az este az a hírhír terjedt el a városban, hogy Füleki Tar Domokos házszétredés, a társaság nobilis tagja meghalt. A hírt mindenfelé megható részvételt beszéltek az emberek, mert a házszétredést mindenütt jó ismerők, humanisságáról és nagy intelligenciájáról hívték.

Találkoztam aztán Soli Palival, a főhadnagygyal, a ki bejáratos volt a háznál, az meg a szokott-nál vigábol volt.

— Igaz hát, hogy a vasember meghalt?

— Dehogyan is igaz. Késztül, de nem tudom, mire megy vele. Előbb megakar gyógyulni, aztán kívánja, hogy én vágjam szyon. Már a lovassági lakmányánál is intézkedett. Bandázs nélkül, a végki-mertelésig fog menni a párbaj.

De a lapok már hozzák a halálhírei hírt. Az egyiknél már ki is van szedve az elparentálás.

— Még hasznát veheti. Mert meglehet, hogy Domokos eredei csakugyan meghal.

— A párbajban?

— Lehet, hogy abba!

— Sőt az a valószínűbb!

— Nem értem.

— Furesz.

— Az.

— Bővebb magyarázatokat nem kaphatok?

— Ilyen száron az nem megy. Gyere be egy tára vagy kettőre, öt-husz pezagóra.

És én bemegyek a snájdik katonával a mutatóba, mert jól tudom, hogy a magyar ember lor mellett tudja magát legjobban kibeszélni.

— Leültünk. A főhadnagy rendelt. Megpélt az a szörnyű rendelvény, noha én már jól ismerem a beélet terejét. Mindég kivakkan onnan eg pár szítás, de ma meg tulságosan kiduzasztotta az a sok kékhasu bankó. Utóbb anyi italt rendelt, hogy a megyei vicinális lokomotívja szuszogot volna alatta.

— Tehat az eredei még él?

— Tehát él.

— Ne kívánd drága vitézem, hog harapófógoval buzam belőled a szót, így! és beszé!l! Érd-dekel a dolog.

— Felhajtott aztán két teát egymásután és a

milyen teli fűdével csak tudta fujai a füstöt, ugy szíria a cigarettáját.

— Jól van no! Kezdjük Füleki Tar Domokos eredei meglehetősn krudális ember. Nem respektál az se szentit, se pénzt, se főhadnagyt. De a mellett jól gondja rá: hogy olyan aranyosok azszonyt vegyen feleségül, aki elveszi az ember esztét. Lehet, hogy az enyémet is

— Ismeredjax asszonyt, ugy-e?

— Oh igen. Remek asszony, az igaz. Fiatal is

— Perze-persze, elég fiatal. Aztán kicsoda asszony!

Sóhajtott rá egy nagyot, ujra leontott két teát.

— Micsoda asszony! olyan karja van, mint a bársony. Az ibolya szeme pedig a szivemig hat. Ha én is tudnám a verseket ontani, mint a gimnázista, szorgalmasabb munkatásra dehogyan volna a helyi Hírkörnek.

— Oh meglehetősn a te tisztí bojtod, pajti. A gimnázistának a szekundári minden illuziót elrontanak, míg a te bogár szemed, a bajszod is imponál. Az aranyszínűs mentéről meg szó se essék.

— Hm! Ne dicsérd fel ilyen laikus észrevételekkel a husztársítást, mert amenny az értenedek meg, mikor én az urat, a szecelmezt adom. A kis

volt kénytelen kiizzadni tisztán azért, mert egyik önköbén a szent synodusal bátorzkodott foglakozni.

Raffaellovis — tehát már hivatásánál fogva is arra legilletékesebb tényező — nem is tévóvázik kellő kifejezést adni abbéli meggyőződésének, hogy az oroszok összes belső körmányzati bajainak korántsem a burrekratia, hanem maga a most már évenként több mint hatvan millió rubelnyi államköltséggel fentartott orosz rendőrség az egyedüli oka. Hogy ez a szervezlet mekkora kiadásokat emészt fel, legáltalában az az összehasonlítás jellemezheti, hogy például a legutóbbi ocsendóban a százhatvan milliónyi lakosú Oroszország egész óriási területén az elemi népiskolák összes költségvetési telele 67 millió rubel volt s ezzel szemben a rendőrség fenti 60 millióján felül csupán a börtönök fentartási költségei is meghaladják ma már a 38 millió rubelt.

A hol ekkora nyomasztó teher nehezedik az állami élet működésének összes ágaira, ott nem lehet szabad sajtó, ott el van fojtva a szellemi élet termékenyítő világsága. A sajtó munkásai ott leláncolt Prometheusok. Ime, most a szegény Den-nek is potom tizezer rubeljébe került, hogy a világháboru borzalmasságai közé egy kis enyhítő sugarat törekedett vetíteni olvasói lelkébe, netalán békéklátásokról szólván. És minden bizonynyal sok hasonló esetről fogunk még hallani a most folyó haboru tartama alatt is, már a mennyire ez az orosz censzura jóvoltából egyáltalán megtörténhetik.

Zsoldos Benő.

tanya, melyet Wexel, a jószívű zsidó bérel, már majd hogy a szép asszonyra ment. De emellett micsoda tétlen csevegést, micsoda viharos jeleneteket miveltem, az már igazán bevállik olyan kisebbberrü onosai utánk.

— És — és ?

— És végre! Az asszony hajladozott, amit Dankó muzsikálta nótában — Én felém is hajladozott, mosolygott egy .... Tudod, ismered a nótát.

— Bár ne hajladozott? ...

— Hár! Mert tudod, most kezdődik az eszt igaztobb része. Most kell meghalni! Füleki Tar Domokosnak.

— Szerelmelemből ?

— Én is úgy véletem!

— Már igaz, hogy régi asztinjája most még egész a nyugdíjazásig vitte, sőt a halálja is. Mert úgy akarta, hogy végrendeletkezett. És ahogy felosztotta a vagyonot, volt benne egy kis humanizmus is.

— Igen — igen. Azt mondta, hogy az asszonyt én rédm hagyja, vagy hogy kiméletesen legyen mondva: azt hagyja meg szigorúan, bizonyos apai utólemmel: fiam, légy há gondozója ez asszonynak.

— Később — sngeta egy rohama után — el is veheted. Legyen a tiéd, én ugyanis meghalok. Le gyón a te fel-éséged.

Kétszázötven honvéd elfogott hateroz orosz.

A kolozsvári honvédek nagyszerű haditértelről sok érdekes hír lát napvilágot. Az alábbi híbetelenül hangzó, de kétségkívül megtörtént esetet egy huszonnyeg honvéd zászlós bocsolta el s különös busksággal jegyezték fel, hogy a példátlanul bravuros harcétörténet erdélyi fiuk növekedés fűződik.

November 24-én indultunk el — mondotta a zászlós — Kolozsvárról. Újonckból és önként jelentkezett felgyógyult sebesültekből állott a transzport a melyet az Északmagyarországra betört oroszok ellen viték. November 23-án vagonirozotak be bennünk Örmezőn. Délélt 10 órakor már tüben is voltunk s a további napokban részt vettünk azokban a dicsőséges harcokban, a mely Homonná visszafoglalására s az oroszok e helyen való betörésének teljes megállítására vezetett. — A kolozsvári újonck példátlan lelkesedéssel vettek részt a tisztító munkában. Érezték, hogy az oroszoktól megszentégtelenített magyar föld visszahódítása függ foggyereiktől. Véres, n-höz harcokat vívtunk meg, de aztán mégis elégtételükre szolgált, mikor kiadták a parancsot:

— A határmagaslatokat kell tartani.

A mi nem jelentett mást, minthogy az oroszok kitakarodtak az országból.

Aztán Galiciába kerültünk ki s részt vettünk azokban a győztes ütközetekben a melyek Höfer jelentése szerint 23,000 foglyot és az orosz elönmúlás megtörését jelentették.

— Volt itt részünk bőven nehéz és fárasztó csatákban. Hiába, a győselem nem adták jén! Az eset azonban, amelyet el akarok mondani, valóban nem tartozik a sabalosok közé s méltó arra, hogy külön feljegyezzük. Egy drcék erdélyi ember lélekjelentése és nagyszerep ötlete segített hozzá bennünket egy olyan sikerhez, amelyet a haditörténelem

annalesei nem igen szoktak följegyezni. B. és K. közöség között állottunk Galiciában. Mintegy 250 emberből álló különitényünket tábori órszo káldték ki Zilahi Sebess hadnagyunk vezetése alatt. Zilahi Sebess, aki a polgári életben egy erdélyi gimnázium tanatómárta, a 62. gyalogezred tartalékos tisztje, de hesszánk osztották be.

A kis csapatban én is ott voltam, az alábbiaknak tehát nemcsak koronatanúsja, hanem részese is vagyok. Ellátogatott, igaz isenverte vidékén voltunk Galiciának. A koronától éjszakában bisony — be kell vallanunk — eltévedtünk s azon vettük észre magunkat, hogy oroszok között vagyunk. Ez egy csapat sem volt zászás s minden okunk meg volt a kétségbeesésre. Vissza sem vonulhattunk, mert az oroszok észrevették s sokorsós túlerővel szemben a legnagyobb hősiesség sem ért volna el vémmi Parancsotunk azonban nem vesztette el a fejét. Egy hótra felér zsebkendőt kötött és egy kúrtót meg megfelelő órséget véve magamellé, kijelentette, hogy ő most parlamentér vizitbe megy az orosz táborba.

A következő pillanatban már el is indult és elvára az orosz előőrsoakat, a parancsotok után érdeklődött. Egy órnagy elé vezetők. Hadnagyunk, aki pompásan beszélt franciául, udvariasan bemutatkozott, közölte az ellenséges csapat parancsnokával, hogy azért jött, hogy megadná az szóltása fel. Törképet vett elő amelybe már előzőleg berajolsa nem létező csapataiuk állását.

— Uram! — mondotta — önök be vannak kerítve s ha egy óra leforgása alatt meg nem adják magukat, vagy bennünk visszatartanak, könyörtelenül öszelődözünk szerűek.

Az órnagy megdöbött s a mi különös szerencsénkra, a kornyák különböző réssein robbantások, agyülvések zaja hallatszott. A mieink robbantottak fel hajdakat a távolban. Ez és a valószínűleg színtelen bejött orosz előőrsoink téves jelentési arra bírták rá az orosz parancsotok, hogy megadta magát. Hateroz ember gulába rakta foggyereit s a mi kétszázötven emberünk szépen bekiéért

— Bravó!

— Dehogy! Malór ez, nem bravó.

— Hú — hogy ?

Mert nem ismered az asszonyt! Amig így, mint barát, éppen eszrebe került, hát miut feleség? Aztán már idősecke is. Nem kell nekem olyan asszony, aki legénykoromba is. Tudod!

— Sötéten nézel! Így itelni, ilyen aranyos, de meg ilyen nagylelkűtől asszonnyól nem szabad még ha anyit itünk is, mint most.

— Ha-ha-ha! Az ezredesüéről ?

— És miért szereted hát azt az asszonyt úgy, hogy öjjeleket nem aludtál, anyit buslakodtál utánna.

Nem szólt reá a főhadnagy, de sarkantyújához veti egy pezsgős poharat és láttam rajta, hogy az asszonyt szereti, nagyon szereti.

Amidőn az ezredes halálos ágyán megíratta végrendeletét, a botorsfejl főhadnagnak nagyon eljáratott a szája, mert az ezredes erősen megfogadta az asszonyt.

— Hogyau, a főhadnagy Önt megretti, Önnek nincs mit számítanra reá; dehogy is kívánja feleségének! Nem halok meg meg asszonnyal! Nem tudnék meghalni nyugodtan. Kire hagyjam hát magat?

A jó asszony csak habozott, de határozott

feleletet nem tudott adni Könyvemlőtnök tarthatna a főhadnagyt, de ilyen lébának soha!

— Asszonnyom! Feleljen tehát!

— Felelek. Maradjon csak így, épen a végrendelet.

— Azt akarja mondani, hajlak meg nyugodtan. Beszéljen hát, asszonnyom!

— Hát ha tudni akarja: igéim nek!

Merészen, szívtelenül mondják ki az asszony, mint amilyen kiméletesen volt a haladók támadása.

Az órg ezredes félt már a halálól. De az aztina ha ma halálra is létező holnap reményét az élethez. Mindjárt másnap megafolták a halála híret. Sőt egy hét múlva meg örömmel újságotla az egyik újság, hogy Solt Pál huszárfőhadnaggal kardpárbajt vív a lovassági láktanyában ...

Nem halt meg az ezredes, én is sietek kijelenteni. Se a párbajban, sem a szerelmeben. őt annyira jobban van, hogy a végrendeletet is az el tépte, mert egyezségre helyreállítva, az örökidai jog újra ő reá szállott vissza.

Előnyös ez most mindenképpen, de a főhadnagnak is, mert ő reá újra — házirab! ...

Persze, a tiszturak között sok a tehetőséges ember.

a hater ezer hadifoglyot a magyar táborba. De azért mi csak akkor éreztük jól magunkat, amikor a mi csapatainknak voltak. Kétszázötvenen így fogtuk el a hater ezer orosz. Zilahit Sebesét kiittentetere és rendkívül előléptetése terjesztették föl. Annál bizonyos, hogy zseniális ötlete minden jutalomra érdemessé tette.

H I R E K.

Idegen országban.

*Könyfakasztó álom... Messze jár a lelkem,
Messze idegenben, az orosz nép földjén,
De nem a szép rónák vadvirágos zöldjén,
Vagy a lombos erdők hűvös árnyékában!
Nem ott szóvik álmodom... Szomorú tilt minden
Vad Szibériában.*

*Reszkette, figyelve, didérgő hidegben,
Zajtalanul, félve bánatomat hordom,
Mig hangot nem hallók: Szomorú a sorsom!
... Ismerős ez a hang, mint a rét virága...
— Szomorú a sorsa a magyar hontednek
Vad Szibériában.*

*Ez is ottan harcolt, hol a halál táncolt,
Ő is ottan küzdött, hol az ágyú dörgött,
Sebesült szenvedett s a halálkök hörögött.
S bár hős orszádn volt minden családjában,
Leszaggatták róla vitézségi érdemét
Vad Szibériában.*

*Belenéz a fehér, csillogó világba,
Belesir a szelvéssz zugó bugásába,
Téli fagyban meleg könyű el az arcára
S lehelleten, rongyos, kifosztott voltában
Hazájiéri remeg, fél a vitéz homód
Vad Szibériában.*

*Vergődik a lelkem!... Nem tudom már nézni
E szomorúságot... Vissza! vissza innen,
Hol a szabadságnak vadvirága sincsen,
Hol az örömmek sínes hajnalhasadása!
S visszastuhan lelkeim könyözve, remegve
Szép Magyarországra!*

MÓZNER FERENC.

Karcolat.

Mikor a tatárok pusztító tüzeket vegig sópörték szép magyar hasznátok s a fiatal zengő szökeket az ifjakkal rabosjira löve magukkal hurcolták Ázsiá vadonjaiba, Béla királyunk idegen országok gyermekeit hirta meg, hogy a kihalt országot újra talpra állítsa s a földet otthonokba, hol egykor boldogság, megelégedés honolt, újra életet adjon...

Vajon hány leány szíve dobba fel e nehéz időkben arra a gondolatra, nem kell-e majd a háború után párta nélkül-vén lenniük maradnia, mikor eddig is oly nahez volt a házasság élet paradicsomába bejutni különösen a szegény leányoknak, pedig férfi volt elég szerelmek is, talán több mint kellett volna, de hát a mai modern huszadi században sok más egyéb kell a házassághoz csak éppen — szerelmem nem!

Nem féljétek Jeruzsálem lányai, szerelmeitek, eskőjaitokat nem kell idegen nemzetek vad fiainak odaadnoti, csak okosok, s ti régi ismert bölcseségekkel járjátok el, nem úgy, mint az a bájos kis leány, aki most nem tudom bájtába vagy abba fült a verembe bele, amit rúmkúria az „óda” s vélt

völgyéneké készített S így lett — mint az életben annyiszor — a komikumból tragikum!

Az eset egyszerű. Egy fiatal ember udvarolt egy leánynak s a módj természetesen a mamának is bemutatja udvarlóját. (Hogy ez az udvarlás is — mint a többi csak úras frázis volt, azt talán mondanom sem kell. De hát a mama — hisz nem azért mama — rögtön koblere vonta a Jutói férfit s elhalmozta szeretetének egész teljével, hisz háboru van, a férfi most drága lesz, drágább a kenyérnél pedig az is még drága. És mi lehet az oka, hogy az ily finom tapintattal megoldott szeltem mégis elvesztette a játékot? Nem más, mint hogy a mamuci nagyon mélyen; akart bele nézni a kártyába az ifjú kártyájába! Ugyanis titokban kémmelk vette körül a fiatal embert, hogy azok pabolóják ki, van-e a háznál egy kis finom illatos dohádyt, mert ő nem Pali, (persze nem!) hogy nohéz hozományával, de még nehezebb bájjakkal ellátott leányt egyfűnek oadásja.

Amint a fiatal ember ezt észrevette, szép esőbened odább állt. Na hiszen lett erre a kedves, finom, szeretetreméltó, jó férjnek való ifjúnál semmihiáz, geszember... stb...

Azóta a mama is lecsalapult, talán meg is bánta már a morosz játékot... elkészelt!

Az egyedül amit most már tohet, hamut önteni a fejére s a bűnbánati szólatárokat zengedezre elmondani: „A tatárok bejöveteleitől ments meg Uram minket!”

B. L.

— Egy hadapród levele. Grosinger József hadapródot kevés ember nem ismari városunkban. Kégyezur már itthon volt az északi harctérről egy lótt sebbel, de csakhamar hadapródot ment vissza a jókedvű s jólelkű önkéntes. Néhány hete, hogy visszatért s azóta állandóan ott küzd, a kis honvéd védi hazáját. A napokban egy érdekes levelező-ispot kéldött, amely a magyar katona lelkiállására szép fényt vet a mellett nekünk, itthon maradtoknak jól esik ezeket az óda sorokat olvasnunk, mert katonánk hangulatáról értesít bennünket. Ez a kitűnő hangulat pedig záloga jogos kérdésünk biztos diadalaának. Mit ír a kis hadapród? — „Fenn ülök jó meleg künyhómban a harcúterén s muszáll állítóként mintegy 250 lépésnyire, akár szintén be vannak ásva. A nappal aztal ütjük el, hogy nagyokat alszunk. De biz az ajfélekét ében kell töltönnük, mert ezek a kutyafajni muszátk ekkor szoktak támadni, rohamos. S állótnak a terep tele van fűzfával és ez megnehezíti a figyelést... Különben kintönben érezem magam. Szóbam persze affele földpútri. De megleg! Melegebb tán, mint az otthoni s e mellett nagy-szerű ellátásban van részünk. Ha esután is így megy sorunk, nem igaz magyar az, aki csügged!” Csak ezt a pár sort adjuk közsé. Ezek lélekből fakadnak a egyuttal telekhez is szólnak a magyar lelkek megnyugtatóására

— **Háborus hírek.** A háboru tudósítók sürgőseni mind nyugalmotól szólóanak. A rossz időjárás minden akadály lebetelenné tesz, így sokan egybehangzóan a tudósítások. Csak túzrégi haro folyik több helyen.

— **Az állandó választmány ülése.** A folyó évi február hó 8-án tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen falveendő ügyek tárgyalására végett az állandó választmány folyó évi február hó 1-én délelőtt 9 órakor a vármegyebiz gyűléstermében gyűlést tart, s erre a választmányi tagokat meghívja Zalavármegye főispánja.

— **Halálhíres Hirtelen jött, mint a legtöbbször hasonló esetben szokott jónni az agyszéktüdés s városunk egyik szimpatikus alakját Maximovits György bírósági végrehajtoti ragadta ezuttal magával, ki ugyan hosszabb idő óta gyengykedett, mégis halálát baritai nagy részvételt vették tudomásul s kísérték e hó 23-án az örök nyugalom helyére.**

— **A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara gyűlése** Ulléin József kir tanácsosnak a soproni kereskedelmi és iparkamara tragikus san elhalt elnökének temetése esztörtékön most végbe.

A megboldogult másfél evtizeden keresztül sok tudsással, teljes odaadással, az ipari és kereskedelmi érdekek figyelmes gondozásával, őszintén, tisztia lelke egész melogével vezette a kamara ügyeit.

— **Köszgyűlés.** A helybeli ev. ref. egyház a f. hó 31-én d. e. 11 órakor az imaház termében fogja megtartani évi rendes közgyűlést, melynek tárgyai: A múlt évi szárazmáadás bemutatása, az év-évi költségvetés megállapítása s egy presbiteri tag választása. A közgyűlésen az egyház felöltött tagjai is szivesen láttaunk.

— **Megszűnt a sóhiány.** Kereskedőinknek az elmúlt hónapokban sok bajt okozott a sóhiány. A káposzta — savanyítás és diadnólés idején nagy a só — fogyasztás és kereskedőinknek ugyancsak sok utánjárásba került, hogy minduntalan kifogyó sókészletüket pótolhassák. Ha a só rendkívül kereslete csökkent is, a só — szükségletüket pótolhassák. Ha a só rendkívül kereslete csökkent is, a só — szükséglet természetesen állandó és így a kereskedőket érdekelni fogja a pénzügyminiszter ama legújabb rendelkezése, mellyel a soproni m. kir. sóhivatás fölhatalmazta, hogy megbizható ismert nagyobb sókereskedők részére hetenként tizennöt méterátsza söt is adhat. A sopron —, moson — és vas megye vidéki kereskedők megrendeléseit soron kívül teljesítendők.

— **Köszgyűlés.** A Nagykanizsai Emberbarát Temetkezési Egyesület XIV. évi rendes kütygyűlést iradahelyiségében, f. évi február 2-án d. 4 órakor tartja meg. Tárgyak: 1. Az 1914 évre vonatkozó jelentés felolvasása. 2. A számvizsgálók jelentésével az évszór számadások bemutatása s a számadók felmentése. 3. A felügyelőbizottság és póttagok véjlesztása 1 évre. 4. Esztelgés indítványok.

— **A mesebeli város kapujában két alak kór bebocsátást; az igazság és a Hasztóság.** Amaz anyametelemlől, ez pedig gazdag ruházatban.

A kapu őre a jövevények nacionalija iránt érdeklődik és kijelenti, hogy ebbe a városba csak az mehet be, akinek hozzátartozója van benne.

— Nekom — szól a Hasztóság kidőlésesttel mellet — a város minden lakója hívem. Othon vagyok minden házbán. A nevem persze nem mindenütt egyforma. Opportunizálók neveznek it, őlelmességnek amott. Rendes nevem: Konvencencia.

— Bemehezts — hangzik a határozat.

— Hát te — fordul a kapuőr a mestelen alak felé — kit tudsz a városban rokonoknak megnevezni?

— Rokouom felel az igazság — az bizony kevés van, de ismerősöm annál több. Ismer engem az Állambiztosítól kezdve, a papokban, a tudóskokon keresztül a néptisztító minden ember. Hirdetik az orényimeit szónokok és írók.

— Nos — jegyzi meg a kapuőr malicózusan — és ennyi hívtó mellett, még egy gynyád sincs?

— Az én öröm — szól az igazság — éppen a meztelenségembe rejlik.

— Már pedig — határoz a kapu szigoru őre — meztelentől ide be nem teszed a lábaid.

**Pártoljuk a Vöröske-
reszt egyület!
Használjunk hadise-
gély bélyeget!**

ÉRTESÍTÉS.

Hazánk ugy Monarchiánk érdekében beállott katonai kötelezettségéből kifolyólag tisztelettel értesitem nagyrabecsült vendégeimet s a tisztelt közönséget, hogy az eddigi pártfogásnak örvendő

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ ÜZLETEMET

nevem alatt továbbra is fenntartom — Akkor, amidőn a beállott kivételes állapotok engem a civil-polgári életből a katonai kötelezettség terére szólított, gondoskodtam arról, hogy tisztelt vendégeim és pártfogóim a jövőben is kifogástalanul, a higiénia-nak megfelelőleg tisztán és gyorsan kiszolgálva legyenek. — Kérem nagyrabecsült vendégeimet és tisztelt pártolóimat, hogy az eddigi irántam tanúsított jó indulatukkal a jövőben is szerencséltsenek, hogy üzletemet — ha Isten segítségével visszatérek a civil-polgári életbe — ismét személyesen is tovább folytathassam megkezdett szerény életpályám érdekében.

Megköszönve az eddigi szives pártfogást s kérve azt a jövőben is, maradok kiváló tisztelettel

KIRCHKNOPF ERNŐ borbély és fodrász,
Nagykanizsán, Deák-tér 1. sz.

Az Érdekes Ujság előfizetési felhívása!

Négy tartalmas és izéles kötet: „Az Érdekes Ujság” két évfolyamának kötött példánya jelzi „Az Érdekes Ujság” eddigi törekvéseit, eddigi sikereit. Néhány ezer oldalon csupa beváltott ígért, csupa izéles és művészi kép, csupa aktualitás és lelki szenzáció. Aki látja, már ismerősnek üdvözi, mert „Az Érdekes Ujság” két esztendő alatti togalommá lett. Meglepetésül jött es úgy üzdött, —miut egy kellemes meglepetés: az első órában már meghódította a közönséget. Azon a napon, melyen „Az Érdekes Ujság” először kopogtatott, bebecsültatást nyert s amióta a háboru kitört, úgy hozzátartozik az élet szükségleteihez, mint a kenyér. Únoap, amikor friss szám kerül a család asztalára. „Az Érdekes Ujság” ezt a gyors népszerűségei nyilván annak köszönheti, hogy uemesak a köztönség jogos kíváncsiságát elégti ki gazdag és aktuális képtartalomával, de súlyt fektet a képek művészi szépségére és izélessé kiállítására is. A legszebb, a legérdekesebb és a legaktuálisabb harctéri képek mindenkor „Az Érdekes Ujság”-ban találhatók. „Az Érdekes Ujság” mélynyomásu borítékal pedig egyenesen szenzációi annak a hetnek, amelyen megjelennek. Hozzájárultak „Az Érdekes Ujság” gyors népszerűségéhez mellékletei is, melyeket állandóan fejlesztett. Anit „Az Érdekes Ujság” az asszonyok, a gyermekek, a sportok és a tudományos tudnivalók iránt érdeklődő közönség számára hetouakint nyújt, az igazán fölöslegessé teszi a családok számára a külön ujságok járatását. „Az Érdekes Ujság” számol a család minden igényével és öröme az egész családnak, szülöknek és gyermekeknek egyaránt. Fokozott burgósággal tökéletesíti magát „Az Érdekes Ujság” és fokozott burgósággal gazdagítja kedvezményeinek sorozatát. A lap technikai kiállítás tekintetében pedig fölveszi a versenyt a külföld legelőkelőbb képes lapjaival.

Ebben a tudatban bizalommal és szeretettel kéri az új fölszentesüdben is előfizetőinek és olvasóinak további támogatását

„Az Érdekes Ujság” előfizetési ára negyed óvre 2.80 K, fél óvre 5.60 K, egész óvre 11.20 K.

Az Érdekes Ujság kiadóhivatala. V. Vilmos oszár-ut 78. alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szepirodalmi képes hetilap, fiatal leányok számára. — Szerkeszti Tutsek Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Elfizetési ára: Egész óvre 12 korona, félóvre 6 korona, negyedóvre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V. J. Andrássy-ut 16. szám. Mutatványszámot kívánatra ingyen küldi a kiadóhivatal. — E kiadóban szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik ápláló izéles és édesasztékat, kapianak vasorára. Kévs fáradtsággal, olesón, kitűnő édesasztékat készíthetünk dr. Oetker-féle pudding porokkal, melyek különbözök mint pl.: vanília, málna citrom és esokoládé ízekben kaphatók s a kicsinyek által unjonó fogadtatásba részesülnek. Egy 15 filléres pudding-por esomagból 1/3 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vasora készíthető 5-6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejföl nélkül készíthjük, ezen szerök fokozzák a jóit valamint a tápértéket. II

NYILTTÉR.*)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnöttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hizlaló-kurák
egész óven át. Gyermekek 7 óven
felül kíséret nélkül felvételnek.

*) K rovát alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zala: Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zala: Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő mindegy hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALANIZSNA!

MILKA

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE

Suchard

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetel árak: Egész évre 10 korona, félévre 6 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyéni szám: ár 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásáért szerinti.

A háború.

I.

Megmozdult a föld alattunk. Emberek milliói elhagyták családjukat, otthagyták mesterségüket, hogy háboruba szálljanak, csatákat vívjának. Mi, magyarok is ott vagyunk a csatamezőn. Mintha csak történetünk legdicsőbb lapjait élők végig újra, megelevenedik előttünk a harcias események sorozata úgy, amint azt olvastuk; egységes, szép tömör kép áll előttünk, nemzeti erőnyelveinknek, a hősiességnek, becsületességnek, emberszeretetnek képe. Miközben ezeket szemléljük, gyönyörűség hatja át lelkünket. De a gyönyörűség mögött ott settenkedik a kérdés: vajjon mi lesz? Megint folyik a drága magyar vér. Miért? Miről is beszélhetünk most egyébről, amikor az egész világ egy nagy szinpad; drámát játszanak s a nézőség visszafelé lölegteltel kísér a szeményeket. Egész sereg kérdés tolul elénk. Kell-e ez a háború? Melyik félnek van igazsága? Mit hoz az emberiségnek? Mit hoz nekünk magyaroknak?

Lehet a háború igazságos? Lehet igazsága annak a rettenetes megmozdulásnak, hogy emberek milliói mennek egymás ellen; ha-

lottak, sebesültek ezrei borítják a csatamezőt? A történelem azt tanítja, hogy lehet igazságos háború. De azt fogja majd tanítani, hogy ez a most folyó nagy népháború a Monarchia, Németország és Törökország igazságos háborúja volt.

Miért? Vajjon mi az első feltétele annak, hogy a háborúnak igazsága legyen? Mikor kell és szabad valamely országnak kardot rántani saját védelmére? Akkor, ha látja, hogy szabadsága és függetlensége veszélyben van. Jól meg kell vizsgálunk ennek a két fogalomnak valódi jelentőségét

A szabadsághoz és függetlenséghez nem elég az, hogy az emberek egy országban szabadon mozoghassanak, vagyont gyűjthessenek. Ezt megtehetik akkor is, ha egy más nemzet fennhatósága alatt állanak. Igazán szabadok és függetlenek csak akkor vagyunk ha teljes testi, szellemi, anyagi erőnket ki tudjuk fejteni és ezáltal egész erőnkkel, beletudunk kapcsolódni az emberiség kulturális munkájába, ha teljesíteni tudjuk azokat a feladatokat, amelyeket a múlt, jelen és jövő részünkre kijelölt. Mihelyt azonban más nemzet háttart akar szabnia gazdasági, szellemi, testi erőnk kifejlődésének, akkor szabadságunk és függetlenségünk veszedelembé jutott.

Ha pedig megengedjük ennek a korlátozó erőnek az érvényesülését, el is veszítjük önállóságunkat, csak látszólagos függetlenségünk van, hiszen minden lépésünket az a tétovázó félelem kíséri, vajjon nem lesz-e baj belőle?

Vajjon fenyegette-e ilyen értelemben vett veszedelem Németországot vagy Ausztria-Magyarországot? Látszólag nem. Németország hatalmasan fejlődött, gazdagodott; mi is haladtunk, fejlődöttünk, habár nem is oly nagy mértékben. Németország fejlődése megkívánta a gyarmatokban való terjeszkedést. Részből, hogy ipari cikkei tudja terjeszteni, részben, hogy mindjobban szaporodó lakosságát eltudja helyezni. S mivel a tisztességes kereskedő elvet vallotta mindig, ez nem tetszett a kapzsi, gógós, pófeszkedő angolnak s irigyelte, hogy más is élhesen s ebben van a magva a német, angol életszerűségkedésnek s így két ut állott Németország előtt, vagy lemond a természetesen fejlődés menetéről vagy az angolokkal kerül ellentétbe s megszünt terjeszkedési fejlődési szabadsága.

Az Osztrák-Magyar Monarchia, ha tovább tűri Szerbia fektelenkedéseit, folytonos és szándékos kihívásait, minden 2—3 évben

Nozai.

Tanulmányok. — Megfigyelések. —

Ötletek. — Gondolatok.

Ha egyoldalúan látjuk is, hogy a lapok most szűnőten a háború esélyeivel, a harctéri dolgokkal foglalkoznak, nem olyan egyoldalú az, amint hinnők. — azokban az egyhangú közleményekben Sok minden van elmondva, ami bejelentsék a mi társadalmi életünkbe, létkérdéseinkbe, szívvilágunkba, gazdasági viszonyainkba stb. stb. csak azért érzik meg rajtuk a puskapor szag, mert az mind a harci eseményekkel kapcsolatosan, jobban mondva azokból kiindulva lesznek elmondva, — létárgyalva. — Az iltthon maradtak segélyezésére, a harctéren küzködők helyzetének enyhítésére, sebesülteink ellátására iltthon, az elesettek elváltására, az élelmi és az árucikké drágasága, a buzakérdés, mind megannyi érdekes és gazdag tárgy, hogy kizárja az egyhangúságot és szág meg szág irányban tereli el a gondolkozva olvasó figyelmét.

Nézünk példálul miudjárt az iltthon maradtak segélyezését. Található volt-na-o ki az intéző hatalom enéllel humánusabb módját a könyvek felszárításának s a jajok elcsillításának! Anyagiakban pótolni

Anyagiakban pótolni a harctéren, hívott apa, fu, (a könyvkereső és munkaerő) hiányát s egyben nyugodt tenni a vérben taposó küzködők lelkiellétét, hogy a kítől a hon odve tette szólította őket, nem látnak hiányt, nem nélkülöznek, nem éheznek. — Ennek a tudata hatványozta a tetterőt, az akaratot, a jóratörést. Csak a segélypótlók elosztásánál, mely majd kiszámíthatatlan terhekkel ró az országra, nem voltak kellő körültekintések, hanem pazarl módon szórták boldog-boldoglatannak, hogy valóságilag teiben vajban fűrdik az u. n. misera plebs szinte dözlés s a jólétnék minden gondoldható modját kizéseli, csak hogy kiaközthassa ezt a nem is álmódott lódségstarut. — Éu, aki itt áldogélek (tűzhely körül, látom ezt a visszádlést a kapott jótétemény-nyel szemben s másodosban azt is látom, hogy a segélyek kiosztásánál nem követelt az illetékesek szigorú klasszifikációt, hogy ki érdemel segélyt, ki nem. Az is uszik fűrdőzik a napsugerekben, akinek meg csak csipkőfodrat sem lehetünk meg a harctéri szellők és végl, a segélyek osztásánál megjelkezett az intődség önmagáról; hogy miként? . . . elmondom azt is, de tartunk sorrendet.

A segélyezendőket összerakásánál a családok kiterjedését, összeköttetésüket ismerő előjárásági tagokat kellett volna az engedményül alkalmazni, hogy meg ne történessenek olyan esetek mint a minőt én is tudok s a minőt azt meg ezer lehet-

országzerte. Exempli grácia. Az én kis községemben él egy kegydíjas juhász, akinek fia (urodalmi béres) a harctéren van. Az apa A) községben lakik, a katona fia (nős ember) B) község grófnánál szolgál. Az apával találkozik, leányuk, és férjhez megy, az anyjának férje azonos urasági család. Az apa évi kegydíjat és anyyi buzát kap természetbe a gróftól, hogy évről-évre el is ad belőle, harctéren levő fiától egyszer beneficiumot nem kap, de igen is a gróf kiadja béresi járulékat a katona nejének egyszerre hiány nélkül. Jón az összerő komissió; ott B-ben felírják segélyezendőnek a katona feleségét, itt A-ban felírattok a kegydíjas apa s mi több, beárkítják egy szobán élő férjes leányt annak két apró gyermekével, akinek béres férje több keresményt hoz a házhöz, mint az öreg kegydíja s most a rókaról három börtön huzza, segélyt kap a katona felesége ott. A katona apja és férjes leánya itt, körülbelül 140 s néhány koronányi összaget havonként jogalap nélkül, csaláflinta módon, melyhez hozzá jön az apa 300 koronányi kegydíja, a katona 500 kor. évi fizetése a segélyezett leánytestré (béresné asszony) férje keresménye 400 korona, olyan oszmi pénz öt markát a bandának, hogy egy városi hivatalnok vagy tanyó ember áhítova nézne rá. No de van is hej-haja, dinom-dánom! A róssaszín bluzok, a sárga cipők, a gummi sarkos cipők, piros paplanok, szilvóriumos tőregek főhőbér 8 kilós ke-

ÉRTESÍTÉS.

Hazánk úgy Monarchiánk érdekében beállott katonai kötelezettségemből kifolyólag tisztelettel értesitem nagyrabecsült vendégeimet s a tisztelt közönséget, hogy az eddig pártfogásnak örvendő

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ ÜZLETJEMET

nevem alatt továbbra is fenntartom. — Akkor, amidőn a beállott kivételes állapotok engem a civil-polgári életből a katonai kötelezettség terébe szorított, gondoskodtam arról, hogy tisztelt vendégeim és pártfogóm a jövőben is kifogástalanul, a higiénia-nak megfelelőleg tisztán és gyorsan kiszolgálva legyenek. — Kérem nagyrabecsült vendégeimet és tisztelt pártolóimat, hogy az eddig irántam tanusított jó indulattal a jövőben is szerencsésessenek, hogy üzletemet — ha Isten segítségével vissza-térek a civil-polgári életbe — ismét személyesen is tovább folytathassam megkezdett szerény életpályám érdekében.

Megköszönve az eddigi szíves pártfogást s kérve azt a jövőben is maradok kiváló tisztelettel

KIRCHKNOPF ERNŐ borbély és fodrász,
Nagykanizsán, Deák-tér 1. sz.

Az Érdekes Ujság előfizetési felhívása!

Negy tartalmas és izlőes kötet: „Az Érdekes Ujság” két évfolyamának között példánya jelzi „Az Érdekes Ujság” eddigi törekvéseit, eddigi sikereit. Néhány ezer oldalon csupa beváltott ígért, csupa izlőes és művészi kép, csupa aktualitás és lelki szenzáció. Aki látja, már ismerősnek érvölzi, mert „Az Érdekes Ujság” két estendő alatt fogalomná lett. Meglepetésül jött és úgy győzött, mint egy kellemes meglepetés: az első órában már „meghódította a közönséget. Azon a napon, melyen „Az Érdekes Ujság” először kopogtatott, bebecsültait nyert s amióta a háboru kitört, úgy hozzátartozik az élet szükségleteihez, mint a kenyér. Ünnepe, amikor friss szám kerül a család asztalára „Az Érdekes Ujság” ezt a gyors népszerűségét nyilván annak köszönheti, hogy nemcsak a közönség jogos kíváncsiságát elégíti ki gazdag és aktuális képtartalmaival, de a nyelvi falkat a képek művészi szépségére és izlőes kiállítására is. A legzebb, a legérdekesebb és a legaktuálisabb haretéri képek mindenkor „Az Érdekes Ujság”-ban találhatók. „Az Érdekes Ujság” málynyomásu borítékai pedig egyenesen szenzációi annak a hétnek, amelyen megjelennek. Hozzájárultak „Az Érdekes Ujság” gyors népszerűségéhez mellékletei is, melyeket állandóan fejlesztett. Amit „Az Érdekes Ujság” az asszonyok, a gyermekek, a sportok és a tudományos tudnivalók iránt érdeklődő közönség számára hetenkint nyújt, az igazán fölöslegesen teszi a családok számára a külön újságok járatását. „Az Érdekes Ujság” számol a család minden igónyével és öröme az egész családnak, szülőknek és gyermekeknek egyaránt. Fokozott buzgósággal tököletesíti magát. „Az Érdekes Ujság” és fokozott buzgósággal gazdagítja kedvezményeinek sorozatát. A lap technikai kiállítása tekintetében pedig fölveszi a versenyt a külföld legelőkelőbb képes lapjaival.

Ebben a tudatban bizalommal és szeretettel kéri az új felszentendőben is előfizetőinek és olvasóinak további támogatását.

„Az Érdekes Ujság” előfizetési ára negyed évre 2-80 K, fél évre 5-60 K, egész évre 11-20 K.

Az Érdekes Ujság kiadóhivatala. V. Vilmos oszár-ut 78. alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szorkeszi Tutsok Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szorkeszi Tutsok és kiadóhivatal: Budapest, VI. A idrány-ut 16. szám. Matutványszámot kívántra ingyen küld a kiadóhivatal. — Eki-tüben szerkesztett képes hetilapot mindoukinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik áplító izletes és édestésztákat, kepiának vascorára. Kevés fáradsággal, olcsón, kitűnő édestésztákat készíthetnek dr. Oetker-féle pudding-prokkkal, melyek különbözök mint pl.: vanília, málna citrom és esokoládé ízekben kaphatók s a kicsinyek által újjongó fogadtatásban részesülnek Egy 15 filléres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vascora készíthető 6-6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejföllel nélkül készíthetjük, ezen szerek fokozzák a jóit valamint a tápértékét. II.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán

szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnöttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hizlaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) E rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelnezi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALANIZSNA!

MILKA
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ
Suchard